

RAPORT O STANIE
GMINY CZECHOWICE-DZIEDZICE
ZA 2018 ROK

Opracowano w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach
przy współudziale jednostek organizacyjnych Gminy

maj 2019

Spis treści

I. WPROWADZENIE	5
II. DEMOGRAFIA GMINY CZECHOWICE-DZIEDZICE	6
III. CHARAKTERYSTYKA GODPODARCZA GMINY	9
IV. INFORMACJE FINASOWE.....	10
1. Stan finansów Gminy.....	10
2. Wykonanie budżetu Gminy.....	11
3. Wykonanie wydatków majątkowych.....	14
4. Wieloletnia prognoza finansowa.....	16
5. Realizacja budżetu jednostek pomocniczych Gminy.....	19
V. MIENIE KOMUNALNE.....	20
VI. STRATEGIA ROZWOJU GMINY.....	24
1. Krótkie omówienie – priorytety.....	24
2. Stan realizacji (ostatnia ewaluacja).....	28
VII. ŁAD PRZESTRZENNY	28
1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – ocena aktualności.....	28
2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – ocena aktualności, stopień pokrycia obszaru gminy, program opracowywania.....	29
VIII. ZASOBY MATERIALNE GMINY.....	34
1. Program Rewitalizacji Gminy.....	34
1.1 Wstęp.....	34
1.2. Wskaźniki ustawowe.....	35
2. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.....	36
2.1 Dane za lata 2017-2018:	36
2.2. Zasady ustalania stawki czynszu najmu.....	38
3. Informacja o gminnym zasobie nieruchomości.....	40
3.1. Stan ewidencji nieruchomości na dzień 31 grudnia 2018 r.	40
3.2 Sposób zarządzania nieruchomościami gminnymi.....	42
3.3 Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami.....	42
4. Program opieki nad zabytkami.....	43
IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA	44
1. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego.....	44
2. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych....	49

X. ŚRODOWISKO	51
1. Plan gospodarki niskoemisyjnej.	51
2. Program ochrony środowiska.....	55
XI. POLITYKA SPOŁECZNA.....	55
1. Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.....	55
1. 1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.	56
1. 2. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.	56
1. 3. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.	56
1. 4. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.	56
1. 5. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.	57
1. 6. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.	57
1. 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia.	57
1. 8. Prognoza.	57
1.9. Ocena realizacji.....	57
2. Gminny Program Wspierania Rodziny.....	58
2.1. Omówienie aktualnego programu.	58
2.2. Wnioski z ostatniego rocznego sprawozdania.	59
3. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	59
3.1. Diagnoza problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.	59
3.2. Działania.	61
3.3. Efekty działań.	63
4. Program przeciwdziałania narkomanii.	63
4.1. Diagnoza problemów uzależnień od narkotyków.	63
4.2. Działania.	64
4.3. Efekty działań.	64
5. Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.	65
6. Program „Rodzina 3+”.	68
6.1. Informacje ogólne.	68
6.2. Realizacja „Programu Rodzina 3+”.	68
6.3. Usługi w Programie” Rodzina 3+”	69
7. Karta Dużej Rodziny.	70
7.1. Informacje ogólne.	70
7.2. Realizacja Karty Dużej Rodziny w Gminie Czechowice-Dziedzice.	70
8. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	71

8.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	72
8.2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w rodzinie.	72
8.3. Zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia.	72
8.4. Tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych.	72
XII. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ	73
XIII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI.....	73
1. Porozumienia międzygminne.	73
2. Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.	76
3. Inne formy współdziałania.	77
4. Współpraca międzynarodowa.....	78
XIII. INNE ISTOTNE DZIAŁANIA BURMISTRZA	79
XIV. EFEKTY DZIAŁAŃ W WYBRANYCH DZIEDZINACH	80
1. Ład przestrzenny.....	80
1.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.	80
1.2. Renty planistyczne.	80
1.3. Dotacje do zabytków.....	80
2. Mienie komunalne.....	80
3. Oświata i edukacja.	81
4. Polityka społeczna.....	84
5. Kultura.....	91
5.1. Miejski Dom Kultury	91
5.2 Miejska Bibliotek Publiczna	92
6. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	94
7. Rozwój gospodarczy	96
8. Rozwój zasobów ludzkich w sektorze samorządowym	99
9. Gmina w rankingach, konkursach, publikacjach	100
XV. POSUMOWANIE.....	101

I. WPROWADZENIE

Szanowni Państwo,

Zgodnie z art.28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, który zobowiązuje burmistrza do sporządzenia Raportu o Stanie Gminy przedstawiam Radzie Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach - w wymaganym terminie - opracowanie niniejszego Raportu o Stanie Gminy Czechowice-Dziedzice - celem zapoznania się i jego analizy.

Raport ten zawiera rzetelne informacje określające potencjał naszej Gminy, zarówno ten finansowy, jak i wynikający z posiadanych zasobów naturalnych, gospodarczych i ludzkich. W poszczególnych rozdziałach opisuje on każdą dziedzinę życia społecznego w obszarze oświaty, kultury, sportu, opieki społecznej, gospodarki, transportu publicznego, planowania przestrzennego i innych. Raport o Stanie Gminy Czechowice-Dziedzice obejmuje podsumowanie działalności burmistrza za rok 2018, z uwzględnieniem danych za ten rok, a w niektórych przypadkach odwołuje się do danych z lat wcześniejszych. Zawiera informacje dotyczące realizacji przez burmistrza polityk, programów i strategii, a także wykonania uchwał Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach.

W opracowaniu tego Raportu ogromne zaangażowanie wnieśli merytoryczni pracownicy, kierownicy biur i naczelnicy wydziałów, dyrektorzy jednostek, prezesi spółek miejskich oraz najbliżsi współpracownicy burmistrza. Bez tego zaangażowania, opracowanie niniejszego raportu byłoby niemożliwe. Składam wszystkim wymienionym najszczerze podziękowania.

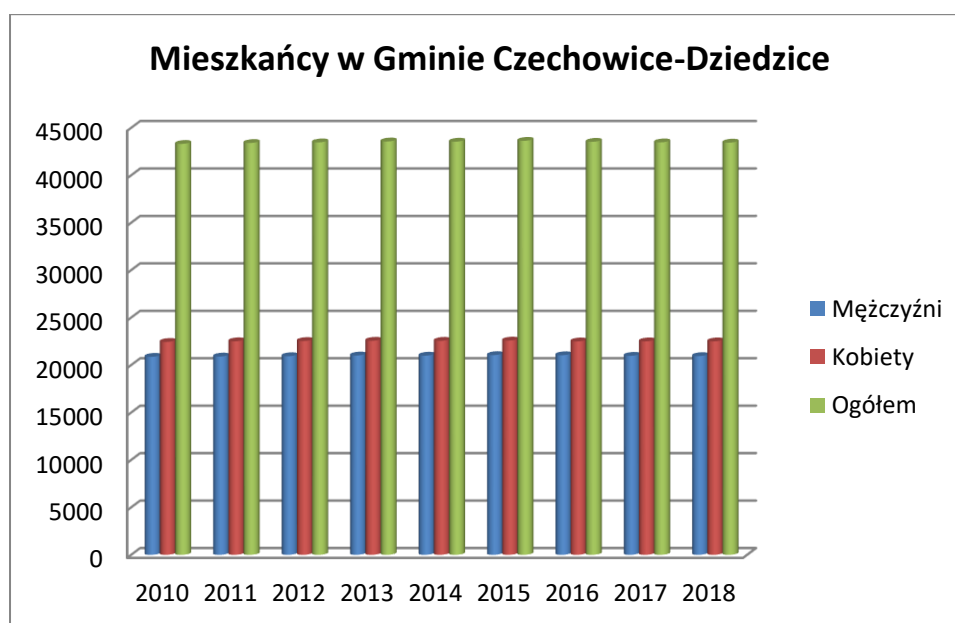
Burmistrz Czechowic-Dziedzic

Marian Błachut

II. DEMOGRAFIA GMINY CZECHOWICE-DZIEDZICE

Jednym z kluczowych czynników wpływających na społeczno-gospodarczy rozwój każdej gminy są zmiany struktury demograficznej społeczeństwa. Zasoby ilościowe ludności to podstawowy składnik kapitału ludzkiego.

Liczba mieszkańców w Gminie Czechowice-Dziedzice w latach 2010 - 2018			
<i>Rok</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>
2010	43307	22439	20868
2011	43404	22505	20899
2012	43469	22534	20935
2013	43564	22559	21006
2014	43543	22554	20989
2015	43633	22583	21050
2016	43529	22492	21037
2017	43470	22497	20973
2018	43441	22496	20945

Wykres: Liczba mieszkańców w Gminie Czechowice-Dziedzice

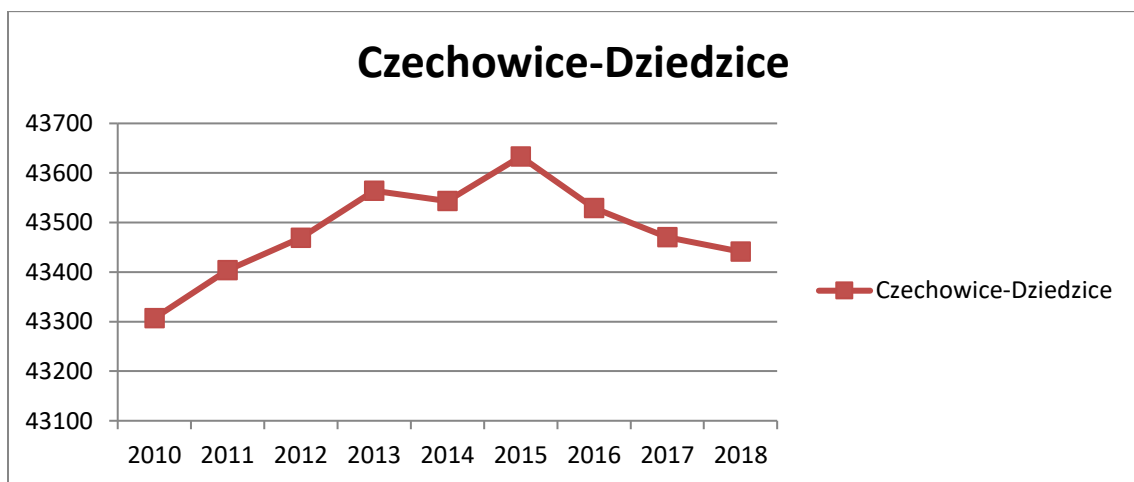
Mieszkańcy Gminy Czechowice-Dziedzice na tle kraju.

<i>Rok</i>	<i>Gmina Czechowice-Dziedzice</i>	<i>Polska</i>
2010	43 307	38 529 000
2011	43 404	38 538 000
2012	43 469	38 533 000
2013	43 564	38 496 000
2014	43 543	38 478 000
2015	43 633	38 437 000
2016	43 529	38 433 000
2017	43 470	38 434 000
2018	43 441	38 411 000

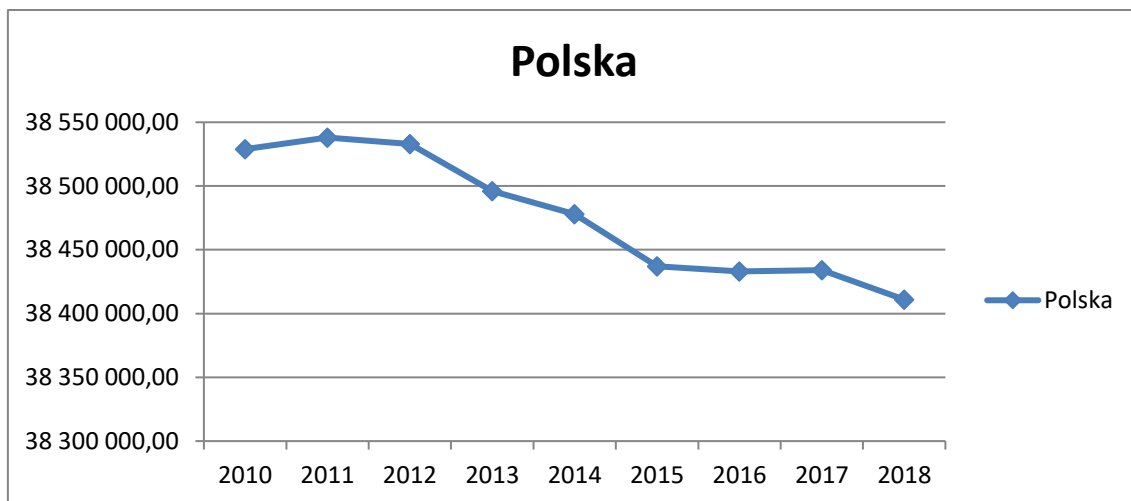
Obserwując wyniki demografii w Gminie Czechowice-Dziedzice w latach 2010 - 2018 zauważa się niewielki wzrost ogólnej liczby ludności do roku 2015. Od 2015 r. następuje tendencja spadkowa.

Liczba mieszkańców w 2018 (43 441) w stosunku do 2010 (43 307) wzrosła o około 0,3% (wykres nr 1).

Z kolei w kraju w analogicznym okresie zanotowano spadek o ok. 0,3% (wykres nr 2).

Wykres nr 1

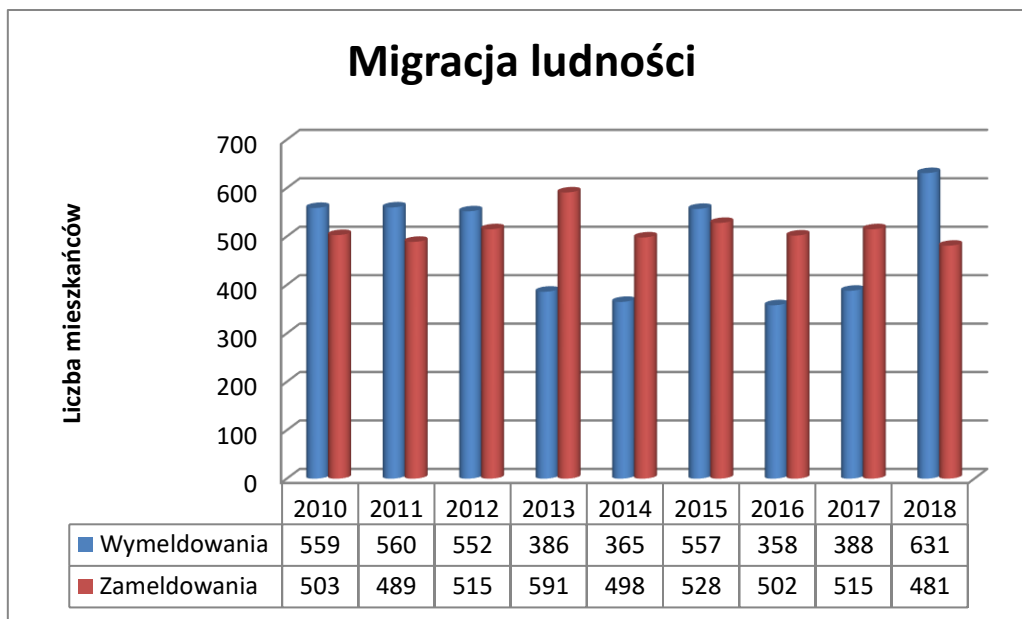

Wykres nr 2

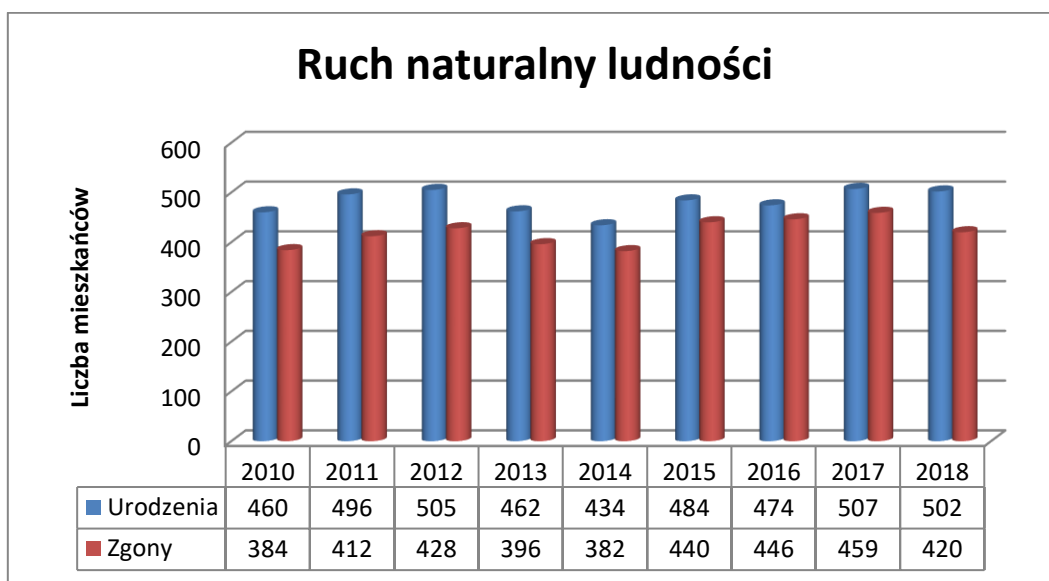
Migracja ludności oraz ruch naturalny ludności.

Rok	Ruch naturalny ludności		Migracja ludności	
	Urodzenia	Zgony	Zameldowania z obcego terenu	Wymeldowania poza teren gminy
2010 r.	460	384	503	559
2011 r.	496	412	489	560
2012 r.	505	428	515	552
2013 r.	462	396	591	386
2014 r.	434	382	498	365
2015 r.	484	440	528	557
2016 r.	474	446	502	358
2017 r.	507	459	515	388
2018 r.	502	420	481	631

Wykres: Migracja ludności w Gminie Czechowice-Dziedzice

Wykres: Ruch naturalny ludności w Gminie Czechowice-Dziedzice

III. CHARAKTERYSTYKA GODPODARCZA GMINY

Czechowice-Dziedzice stanowią ośrodek przemysłowy z kopalnią węgla kamiennego, walcownią metali, fabryką zapalek, fabrykami sprzętu elektrotechnicznego, fabryką mebli oraz licznymi zakładami produkcyjnymi branży motoryzacyjnej. Lokalna gospodarka ewoluje w kierunku nowych technologii zarówno w dziedzinach dla miasta tradycyjnych (np. biopaliwa, budownictwo, automotive), jak i w branżach obecnych tu od niedawna, jak np. przemysł

lotniczy czy meblowy. Miasto oraz jego najbliższe otoczenie to także miejsce rozwoju handlu i usług komercyjnych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2018 w Gminie Czechowice-Dziedzice zarejestrowane są 4494 podmioty gospodarki narodowej, w tym 3244 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz 1250 osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Najwięcej podmiotów gospodarczych prowadzi działalność w następujących branżach (według Polskiej Klasyfikacji Działalności):

1. Sekcja: G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 1146 podmiotów
  - w tym dział 47: handel detaliczny, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi – 631 podmiotów
2. Sekcja: F - budownictwo – 601 podmiotów
3. Sekcja: C - przetwórstwo przemysłowe – 478 podmiotów
  - w tym dział 25 - produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – 113 podmiotów
4. Sekcja: M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 385 podmiotów, w tym:
  - dział 69 działalność prawnicza, rachunkowo-księgowo i doradztwo podatkowe – 107 podmiotów
  - dział 71 działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne – 91 podmiotów
5. Sekcja: L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 276 podmiotów.

IV. INFORMACJE FINASOWE

1. Stan finansów Gminy.

Budżet Gminy Czechowice-Dziedzice na 2018 r. uchwalono Uchwałą Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 19.12.2017 r. nr XLII/462/17 i kształtował się następująco:

Plan dochodów wynosił:	181.096.105,68
<i>w tym środki na zadania inwestycyjne i dofinansowanie inwestycji:</i>	2.803.266,12
Plan wydatków wynosił:	197.340.756,00
<i>w tym wydatki majątkowe:</i>	27.573.064,34
Plan przychodów wynosił:	18.853.378,32
\Plan rozchodów wynosił:	2.608.728,00

W 2018 r. Rada Miejska w Czechowicach-Dziedzicach podjęła 11 uchwał zmieniających budżet gminy, natomiast Burmistrz wydał 24 zarządzenia zmieniające. W związku z powyższymi zmianami budżet gminy na dzień 31.12.2018 r. wynosił:

Plan dochodów:	189.592.246,22
<i>w tym środki na zadania inwestycyjne i dofinansowanie inwestycji:</i>	4.361.755,76
Plan wydatków:	210.081.241,76
<i>w tym wydatki majątkowe:</i>	30.794.284,46

Plan przychodów: 23.055.012,54

Plan rozchodów: 2.566.017,00

W 2018 r. dochody ogółem zostały zrealizowane w kwocie 194.180.439,96 zł, tj. 102,42% wykonania planu, natomiast wykonanie dochodów własnych wyniosło 59.832.537,13 zł. Udział dochodów własnych do dochodów ogółem w 2018 r. stanowił 31%.

W latach 2016-2017 udział dochodów własnych w dochodach ogółem wynosił odpowiednio 2016 r. 33,16% dochody własne 57.407.827,00 zł. / dochody ogółem 173.144.232,00 zł., a 2017 r. 33,64% dochody własne 61.847.923,00 zł. / dochody ogółem 183.867.859,00 zł. Wydatki budżetu gminy zostały zrealizowane w kwocie 203.707.365,43 zł, tj. 96,97% wykonania planu, a wydatki majątkowe wykonane zostały w kwocie 30.386.707,00 zł, a więc inwestycyjna aktywność gminy, czyli udział wydatków majątkowych

w wydatkach ogółem, osiągnął w 2018 r. poziom 14,92%. Dla porównania w 2016 roku poziom ten wynosił 6,96% przy zrealizowanych wydatkach majątkowych w kwocie 11.137.601,00 zł. do wydatków ogółem w kwocie 160.125.030,00 zł., natomiast rok 2017 osiągnął poziom 13 % przy zrealizowanych wydatkach majątkowych w kwocie 23.540.417,00 zł. do wydatków ogółem w kwocie 184.136.065,00 zł.

Zadłużenie Gminy Czechowice-Dziedzice na dzień 31.12.2018 r. z tytułu kredytów i pożyczek wyniosło 9.237.409,20 zł, co stanowi 4,8% wykonania dochodów. W 2018 r. spłata z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek została wykonana w kwocie 2.566.017,00 zł.

Na koniec 2018 roku Gmina posiada zadłużenie z tytułu kredytów na pokrycie deficytu 2014 r. i 2018 r. w kwocie 7.550.000,00 zł oraz zadłużenie z tytułu pożyczek w kwocie 1.687.409,20 zł na zadania: Termomodernizacja PP Nr 3 w Czechowicach – Dziedzicach, Termomodernizacja Przedszkola w Zabrzegu, Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Czechowice – Dziedzice 2017 r., Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Czechowice – Dziedzice 2018 r.

Sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, które zostało sporządzone za okres od początku roku do dnia 31.12.2018 r. wykazało, że różnica między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi, pomniejszona o wydatki na obsługę zadłużenia, wynosi 10.903.763,75 zł.

W roku 2016 zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wynosiło 7.990.100,00 co stanowi 4,9 % wykonania dochodów, a w 2017 roku poziom zadłużenia spadł do kwoty 4.410.484,00 co stanowiło 2,5 % wykonania dochodów.

2. Wykonanie budżetu Gminy.

Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych. Dochodami mogą być również środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, które nie podlegają zwrotowi, środki z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

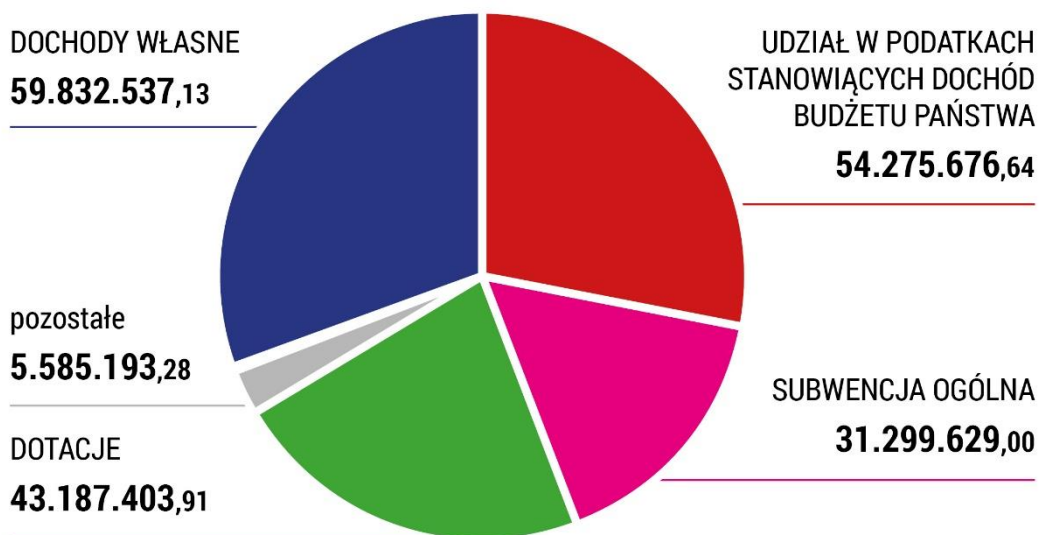
Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dzieli dochody gminy na grupy.

Struktura wykonania dochodów zrealizowanych w 2018 roku w kwocie 194.180.439,96 zł przedstawia się następująco:

- dochody własne	59.832.537,13,
- udział w podatkach stanowiące dochód budżetu Państwa	54.275.676,64,
- subwencja ogólna	31.299.629,00,

- dotacje na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień	1.145.581,00,
- dotacje na zadania zlecone	38.378.101,62,
- dotacje na zadania własne	3.663.721,29,
- środki na zadania inwestycyjne i dofinansowanie inwestycji	4.439.099,69,
- bieżące dotacje i środki z tytułu art. 5 ust 1 pkt 2 i 3 uofp	952.481,15,
- pozostałe dotacje bieżące	193.612,44.

Wykonanie dochodów budżetu gminy za 2018 r.

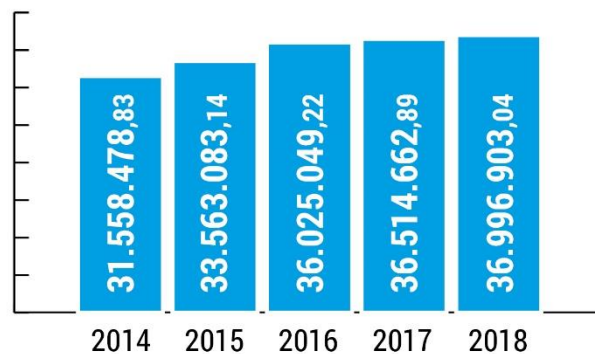

Dochody własne budżetu gminy pochodzą z podatków i opłat, sprzedaży i dzierżawy mienia komunalnego, usług, dochodów jednostek budżetowych. **Najważniejszym źródłem dochodów własnych budżetu gminy jest wpływ z podatku od nieruchomości.**

W naszej gminie stawki podatku od nieruchomości pozostają niezmienione od pięciu lat. W roku 2018 z tytułu podatku od nieruchomości wpłynęło dochodów na łączną kwotę 36.996.903,04 zł, w tym od osób fizycznych 6.585.687,00zł, od osób prawnych 30.411.216,00 zł.

Z tytułu podatku rolnego wpłynęło dochodów na kwotę 521.877,00 zł, w tym od osób fizycznych 509.025,00 zł, a od osób prawnych 12.852,00 zł, natomiast z tytułu podatku leśnego gmina uzyskała dochód w wysokości 30.566 zł: wpłaty od osób fizycznych wyniosły 3.148,00 zł, od osób prawnych 27.418,00zł.

Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości w latach 2014-2018

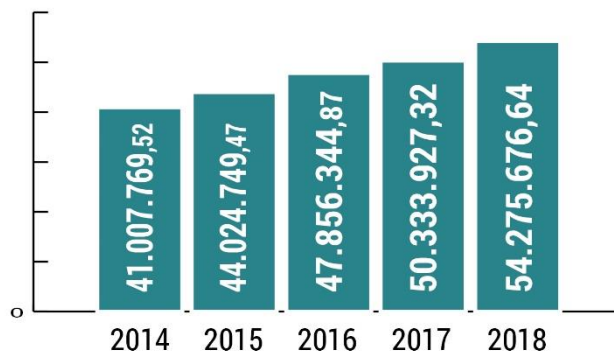

Ważnym i znaczącym źródłem dochodów gminy są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy, wynosi 39,34% i jest to stawka podstawowa określona w ustawie, jednak zostaje ona pomniejszona o wskaźnik określony w przepisach, obliczany corocznie.

Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, od podatników tego podatku posiadających siedzibę na obszarze gminy, wynosi 6,71%.

W 2018 r. dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 50.173.585,00 zł, natomiast dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych 4.102.091,64 zł.

Wpływy z tytułu udziałów w podatkach stanowiące dochód budżetu Państwa w latach 2014-2018

W ramach projektów i zadań realizowanych z udziałem środków zewnętrznych Gmina Czechowice-Dziedzice uzyskała dochody w wysokości 5.391.580,84 zł (w tym środki na zadania inwestycyjne i dofinansowanie inwestycji w kwocie 4.439.099,69 zł oraz bieżące dotacje i środki z tytułu art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 kwota 952.481,15 zł). Dochody z majątku, czyli wpływy ze sprzedaży, dzierżawy, zasilily budżet gminy w 2018 r. kwotą 1.814.750,02 zł.

Wydatki budżetu gminy za 2018 r. zostały zrealizowane w kwocie 203.707.365,43 zł co stanowi 96,97% planu wydatków.

Realizacja wydatków budżetu Gminy Czechowice-Dziedzice w 2018 r. przedstawiała się następująco:

- wydatki majątkowe	30.386.707,00 zł,
- pozostałe wydatki	173.320.658,43 zł,
w tym:	
<i>wynagrodzenia i pochodne</i>	<i>72.848.461,64 zł,</i>
<i>dotacje dla gminnych instytucji kultury</i>	<i>4.948.367,30 zł,</i>
<i>wydatki na obsługę długu</i>	<i>89.584,58 zł,</i>
<i>pozostałe dotacje</i>	<i>5.288.777,18 zł.</i>

Realizując Budżet Gminy za 2018 r. został spełniony wymóg wynikający z art. 242 ust.2 i ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Z zastrzeżeniem, że wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 tej ustawy, w przypadku gdy środki nie zostały przekazane w danym roku budżetowym. Za rok 2018 została osiągnięta nadwyżka operacyjna w kwocie 15.464.788,62 zł.

3. Wykonanie wydatków majątkowych.

Wydatki majątkowe budżetu obejmują wydatki inwestycyjne, w tym zakupy inwestycyjne oraz dotacje celowe przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji konkretnych inwestycji oraz wydatki na zakup i objęcie akcji i wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

Podstawą dokonywania wydatków jest plan wydatków, który wynika z uchwały budżetowej, a którego pozycje stanowią nieprzekraczalny limit. Realizacja planu wydatków majątkowych Gminy Czechowice-Dziedzice w kwocie 30.386.707,00 zł w roku budżetowym 2018 r. osiągnęła poziom 98,68% wykonania planu. Zrealizowane inwestycje 2018 r. w poszczególnych działach:

Dział 600 Transport i łączność kwota 15 618 458,09 zł
Dział 630 Turystyka kwota 78.105,00 zł.
Dział 700 Gospodarka mieszkaniowa 176 433,03 zł
Dział 710 Działalność usługowa 105 291,64 zł
Dział 750 Administracja publiczna 171 347,43 zł
Dział 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 760 311,49 zł
Dział 801 Oświata i wychowanie 3 607 791,85 zł
Dział 852 Pomoc społeczna kwota 55.003,00 zł.
Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 1 933 199,47 zł
Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 3 029 692,98 zł
Dział 926 Kultura fizyczna 4 851 072,50 zł

Główne pozycje budżetu w latach 2016-2018

	2016	2017	2018
dochody ogółem			

<i>plan</i>	164.072.649,00	177.745.026,00	189.592.246,22
<i>wykonanie</i>	173.155.232,00	183.867.859,00	194.180.439,96
<i>% wykonania planu</i>	105,54 %	103,44%	102,42%
<i>dochody z majątku</i>	2.042.770,00	2.134.049,00	1.814.750,02
wydatki ogółem			
<i>plan</i>	170.699.494,00	193.217.696,00	210.081.241,76
<i>wykonanie</i>	160.125.030,00	184.136.065,00	203.707.365,43
<i>% wykonania planu</i>	93,81%	95,30%	96,97%
wydatki majątkowe			
<i>plan</i>	14.624.964,00	26.596.758,00	30.794.284,46
<i>wykonanie</i>	11.137.601,00	23.540.417,00	30.386.707,00
<i>% wykonania planu</i>	76,15%	88,51%	98,68%
przychody	11.034.475,00	19.595.546,00	23.055.012,54
rozchody			
<i>plan</i>	4.407.630,00	4.122.876,00	2.566.017,00
<i>wykonanie</i>	4.407.630,00	4.103.544,00	2.544.046,20
<i>% wykonania planu</i>	100%	99,54%	99,14%
planowany deficyt	6.626.845,00	15.472.670,00	20.488.995,54
zadłużenie	7.990.100,00	4.410.484,00	9.237.409,20
<i>procent wykonania dochodów</i>	4,9%	2,5%	4,8%

4. Wieloletnia prognoza finansowa.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Czechowice-Dziedzice na 2018 r. została przyjęta uchwałą nr XLII/463/17/462/17 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 19 grudnia 2017 r.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Czechowice-Dziedzice uchwalona została na lata 2018 – 2023 i w jej skład wchodzi wieloletnia prognoza finansowa i wykaz przedsięwzięć do wieloletniej prognozy finansowej.

Poszczególne pozycje budżetowe, tzn. dochody, wydatki przychody i rozchody ujęte w prognozie wynikały z wcześniej podjętych decyzji odnośnie zamierzeń inwestycyjnych, remontowych oraz możliwości pozyskania środków unijnych. Ze względu na charakter działań realizowanych przez Gminę dane dotyczące poszczególnych pozycji budżetowych ulegały ciągłym zmianom i dlatego też Wieloletnia Prognoza Finansowa była aktualizowana zarówno w zakresie przepływów finansowych jak i realizowanych przedsięwzięć.

Wieloletnia Prognoza Finansowa opracowana została również w oparciu o założenia przyjęte przez Ministerstwo Finansów. W szczególności wykorzystano dane makroekonomiczne dotyczące prognoz w zakresie dynamiki PKB oraz kształtowania średniorocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacji).

W ramach programów, projektów lub zadań związanych z programami realizowanymi z udziałem środków europejskich ich stan na dzień 31.12.2018 r. wyniósł:

Plan: 4.451.246,98 zł

Wykonanie: 4.251.545,23 zł, tj. 96 % wykonania planu

Natomiast programy, projekty i zadania pozostałe, które ujęte są w Wieloletniej Prognozie Finansowej na dzień 31.12.2018 r. wyniosły:

Plan: 30.519.615,53 zł

Wykonanie: 30.070.217,00 zł, tj. 99 % wykonania planu

Na podstawie uchwały nr III/13/18 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czechowice-Dziedzice prognozuje się nadwyżkę operacyjną na lata 2019-2024. Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową przedstawia się następująco:

	Brutto	Netto
2019	18.976.164,11 zł	17.087.073,11 zł
2020	21.243.328,75 zł	18.458.174,75 zł
2021	14.363.599,00 zł	11.850.000,00 zł
2022	12.376.376,00 zł	9.770.000,00 zł
2023	12.444.107,00 zł	9.850.000,00 zł
2024	12.223.010,22 zł	9.930.000,00 zł

Na koniec 2018 roku została zachowana relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którą planowane

obciążenia wynikające ze spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do planowanych dochodów ogółem budżetu tej jednostki w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym (w okresie objętym prognozą finansową) nie mogą być większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat, co stanowi warunek konieczny do uchwalenia budżetu. Relacja zawarta w art.243 ustawy, po uwzględnieniu wyników wykonania budżetu 2018 roku, ulega poprawie. Z opracowanej wieloletniej prognozy finansowej gminy wynika, że w latach 2018 – 2024 jest spełniona relacja i obciążenia te wynoszą:

- w roku 2018 – 2,07% przy dopuszczalnym wskaźniku 8,99 %
- w roku 2019 – 1,57% przy dopuszczalnym wskaźniku 6,21%
- w roku 2020 – 2,18% przy dopuszczalnym wskaźniku 6,01%
- w roku 2021 – 3,22% przy dopuszczalnym wskaźniku 8,32%
- w roku 2022 – 3,25% przy dopuszczalnym wskaźniku 10,02%
- w roku 2023 – 3,15% przy dopuszczalnym wskaźniku 9,06 %
- w roku 2024 – 2,91 % przy dopuszczalnym wskaźniku 7,48 %

Zawarte w Wieloletniej Prognozie Finansowej kwoty przeznaczone na spłaty rat kapitałowych przedstawia harmonogram spłat rat kredytów i pożyczek spłaconych w 2018 r. i pozostających do spłaty w latach następnych, które zostały zaciągnięte przez Gminę Czechowice-Dziedzice. Harmonogram spłat przedstawiają poniższe tabele.

Harmonogram spłaty kredytów:

Kredyt	Rok budżetowy	Zadłużenie na początek roku	Kwota do spłaty	Zadłużenie na koniec roku
Umowa 16/062/11/Z/IN z 19.09.2011r. – kredyt na finansowanie deficytu w 2011r.	2018r.	800 000,00	800 000,00	0,00
Umowa 16 1020 2528 0000 0996 0118 5495 z 31.10.2013r. – kredyt na finansowanie deficytu w 2013r.	2018r.	936 655,00	936 655,00	0,00
Umowa 889/2014/00000638/00 z 09.10.2014 – kredyt na finansowanie deficytu w 2014r.	2018r.	2 000 000,00	700 000,00	1 300 000,00
	2019r.	1 300 000,00	1 000 000,00	300 000,00
	2020r.	300 000,00	300 000,00	0,00
	2019r.	6 250 000,00	591 066,00	5 658 934,00
	2020r.	5 658 934,00	1 041 057,00	4 617 877,00
	2021r.	4 617 877,00	1 086 057,00	3 531 820,00

Umowa 92/231/18 z dnia 21.11.2018r. – kredyt na finansowanie deficytu budżetowego w 2018r.	2022r.	3 531 820,00	1 161 063,00	2 370 757,00
	2023r.	2 370 757,00	1 245 060,00	1 125 697,00
	2024r.	1 125 697,00	1 125 697,00	0,00

Harmonogram spłat pożyczek:

Pożyczka	Rok budżetowy	Zadłużenie na początek roku	Kwota do spłaty	Zadłużenie na koniec roku
Umowa 230/2014/15/OA/oe/P z 12.09.2014r. Termomodernizacja PP Nr 2 w Czechowicach – Dziedzicach <i>W 2018r. umorzono pożyczkę w kwocie 65 898 zł</i>	2018r.	87 858,00	43 930,00	43 928,00
	2019r.	43 928,00	43 928,00	0,00
Umowa 235/2017/15/OA/poe/P z 25.09.2017r.- Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Czechowice – Dziedzice w 2017r.	2018r.	328 814,18	34 000,00	294 814,18
	2019r.	294 814,18	68 000,00	226 814,18
	2020r.	226 814,18	68 000,00	158 814,18
	2021r.	158 814,18	68 000,00	90 814,18
	2022r.	90 814,18	68 000,00	22 814,18
2023r.	22 814,18	22 814,18	0,00	
Umowa 181/2017/15/OA/oe/P z dnia 04.07.2017r. – Termomodernizacja budynku PP Nr 3 w Czechowicach - Dziedzicach	2018r.	257 156,00	51 431,20	205 724,80
	2019r.	205 724,80	51 431,20	154 293,60
	2020r.	154 293,60	51 431,20	102 862,40
	2021r.	102 862,40	51 431,20	51 431,20
	2022r.	51 431,20	51 431,20	0,00
Umowa 224/2018/15/OA/poe/P z dnia 22.08.2018r.– Ograniczenie niskiej	2019r.	967 313,22	100 000,00	867 313,22
	2020r.	867 313,22	200 000,00	667 313,22
	2021r.	667 313,22	180 000,00	487 313,22

emisji w Gminie	2022r.	487 313,22	200 000,00	287 313,22
Czechowice – Dziedzice w 2018r.	2023r.	287 313,22	200 000,00	87 313,22
	2024r.	87 313,22	87 313,22	0,00
Umowa	2019r.	219 557,00	34 665,00	184 892,00
249/2018/15/OA/oe/p z 20.09.2018 –	2020r.	184 892,00	44 665,00	140 227,00
Termomodernizacja	2021r.	140 227,00	43 110,00	97 117,00
budynku Przedszkola	2022r.	97 117,00	50 885,00	46 232,00
Publicznego w Zabrzegu	2023r.	46 232,00	46 232,00	0,00

W Wieloletniej Prognozie Finansowej z dnia 19.12.2017 r. nr XLII/463/17/462/17 wraz z jej zmianami wydatki na obsługę długu zaplanowano na lata 2018-2024. W 2018 roku wydatki na obsługę długu zostały wykonane w kwocie 89.584,58 zł, natomiast w następnych latach kwoty przedstawiają się następująco:

2019 r. – 275.000,00 zł

2020 r. – 385.000,00 zł

2021 r. – 300.000,00 zł

2022 r. – 230.000,00 zł

2023 r. – 150.000,00 zł

2024 r. – 70.000,00 zł

Podczas planowania nowych przedsięwzięć inwestycyjnych i bieżących Gmina Czechowice-Dziedzice korzysta z funkcjonalności Symulacje WPF co ma duży wpływ na finanse gminy. Udostępniona funkcja służy do przygotowania różnych wariantów prognoz finansowych, które wynikają z potrzeby wprowadzenia do Wieloletniej Prognozy Finansowej przedsięwzięć majątkowych lub bieżących przewidywanych do realizacji w przyszłości. Symulacja taka umożliwia przede wszystkim szacowanie skutków finansowych dla prognozy finansowej gminy. Narzędzie to pozwala na uwzględnienie skutków bezpośrednich dla budżetów kolejnych lat, czyli wydatków bezpośrednio ponoszonych z budżetu na nowo planowane przedsięwzięcia w powiązaniu ze źródłem ich finansowania, a co za tym idzie, również ewentualną obsługą zadłużenia oraz skutków pośrednich, które wynikają z długoterminowych efektów finansowych będących konsekwencją zaplanowanych przedsięwzięć (np. wieloletnie skutki finansowe związane z corocznym bieżącym utrzymaniem nowo wybudowanego obiektu sportowego). Symulacje WPF są dobrym narzędziem analizy potencjalnych przyszłych budżetów i mogą się przyczynić do wyboru optymalnego wariantu zmian w Wieloletniej Prognozy Finansowej, które zostaną przedstawione Radzie do rozpatrzenia.

5. Realizacja budżetu jednostek pomocniczych Gminy.

Gmina Czechowice-Dziedzice posiada w swoich strukturach 12 jednostek pomocniczych w skład których wchodzi 3 sołectwa Ligota, Bronów i Zabrzeg oraz 9 osiedli Osiedle

„Barbara”, Osiedle „Centrum”, Osiedle „Czechowice Górne”, Osiedle „Dziedzice”, Osiedle „Lesisko”, Osiedle „Południe”, Osiedle „Północ”, Osiedle „Renardowice”, Osiedle „Tomaszówka”. Uchwałą Rady Miejskiej każda jednostka pomocnicza ma uchwalony statut tej jednostki.

Budżet Gminy Czechowice-Dziedzice w pewnym zakresie jest budżetem obywatelskim, w którym corocznie przeznacza się środki do dyspozycji zarządów osiedli i rad sołeckich. Mieszkańcy na zebraniach decydują o zadaniach jakie mają być realizowane w ich najbliższym otoczeniu.

W 2018 roku łączny plan jednostek pomocniczych wynosił 910 000 zł, w tym 110 841,90 zł to łączne środki z funduszu sołeckiego. Plan zrealizowano w 98%. Wykonanie na koniec roku wyniosło 897 039,26 zł, w tym 110 508,87 zł wydatkowano na zadania finansowane w ramach funduszu sołeckiego. Wykonanie budżetu poszczególnych jednostek pomocniczych przedstawia poniższe zestawienie:

1. Osiedle Barbara – plan 85 512 zł; wykonanie 84 604,03 zł
2. Osiedle Renardowice – plan 57 333 zł; wykonanie 57 273,26 zł
3. Osiedle Północ – plan 46 484 zł; wykonanie 46 484 zł
4. Osiedle Dziedzice – plan 37 511 zł; wykonanie 35 468,60 zł
5. Osiedle Centrum – plan 71 560 zł; wykonanie 71 512,13 zł
6. Osiedle Lesisko – plan 36 526 zł; wykonanie 36 399,83 zł
7. Osiedle Tomaszówka – plan 46 897 zł; wykonanie 38 827,99 zł
8. Osiedle Południe – plan 108 535 zł; wykonanie 107 905,35 zł
9. Osiedle Górne – plan 92 653 zł; wykonanie 92 644,73 zł
10. Sołectwo Bronów – plan 50 507 zł; wykonanie 49 627,30 zł
11. Sołectwo Zabrzeg – plan 128 420 zł; wykonanie 128 393,68 zł
12. Sołectwo Ligota - plan 148 062 zł; wykonanie 147 898,36 zł.

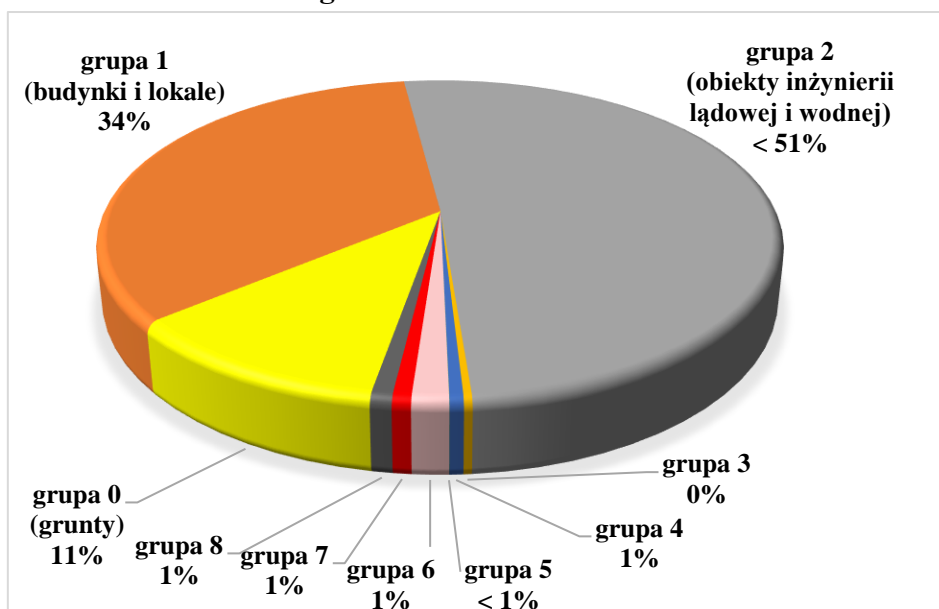
V. MIENIE KOMUNALNE

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw. Mienie komunalne Gminy Czechowice-Dziedzice jako majątek gminny, zgodnie z klasyfikacją środków trwałych, zostało podzielone na następujące grupy rodzajowe:

Grupa rodzajowa		Wartość brutto	
Nr	Nazwa	Stan na dzień 31.12.2017 r.	Stan na dzień 31.12.2018 r.
grupy rodzajowej		[zł]	[zł]

0	grunty	35 870 306,29	37 405 444,50
1	budynki i lokale oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego i spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego	109 184 564,39	113 511 755,42
2	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	157 247 774,54	169 763 073,95
3	kotły i maszyny energetyczne	1 144 403,27	1 144 403,27
4	maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	1 927 452,43	1 880 399,99
5	maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	33 981,93	33 981,93
6	urządzenia techniczne	4 885 551,87	4 996 404,80
7	środki transportu	2 365 966,49	2 538 634,42
8	narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane	2 807 952,13	2 901 812,74
Razem		315 467 953,34	334 175 911,02

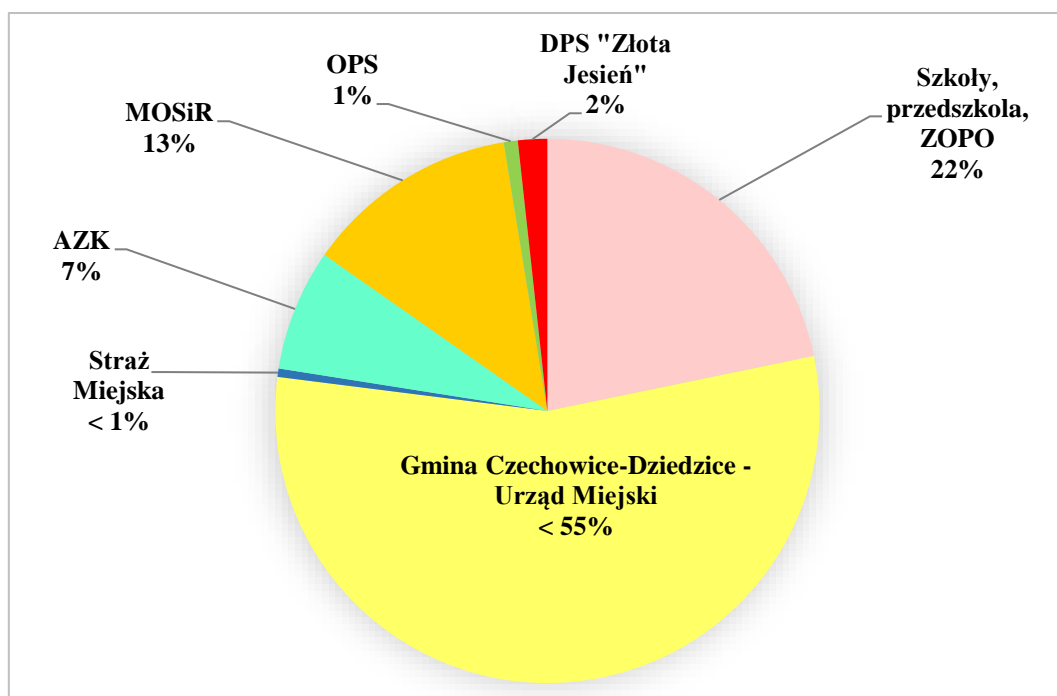
Struktura wartości środków trwałych w podziale na grupy rodzajowe według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Mieniem komunalnym zarządzają lub administrują jego bezpośredni dysponenci, wśród których wyszczególnia się następujące jednostki organizacyjne wykonujące zadania z zakresu:

- edukacji publicznej (dziesięć przedszkoli, jednaście szkół podstawowych, trzy zespoły szkolno-przedszkolne),
- zarządzania placówkami oświatowymi – Zespół Obsługi Placówek Oświatowych w Czechowicach-Dziedzicach (ZOPO),
- pomocy społecznej i wspierania rodzin – Ośrodek Pomocy Społecznej w Czechowicach-Dziedzicach (OPS), Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” w Czechowicach-Dziedzicach (DPS),
- porządku publicznego i bezpieczeństwa – Straż Miejska w Czechowicach-Dziedzicach,
- kultury fizycznej i rekreacji ruchowej – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Czechowicach-Dziedzicach (MOSiR),
- administrowania: lokalami mieszkalnymi, socjalnymi, użytkowymi i budynkami stanowiącymi własność lub współwłasność Gminy Czechowice-Dziedzice, targowiskiem miejskim, cmentarzem komunalnym, nieczynnym składowiskiem odpadów po rekultywacji – Administracja Zasobów Komunalnych w Czechowicach-Dziedzicach (AZK),
- administracji publicznej, wynikające z zadań własnych Gminy, zadań zleconych na mocy ustaw lub przejętych przez Gminę na podstawie zawartych porozumień – Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach.

Struktura udziałów wartości środków trwałych mienia gminnego dla poszczególnych jednostek organizacyjnych według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. Gmina Czechowice-Dziedzice była właścicielem udziałów / akcji w następujących spółkach:

Nazwa spółki	Liczba udziałów/akcji	Wartość udziałów/akcji [zł]
Przedsiębiorstwo Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach	49 088 (udziały)	49 088 000,00
Mostostal Zabrze – Holding S.A. z siedzibą w Zabrzu	40 434 (akcje)	40 434,00
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Spółka z o.o. z siedzibą w Gliwicach	2 400 (udziały)	2 100 000,00
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach	110 460 (udziały)	11 046 000,00
Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach Sp. z o.o.	9 842 (udziały)	9 842 000,00
Spółdzielnia Socjalna CZECHO-BEST z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach	1 (udział)	900,00

Wartość majątku Gminy Czechowice-Dziedzice na dzień 31 grudnia 2017 r. obejmującego środki trwałe oraz udziały i akcje w spółkach prawa handlowego wynosiła 383 988 287,34 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiła 406 293 245,02 zł, zatem **w odniesieniu do stanu na koniec roku poprzedniego nastąpił wzrost majątku Gminy Czechowice-Dziedzice o około 5,81%.**

VI. STRATEGIA ROZWOJU GMINY.

1. Krótkie omówienie – priorytety.

Strategia rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice 2020+ została przyjęta uchwałą nr XIII/105/15 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 29 września 2015 r. W strategii założono horyzont planistyczny obejmujący okres programowania Unii Europejskiej przypadający na lata 2014-2020. Wizja rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice, zarysowana jako cel nadrzędny, jest spojrzeniem poza ten horyzont i sięga trzeciej dekady bieżącego stulecia, co znajduje swoje odzwierciedlenie w tytule dokumentu.

Poniżej zaprezentowano główne elementy strategii, takie jak misja, wizja, cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań.

Misja jest nadrzędnym celem rozwoju Gminy, wyrażonym w sposób syntetyczny. Została ona ujęta w sposób następujący:

Gmina Czechowice-Dziedzice przyjazna mieszkańcom,
promująca ich aktywność
i troszcząca się o ich bezpieczeństwo
oraz dbająca o rozwój miejscowego przemysłu i przedsiębiorczości
realizowany w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

Realizacja przyjętej misji powinna przyczynić się do urzeczywistnienia wskazanej poniżej wizji Gminy Czechowice-Dziedzice.

W trzeciej dekadzie XXI w. Gmina Czechowice-Dziedzice jest istotnym ośrodkiem rozwoju w skali regionu, a wspólnie z Bielskiem-Białą aglomerację bielską stanowi najsilniejszy ośrodek w subregionie południowym województwa śląskiego.

Czechowice-Dziedzice są miejscem rozwiniętego, nowoczesnego, nieuciążliwego dla środowiska przemysłu. Cechą wielu działających tu przedsiębiorców jest wysoka zdolność współpracy sieciowej i kooperacji, a także wysoki stopień innowacyjności stosowanych rozwiązań. Duże firmy produkcyjne zlokalizowane są głównie we wschodniej części miasta w pasie wzdłuż rzeki Biała. Tereny te są w sposób nieuciążliwy dla mieszkańców skomunikowane z głównymi trasami drogowymi i kolejowymi przecinającymi obszar Gminy. Wzdłuż drogi krajowej nr 1 i planowanej obwodnicy przemysłowej miasta inwestują kolejne firmy produkcyjne. Bardzo dobrze rozwinięte na obszarze całej Gminy są sektory mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, z których produktów i usług korzystają mieszkańcy Gminy

i regionu. Wybrane produkty są znane i cenione przez odbiorców i konsumentów krajowych i zagranicznych.

Obok dobrze rozwiniętych usług komercyjnych społeczność Gminy Czechowice-Dziedzice korzysta z wysokiej jakości usług publicznych w sferach administracji, edukacji, kultury, ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Na obszarze całej Gminy sprawnie funkcjonują systemy gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii staje się powszechnym standardem.

Społeczność Gminy cechuje się poziomem aktywności społecznej nie mniejszym, niż w innych ośrodkach regionu. Dla pożytku publicznego działają liczne organizacje tworzone i zarządzane przez aktywnych członków lokalnej społeczności, którzy mogą liczyć na wsparcie samorządu i sektora gospodarczego. Współpraca ta przynosi korzyści wszystkim jej stronom.

Mieszkańcy chętnie stosują współczesne technologie komunikacyjne do korzystania z szerokiego zakresu udostępnionych przez administrację i sektor gospodarczy e-usług.

Zagospodarowanie przestrzenne Gminy ma charakter **dychotomiczny**. Wschodnią część Gminy stanowi miasto Czechowice-Dziedzice. Na zachód od drogi krajowej numer 1 rozciągają się obszary sołectw Bronów, Ligota i Zabrzeg, cechujące się postępującą suburbanizacją. Zjawisko to jest kontrolowane w taki sposób, aby nie dopuścić do ograniczenia wysokich walorów krajobrazu przyrodniczego Gminy oraz zminimalizować niebezpieczeństwa związane z zagrożeniem powodziowym.

Obszary miejskie oraz obszary sołectw charakteryzuje spójność, która przejawia się funkcjonalną siecią dobrze utrzymanych dróg publicznych z wyodrębnionymi ciągami ruchu rowerowego i pieszego, estetycznym i komunikatywnym oznakowaniem ulic i położonych przy nich obiektów. Centrum miasta, w obrębie którego koncentrują się usługi komercyjne i administracyjne, jest wyraźnie **zaznaczone trójkątem** ulic Legionów, Kolejowej, Słowackiego i Barlickiego. Poprzez dolinę Potoku Czechowickiego jest ono atrakcyjnie skomunikowane z najcenniejszym obszarem historycznego dziedzictwa wyznaczonym przez Pałac Kotulińskich i jego otoczenie.

Aby urzeczywistnić nakreśloną wizję rozwoju zakłada się dążenie do realizacji trzech celów strategicznych:

- 1. Rosnąca i zróżnicowana gospodarka**
- 2. Zintegrowana społeczność**
- 3. Atrakcyjne i bezpieczne środowisko**

W obszarze każdego z celów strategicznych wyznaczono cele operacyjne.

W obrębie celu strategicznego **1. Rosnąca i zróżnicowana gospodarka** są one następujące:

- 1.1 Lokalizacja w Czechowicach-Dziedzicach nowych zakładów pracy
- 1.2 Wzrost liczby osób podejmujących działalność gospodarczą
- 1.3 Utrzymanie poziomu bezrobocia poniżej wskaźnika regionalnego

Dla celu strategicznego **2. Zintegrowana społeczność** określono 2 cele operacyjne:

- 2.1 Wzmocnienie poczucia lokalnej tożsamości mieszkańców
- 2.2 Wzrost aktywności społecznej mieszkańców

W obszarze celu strategicznego **3. Atrakcyjne i bezpieczne środowisko** wyznaczono kolejne 3 cele operacyjne:

- 3.1 Zwiększenie efektywności zarządzania przestrzenią i kształtowania środowiska oraz optymalizacja kosztów funkcjonowania infrastruktury
- 3.2 Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa układu komunikacyjnego
- 3.3 Ograniczenie zagrożenia powodziowego

W strategii uszczegółowiono cele operacyjne poprzez przypisanie im określonych zakresów działań. Poszczególne kierunki działań zostały zdefiniowane i uporządkowane. I tak dla realizacji celu operacyjnego **1.1 Lokalizacja w Czechowicach-Dziedzicach nowych zakładów pracy** określono następujące kierunki działań:

- 1.1.1 Wyznaczanie w procesach planowania przestrzennego atrakcyjnie położonych terenów aktywności gospodarczej
- 1.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury obsługującej istniejące i aktywizujące nowe tereny aktywności gospodarczej
- 1.1.3 Ożywienie gospodarcze terenów przemysłowych
- 1.1.4 Wspieranie aktywizacji historycznych obiektów przemysłowych do nowych funkcji gospodarczych, turystycznych i kulturowych
- 1.1.5 Aktywna promocja wizerunku Czechowic-Dziedzic, jako atrakcyjnej lokalizacji dla inwestycji gospodarczych.

W obszarze celu operacyjnego **1.2 Wzrost liczby osób podejmujących działalność gospodarczą** założono następujące kierunki działań:

- 1.2.1 Kształtowanie postaw przedsiębiorczości oraz postaw proinnowacyjnych poprzez odpowiednie wykorzystanie systemu edukacji
- 1.2.2 Wspieranie osób rozpoczynających działalność gospodarczą

Kierunki działań dedykowane celowi operacyjnemu **1.3 Utrzymanie poziomu bezrobocia poniżej wskaźnika regionalnego** są następujące:

- 1.3.1 Współpraca z samorządem powiatu na rzecz kształtowania profilu szkolnictwa zawodowego adekwatnego do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy
- 1.3.2 Wspieranie współpracy i kooperacji pomiędzy przedsiębiorstwami
- 1.3.3 Wspieranie rozwoju lokalnej gospodarki w dziedzinach regionalnej specjalizacji
- 1.3.4 Wsparcie i popularyzacja lokalnych produktów i specjalizacji

Dla realizacji celu operacyjnego **2.1 Wzmocnienie poczucia lokalnej tożsamości mieszkańców** określono następujące kierunki działań:

- 2.1.1 Identyfikacja lokalnych wartości i ich promocja wśród mieszkańców
- 2.1.2 Opracowanie i popularyzacja przekazu o lokalnym dziedzictwie wśród wychowanków szkół i placówek oświatowych
- 2.1.3 Rozwijanie partycypacji społecznej w decydowaniu o rozwoju lokalnym poprzez konsultacje społeczne, działania edukacyjne i badania jakości życia i oczekiwań mieszkańców
- 2.1.4 Wspieranie działań służących podtrzymywaniu lokalnych tradycji kultury materialnej i duchowej

W obszarze celu operacyjnego **2.2 Wzrost aktywności społecznej mieszkańców** założono następujące kierunki działań:

- 2.2.1 Tworzenie infrastruktury ułatwiającej funkcjonowanie organizacji 3. sektora

2.2.2 Wspieranie systemem grantów realizacji zadań gminnych przez organizacje pozarządowe

2.2.3 Instytucjonalne wspieranie inicjatyw społecznych, wolontariatu, grup wsparcia i animatorów działających w relacjach sąsiedzkich w obszarach kompetencji samorządu, takich jak m.in.: pomoc społeczna, edukacja, ochrona środowiska, kultura i sport

2.2.4 Pobudzanie i kształtowanie społecznej odpowiedzialności lokalnego biznesu

Kierunki działań mających przyczynić się do realizacji celu operacyjnego **3.1 Zwiększenie efektywności zarządzania przestrzenią i kształtowania środowiska** oraz optymalizacja kosztów funkcjonowania infrastruktury są następujące:

3.1.1 Podnoszenie atrakcyjności przestrzeni publicznych w rejonie miasta wyznaczonym trójkątem ulic Legionów, Kolejowej, Słowackiego i Barlickiego

3.1.2 Stworzenie spójnego systemu informacji wizualnej identyfikującej obszary i obiekty na terenie Gminy

3.1.3 Uzupełnienie infrastruktury obiektów użyteczności publicznej w sposób ułatwiający scentralizowaną obsługę administracyjną mieszkańców i zaspokajanie ich potrzeb w sferze edukacji, kultury, sportu i rekreacji

3.1.4 Optymalizacja kosztów funkcjonowania obiektów publicznych oraz mieszkaniowego zasobu Gminy poprzez działania termomodernizacyjne i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

3.1.5 Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz ochrony i promocji bioróżnorodności na obszarach zurbanizowanych

3.1.6 Opracowanie, przyjęcie i opublikowanie przystępnie sformułowanych, jednoznacznych, spójnych zasad polityki przestrzennej

3.1.7 Ograniczanie rozpraszania zabudowy dążące ku optymalizacji wykorzystania istniejącej infrastruktury

3.1.8 Koordynacja różnych form komunikacji i transportu zbiorowego w sposób umożliwiający bezpieczne i wygodne przemieszczanie się

W obszarze celu operacyjnego **3.2 Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa układu komunikacyjnego** założono następujące kierunki działań:

3.2.1 Aktualizacja koncepcji układu komunikacyjnego w procesach planowania zagospodarowania przestrzennego, uwzględniająca nieuciążliwą dla miasta obsługę komunikacyjną terenów aktywności gospodarczej, podniesienie sprawności przekraczania drogi krajowej nr 1 oraz powiązanie lokalnych ośrodków siecią połączeń ruchu rowerowego skoordynowaną z siecią ponadlokalną

3.2.2 Ograniczenie ruchu pojazdów ciężarowych powyżej 3,5t na obszarach zabudowy mieszkaniowej

3.2.3 Poprawa bezpieczeństwa poprzez przebudowę i odtworzenie zdegradowanych elementów układu komunikacyjnego

3.2.4 Skomunikowanie dla ruchu pieszego i rowerowego ośrodków administracji, handlu i usług w centralnej części Czechowic-Dziedzic z obszarem historycznego dziedzictwa w rejonie Pałacu Kotulińskich

Dla realizacji celu operacyjnego **3.3 Ograniczenie zagrożenia powodziowego** zdefiniowano następujące kierunki działań:

- 3.3.1 Określenie jednoznacznych, spójnych zasad gospodarowania przestrzenią i użytkowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią
- 3.3.2 Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz skutecznego ostrzeżenia o zagrożeniu skutkami niekorzystnych i gwałtownych zjawisk pogodowych
- 3.3.3 Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz rozbudowy infrastruktury przeciwpowodziowej chroniącej już wcześniej zabudowane tereny zalewowe
- 3.3.4 Wyznaczanie i tworzenie miejsc retencji, w szczególności w obszarach największego zagrożenia powodziowego
- 3.3.5 Modernizacja systemu kanalizacji deszczowej w celu ograniczenia skutków gwałtownych i znaczących opadów atmosferycznych

2. Stan realizacji (ostatnia ewaluacja).

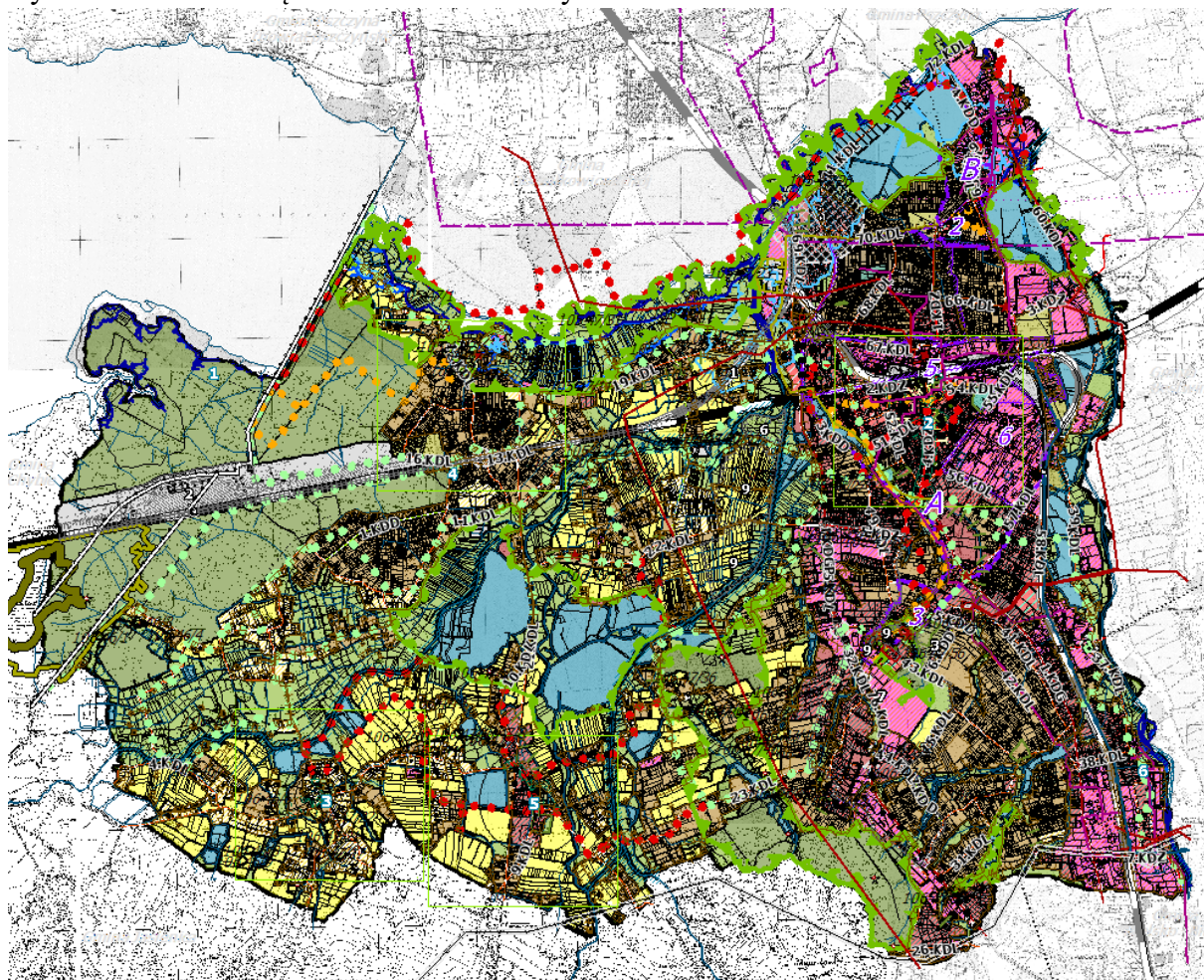
Obecna postać strategii rozwoju Gminy Czechowice-Dziedzice jest trzecią edycją tego dokumentu planistycznego. Po raz pierwszy strategia została opracowana i przyjęta w 2001 roku, a następnie zaktualizowana w 2008 roku. Przed każdą kolejną aktualizacją dokonywano oceny realizacji strategii rozwoju, zatem ostatnia kompleksowa ocena realizacji strategii rozwoju gminy przeprowadzona została w 2015 r. - przed uchwaleniem dokumentu w aktualnej postaci, do którego stanowi ona załącznik nr 1 w całości dostępny na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach pod adresem <https://www.bip.czechowice-dziedzice.pl/bipkod/7936935>. Kluczowym wnioskiem końcowym dokonanej wówczas ewaluacji jest stwierdzenie iż „(...) Gmina zrealizowała lub jest w trakcie realizacji niemal wszystkich zakładanych działań na poziomie celów operacyjnych, co przybliżyło ją do osiągnięcia zakładanych celów strategicznych, a zatem misja Gminy była i jest nadal realizowana.

VII. ŁAD PRZESTRZENNY

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – ocena aktualności.

Gmina posiada aktualne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czechowice-Dziedzice, które zostało przyjęte w dniu 30 maja 2017 roku uchwałą nr XXXIV/379/17 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach. Dokument powyższy zamieszczony jest na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach: www.bip.czechowice-dziedzice.pl → zakładka planowanie przestrzenne → zakładka studium. Studium obejmuje całą powierzchnię gminy.

Rysunek studium załącznik do ww. uchwały z 2017 r.

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – ocena aktualności, stopień pokrycia obszaru gminy, program opracowywania.

Na koniec roku 2018 gmina posiadała 22 obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 4984,13 ha, jest to 75% powierzchni gminy. Poszczególne uchwały zamieszczone są na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach www.bip.czechowice-dziedzice.pl → zakładka planowanie przestrzenne → zakładka miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ostatnia ocena aktualności planów podjęta była Uchwałą Rady Miejskiej w 2014 r. Nowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalane są na podstawie nowego, obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czechowice-Dziedzice, które zostało przyjęte w dniu 30 maja 2017 roku uchwałą nr XXXIV/379/17 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach. W 2018 roku na jego podstawie uchwalono 4 plany zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 398,76 ha. Nadal trwają prace planistyczne nad następnymi planami zagospodarowania przestrzennego w oparciu o aktualne studium.

Lista obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na dzień 31.12.2018 r.:

Lp.	Przedmiot i zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Nr uchwały i data jej podjęcia przez Radę Miejską w Czechowicach-Dziedzicach	Nr Dziennika Urzędowego Województwa Śląskiego i data publikacji uchwały	Powierzchnia objęta planem [ha]
1	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej teren położony przy ulicy Drzymały	Uchwała Nr XLIII/348/01 z dnia 23.10.2001r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 92, poz. 2591 z dnia 22.11.2001r.	3,99
2	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny pomiędzy ulicami: Pawią, Sokolą, Żurawią i Lipowską - (Plan 5)	Uchwała Nr XII/90/03 z dnia 27.05.2003r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 63, poz. 1912 z dnia 18.07.2003r.	4,76
3	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny pomiędzy ulicami: Lipowską, Oliwną oraz zachodnią granicą działki nr 2688/1 - (Plan 47)	Uchwała Nr XII/91/03 z dnia 27.05.2003r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 63, poz. 1913 z dnia 18.07.2003r.	3,30
4	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny położone w sąsiedztwie ulic: Pasiaki i Kopernika – (Plan 60)	Uchwała Nr XIII/102/03 z dnia 10.07.2003r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 96, poz.2560 z dnia 30.10.2003r.	4,93
5	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej działki położone w pobliżu ul. Świerkowskiej - (Plan 3)	Uchwała Nr XIV/120/03 z dnia 16.09.2003r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 115, poz. 3705 z dnia 23.12.2003r.	0,76
6	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny pomiędzy ulicami: Miarki, Piasta, trasa DK-1 oraz istniejącą linią kolejową – (Plan 54)	Uchwała Nr XVII/184/03 z dnia 09.12.2003r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 28, poz. 950 z dnia 09.04.2004r.	3,01

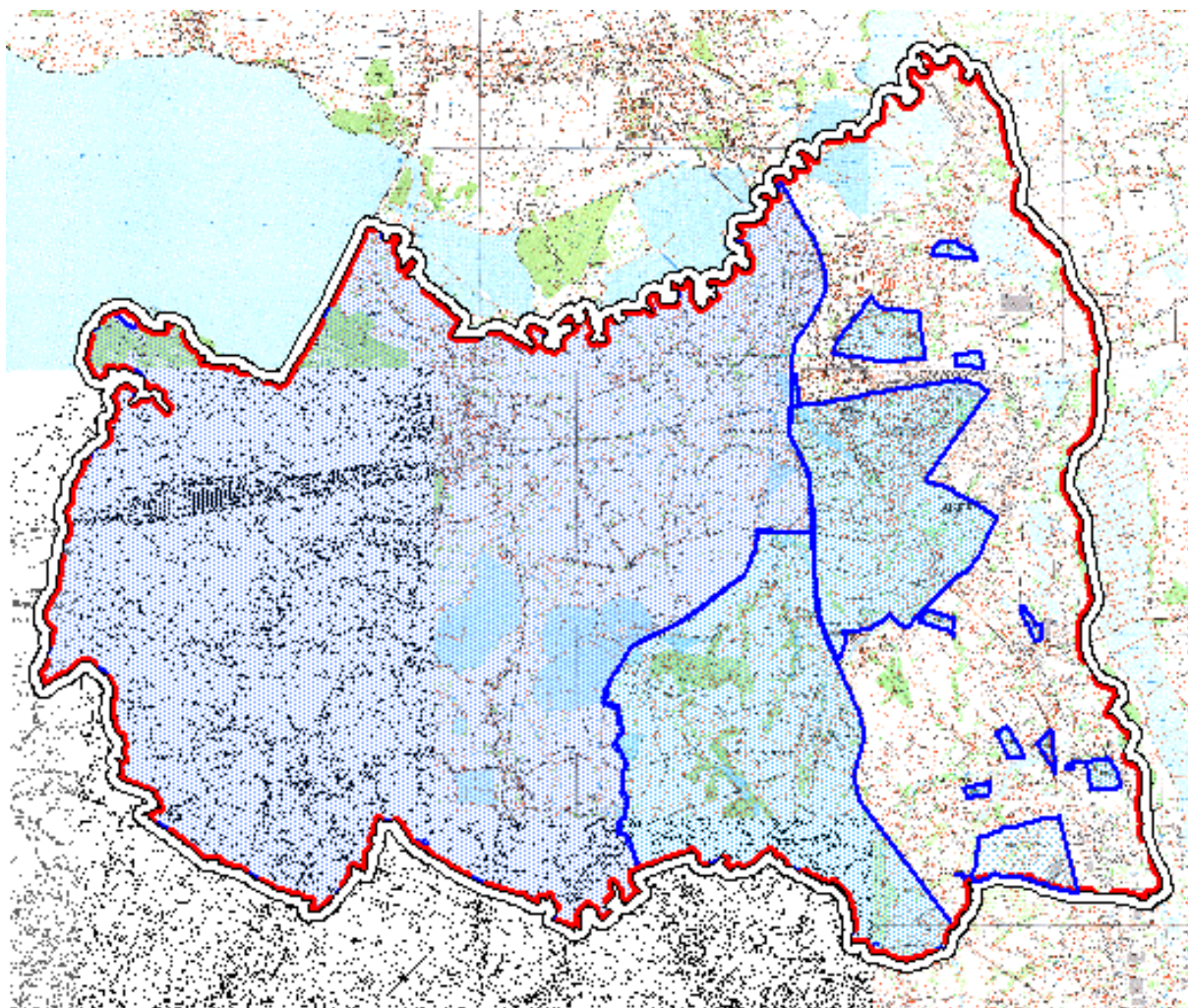
7	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny położone pomiędzy ulicami: Traugutta, Asnyka, Szkolną i Narutowicza – (Plan VII)	Uchwała Nr XXV/294/04 z dnia 02.07.2004r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 82, poz. 2380 z dnia 27.08..2004r.	42,44
8	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny położone w sąsiedztwie ulic: Bestwińskiej i Chłodnej – (Plan 6)	Uchwała Nr XLIX/519/06 z dnia 04.09.2006r	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 141, poz. 3965 z dnia 04.12.2006r.	3,04
9	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice obejmującej tereny położone w rejonie ulic Świerkowej, Zawilej i Legionów	Uchwała Nr XLIX/419/10 z dnia 5.10.2010r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 14, poz. 270 z dnia 18.01.2011 r.	53,64
10	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny położone w Ligocie w rejonie ulic: Wapienickiej, Woleńskiej i Dworskiej	Uchwała Nr IV/24/11 z dnia 25.01.2011 r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 59, poz. 1086 z dnia 17.03.2011r.	5,91
11	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Czechowice Dziedzice obejmującej tereny położone w rejonie południowej części centrum miasta Czechowice-Dziedzice	Uchwała Nr LII/567/18 z dnia 10.07.2018r.	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 poz. 4761 z dnia 17.07.2018r.	15,46
12	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części zachodniej obszaru Gminy Czechowice-Dziedzice – PLAN ZACHÓD	Uchwała Nr XL/353/13 z dnia 16.07.2013r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Poz. 5094 z dnia 23.07.2013r.	3695,62
13	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny rozgraniczone ulicami: Rumana, Górnica oraz	Uchwała Nr XL/354/13 z dnia 16.07.2013r.	Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 5095 z dnia 3.07.2013r.	6,14

	południowymi granicami działek nr 4506/9 oraz 4074/(70, 74, 76, 78, 79, 81, 122, 125) – (Plan XVIII)			
14	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu istniejącego dworca autobusowego położonego w rejonie ulicy Niepodległości i Towarowej	Uchwała Nr XLII/391/13 z dnia 29.10.2013r.	Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 6424 z dnia 7.11.2013r.	0,26
15	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny położone pomiędzy ulicami: Legionów, Lipowską i Kamionka	Uchwała Nr X/72/15 z dnia 09.06.2015 r.	Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 3297 z dnia 18.06.2015r.	4,21
16	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice położonego w rejonie Osiedla „Czechowice Górne”	Uchwała Nr XV/114/15 z dnia 27.10.2015r.	Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 5406 z dnia 3.11.2015r.	741,98
17	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Czechowice-Dziedzice obejmującej tereny centrum miasta położone na południe od torów kolejowych - CENTRUM I - etap 1	Uchwała Nr XXVIII/306/16 z dnia 20.12.2016r.	Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 7179 z dnia 29.12.2016	2,7
18	miejscowego plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice obejmującej działkę nr 3122/115 położoną przy ul. Junackiej – (PLAN 23).	Uchwała Nr XVII/173/03 z dnia 09.12.2003r.	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 28, poz. 939 z dnia 09.04.2004r.	0,19
19	miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice obejmującej tereny położone w sąsiedztwie ulic: Junackiej i Komorowickiej – (PLAN 4).	Uchwała Nr XVII/168/03 z dnia 09.12.2003r	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 28, poz. 934 z dnia 09.04.2004r.	8,49

20	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Czechowice-Dziedzice obejmującej tereny centrum miasta położone na południe od torów kolejowych - CENTRUM I - etap 2	Uchwała Nr LII/566/18 z dnia 10.07.2018r	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 poz. 4760 z dnia 17.07.2018r	96,7
21	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Czechowice- Dziedzice obejmującej tereny w rejonie oczyszczalni ścieków	Uchwała Nr LIV/590/18 z dnia 25.09.2018r	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 poz. 5946 z dnia 01.10.2018r.	20,23
22	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Czechowice-Dziedzice, obejmującej tereny położone pomiędzy ulicą Hrabiego Kotulińskiego, ulicą Cichą i DK1	Uchwała Nr VI/32/19 z dnia 29.01.2019r.	Dz. Urz. Woj. Śl z 2019 poz. 1025 z dnia 06.02.2019r.	34,30
23	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Czechowice-Dziedzice obejmującej tereny centrum miasta położone na południe od torów kolejowych - CENTRUM II	Uchwała Nr XLIX/548/18 z dnia 15.05.2019r.	Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 poz. 3445 z dnia 28.05.2018r.	266,37

Pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na dzień 31.12.2018 r.
(75% pow.)

VIII. ZASOBY MATERIALNE GMINY.

1. Program Rewitalizacji Gminy.

1.1 Wstęp.

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez program rewitalizacji.

W dniu 27 czerwca 2017 r. Rada Miejska w Czechowicach-Dziedzicach przyjęła Program Rewitalizacji Gminy Czechowice-Dziedzice, który został później zaktualizowany zgodnie z uchwałą nr VIII/64/19 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 26 marca 2019 r. Program oparty jest na zaleceniach wskazanych zarówno w "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" Ministerstwa Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r., jak i w "Zasadach wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020". Horyzontem czasowym zaprojektowanego w dokumencie procesu rewitalizacji jest rok.

W dokumencie wskazano obszary zdegradowane w Gminie Czechowice-Dziedzice oraz wyznaczono obszar, na którym prowadzone będą działania rewitalizacyjne. Tworzą go dwa

podobszary - Kolonia i Centrum. Zaplanowano tam 26 przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja ma przyczynić się do podniesienia jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez wzrost potencjału społeczno-zawodowego oraz poprawę infrastruktury i środowiska.

W obrębie wskazanych wyżej celów założono następujące kierunki działań:

- dla celu strategicznego I. Rozwój potencjału społeczno-zawodowego:
  - I.1. Wsparcie rodzin;
  - I.2. Wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców;
  - I.3. Aktywizacja społeczności lokalnej;
  - I.4. Poprawa efektywności procesów nauczania.
- dla celu strategicznego II. Poprawa stanu infrastruktury i środowiska:
  - II.1. Zachowanie bioróżnorodności;
  - II.2. Rozbudowa i zagospodarowanie terenów rekreacyjnych;
  - II.3. Poprawa jakości infrastruktury technicznej i komunikacji zbiorowej;
  - II.4. Poprawa efektywności energetycznej budynków;
  - II.5. Poprawa bezpieczeństwa publicznego.

1.2. Wskaźniki ustawowe.

W programie określone zostały wskaźniki pozwalające zarówno mierzyć efektywność jego realizacji. Przedstawiono je w poniższej tabeli.

Cele rewitalizacji	Proponowane wskaźniki	Pożądana zmiana
Rozwój potencjału społeczno-zawodowego	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	spadek
	Osoby korzystające z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	spadek
	Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	spadek
	Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców	spadek
	Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	spadek
	Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu uzależnień na 1000 mieszkańców	spadek
	Osoby uzależnione od alkoholu i skierowane na leczenie na 1000 mieszkańców	spadek
	Zasiłki rodzinne na 1000 mieszkańców	spadek
	Zasiłki pielęgnacyjne na 1000 mieszkańców	spadek
	Przestępstwa o charakterze kryminalnym na 1000 mieszkańców	spadek
	Czyny karalne na 1000 mieszkańców	spadek
	Wykroczenia na 1000 mieszkańców	spadek

	Liczba Niebieskich kart na 1000 mieszkańców	wzrost
	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	wzrost
	Frekwencja w wyborach parlamentarnych	wzrost
	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	
Poprawa stanu infrastruktury i środowiska	Emisja dwutlenku węgla z obiektów użyteczności publicznej na 1000 mieszkańców [Mg/rok]	spadek
	Poziom zużycia energii cieplnej/elektrycznej	spadek
	Powierzchnia zrewitalizowanych/nowych terenów rekreacji	wzrost
	Powierzchnia zmodernizowanych obiektów kultury/sportu	wzrost

2. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Głównym celem Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy na lata 2017 – 2021 są:

- 1) powiększenie zasobu mieszkaniowego Gminy o nowe lokale mieszkalne, lokale socjalne i pomieszczenia tymczasowe, (**adaptacja na ulicy Legionów 59 - mieszkania komunalne ilość 8 w toku realizacji rok 2019**)
- 2) poprawa stanu technicznego mieszkaniowego zasobu Gminy, (**sukcesywne remonty nowo zasiedlonych mieszkań podwyższające standard lokali**)
- 3) stabilizację wypłacanych roszczeń odszkodowawczych dla właścicieli lokali z tytułu uprawnienia eksmitowanych do lokalu socjalnego i pomieszczenia tymczasowego,
- 4) sukcesywne zmniejszanie niezrównoważonej struktury dochodów i wydatków związanych z mieszkaniowym zasobem Gminy.

Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Czechowice-Dziedzice w latach trwania WPGMZG kształtował się następująco:

2.1 Dane za lata 2017-2018:

lp.	Nazwa	Ilość
1.	Zasób mieszkaniowy Gminy w tym:	578
2.	lokale mieszkalne	431
3.	lokale socjalne	141
4.	pomieszczenia tymczasowe	6
5.	lokale zamienne:	0
6.	sprzedanych lokali	0
7.	zamiana pomiędzy najemcami	4

W roku 2017 zawarto 19 umów na lokale socjalne i lokale komunalne w tym 16-na lokale komunalne i 3 na lokale socjalne, Spisane umowy zawarte zostały z listy osób oczekujących na skierowanie do zawarcia umowy w ramach mieszkaniowego zasobu Gminy, z tytułu zamian lokali między najemcami i z tytułu realizacji wyroków eksmisyjnych.

LOKALE użytkowe:**Ilość lokali użytkowych ogółem: 175****Zawartych umów na najem lokali użytkowych:10****Ilość wolnych lokali: 38**

socjalne

Rok 2018

lp.	Nazwa	Ilość
1.	Zasób mieszkaniowy Gminy w tym:	578
2.	lokale mieszkalne	431
3.	lokale socjalne	141
4.	pomieszczenia tymczasowe	6
5.	lokale zamienne:	0
6.	sprzedanych lokali	0
7.	zamiana pomiędzy najemcami	1

W roku 2018 zawarto 17 umów na lokale socjalne i lokale komunalne w tym 10-na lokale komunalne i 7 na lokale socjalne. Spisane umowy zawarte zostały z listy osób oczekujących na skierowanie do zawarcia umowy w ramach mieszkaniowego zasobu Gminy, z tytułu zamian lokali między najemcami i z tytułu realizacji wyroków eksmisyjnych.

LOKALE użytkowe:**Ilość lokali użytkowych ogółem: 174****Zawartych umów na najem lokali użytkowych:8****Ilość wolnych lokali: 43**

Zadłużenie na 31.12.2017 r.

1. Lokale mieszkalne:

Liczba zadłużonych osób - 332;

Zaległość główna - 2 438 479,50 zł

Odsetki - 514 006,56 zł

Koszty procesu - 256 587,41 zł

Razem- 3 209 073,47 zł;

2. Lokale użytkowe

Liczba zadłużonych osób- 17;

Zaległość główna- 25 697,70 zł

Odsetki- 14 956,56 zł

Koszty procesu- 5 979,90 zł

Razem- 46 634,16 zł;**RAZEM ZADŁUŻENIE**

Zaległość główna- 2 464 177,20 zł

Odsetki- 528 963,12 zł

Koszty procesu- 262 567,31 zł

Razem- 3 255 707,63 zł;

1. Do sądu skierowano 91 pozwów o zapłatę czynszu i odszkodowań;
2. Do komornika skierowano 83 wnioski o egzekucję należności;
3. Wystąpiono do sądu z pozwem o 7 eksmisji, sąd wydał 7 nakazów o eksmisję;
4. Wykonano 5 eksmisji;
5. Spisano 59 umów o spłacie należności w ratach;
6. Na dzień 31.12.2017 r. spłacanych było 68 umów, łączna kwota zaległości pozostały do zapłaty- 492 937,62 zł
7. Zadłużenie na 31.12.2018 r.
Lokale mieszkalne:

Liczba zadłużonych osób- 322;
Zaległość główna- 2 554 271,22 zł
Odsetki- 569 587,30 zł
Koszty procesu- 265 064,14 zł
Razem- 3 388 922,66 zł;

Lokale użytkowe

Liczba zadłużonych osób- 9;
Zaległość główna- 24 401,48 zł
Odsetki- 15 679,03 zł
Koszty procesu- 5 216,38 zł
Razem- 45 296,89 zł;

8. RAZEM ZADŁUŻENIE

Zaległość główna- 2 578 672,70 zł

Odsetki- 585 266,33 zł
Koszty procesu- 270 280,52 zł
Razem- 3 434 219,55 zł;

9. Do sądu skierowano 33 pozwy o zapłatę czynszu i odszkodowań;
10. Do komornika skierowano 60 wniosków o egzekucję należności;
11. Wystąpiono do sądu z pozwem o 1 eksmisję, sąd wydał 1 nakaz o eksmisję;
12. Wykonano 4 eksmisje;
13. Spisano 47 umów o spłacie należności w ratach;
14. Na dzień 31.12.2018 r. spłacanych było 55 umów, łączna kwota zaległości pozostały do zapłaty- 601 555,94 zł

2.2. Zasady ustalania stawki czynszu najmu.

1. W mieszkaniowym zasobie Gminy stosuje się następujące rodzaje czynszów:
  - a/ za lokale mieszkalne,
  - b/ za lokale socjalne,
  - c/ za pomieszczenia tymczasowe w ramach zasobu Gminy.
2. Czynsze o których mowa w pkt. 1 opłacają najemcy lokali stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy oraz najemcy pomieszczeń tymczasowych w ramach zasobu Gminy.
3. Docelowo czynsz najmu lokalu mieszkalnego winien gwarantować pokrycie kosztów jego utrzymania łącznie z kosztami utrzymania części wspólnej nieruchomości przypadającymi

na lokal. Powyższe nie dotyczy lokali socjalnych, zamiennych i pomieszczeń tymczasowych.

4. Burmistrz w drodze zarządzenia ustala stawki czynszu za jeden m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy z uwzględnieniem określonych Programem zasad polityki czynszowej, poprzez:
  - a/ ustalenie stawki czynszu lokalu mieszkalnego dwuizbowego z instalacją wodno-kanalizacyjną, instalacją elektryczną, instalacją gazową dla potrzeb przygotowania posiłków, ogrzewaniem piecowym na paliwo stałe, samodzielną kuchnią oraz łazienką i w.c. (w jednym lub oddzielnych pomieszczeniach) jako stawki podstawowej,
  - b/ stosowanie czynników podwyższających i obniżających wartość użytkową lokalu mieszkalnego określonych w pkt. 5 i 6 a odnoszących się do stawki czynszu, o której mowa pkt. 4a.
5. Ustala się następujące czynniki podwyższające wartość użytkową lokalu mieszkalnego: instalacja centralnego ogrzewania (c.o.) stanowiąca własność wynajmującego,
  - 1) centralny system zaopatrzenia w ciepłą wodę użytkową (c.w.u.),
  - 2) nowa stolarka okienna wymieniona przez wynajmującego (za każde okno lub drzwi balkonowe),
  - 3) ocieplenie murów zewnętrznych budynku,
  - 4) liczba mieszkań w klatce schodowej poniżej 7 lokali,
  - 5) instalacja telewizji AZART,
  - 6) oświetlenie elektryczne kondygnacji piwnicy,
  - 7) podzielniki ciepła,
  - 8) liczniki poboru wody w lokalu – legalizacja.
6. Ustala się następujące czynniki obniżające wartość użytkową lokalu mieszkalnego:
  1. kuchnia wspólna dla co najmniej dwóch lokali,
  2. łazienka wspólna dla co najmniej dwóch lokali lub jej brak w lokalu,
  3. łazienka i ubikacja spłukiwana wodą (w.c.) wspólne dla co najmniej dwóch lokali,
  4. brak w lokalu instalacji wodno-kanalizacyjnej, łazienki,
  5. brak w lokalu w.c. (ubikacji),
  6. brak w lokalu instalacji gazowej służącej przygotowaniu posiłku,
  7. kuchnia lub wnęka kuchenna w lokalu bez oświetlenia naturalnego,
  8. lokal położony w suterenie,
  9. lokal położony na parterze lub ostatniej kondygnacji w tym poddasze (nie dotyczy pierwszego piętra),
  10. lokal znajdujący się w budynku powyżej 5 kondygnacji bez dźwigu osobowego,
  11. lokal jednoizbowy,
  12. lokal w złym stanie technicznym wymagający remontu kapitalnego.
7. Burmistrz w drodze zarządzenia ustala stawki czynszu za lokale socjalne i pomieszczenia tymczasowe, z tym, że stawka nie może przekroczyć 50% stawki najniższego czynszu obowiązującego w mieszkaniowym zasobie Gminy.
8. Czynniki podwyższające lub obniżające wartość użytkową lokali mające wpływ na stawkę czynszu nie dotyczą lokali socjalnych i pomieszczeń tymczasowych w ramach zasobu Gminy.
9. Przy spełnieniu warunku określonego w pkt. 8 dopuszcza się możliwość różnicowania wysokości stawek czynszu za lokale socjalne i pomieszczenie tymczasowe w zasobie Gminy z uwagi na stan techniczny lokalu i budynku w którym się znajdują.
10. W przypadku gdy najemca lokalu za zgodą wynajmującego dokona w lokalu ulepszenia a powyższe mieści się w czynnikach podwyższających wartość użytkową lokalu zwiększenie stawki czynszu o odpowiedni czynnik nie następuje.

11. W przypadku nadbudowy, rozbudowy, przebudowy lub adaptacji lokali niemieszkalnych na lokale mieszkalne wykonane na koszt przyszłego najemcy stawka czynszu podlega obniżeniu o 50% w stosunku do stawki obowiązującej przez okres zamortyzowania nakładów jednakże nie dłuższy niż 20 lat.
12. Czynsz najmu płacony jest z góry do dnia 25 każdego miesiąca za dany miesiąc w kasie wynajmującego lub na wskazany przez nią rachunek bankowy, z wyjątkiem przypadków, gdy strony pisemnie ustaliły zmianę terminu lub sposób i formę zapłaty.

3. Informacja o gminnym zasobie nieruchomości

Do gminnego zasobu nieruchomości, zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Gminy. Zasobem tym gospodaruje Burmistrz Czechowic-Dziedzic, w szczególności poprzez: ewidencjonowanie tych nieruchomości, zapewnienie ich wycen, zabezpieczanie ich przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, naliczanie należności za nieruchomości udostępniane oraz windykację tych należności, współpracę z innymi organami, zbywanie, nabywanie, wydzierżawianie, wynajmowanie, użyczenie, podejmowanie czynności w postępowaniach sądowych, składanie wniosków o zakładanie ksiąg wieczystych dla nieruchomości gminnych oraz o wpisy w księgach wieczystych, sporządzanie planu wykorzystania zasobu.

3.1. Stan ewidencji nieruchomości na dzień 31 grudnia 2018 r.

Ewidencjonowanie gminnego zasobu nieruchomości obejmuje w szczególności: oznaczenie nieruchomości, ich powierzchni, księgi wieczystej, określenie przeznaczenia nieruchomości w planie miejscowym, a w przypadku braku planu – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wskazanie daty ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste, informacje o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości i toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych.

Gminny zasób nieruchomości obejmuje:

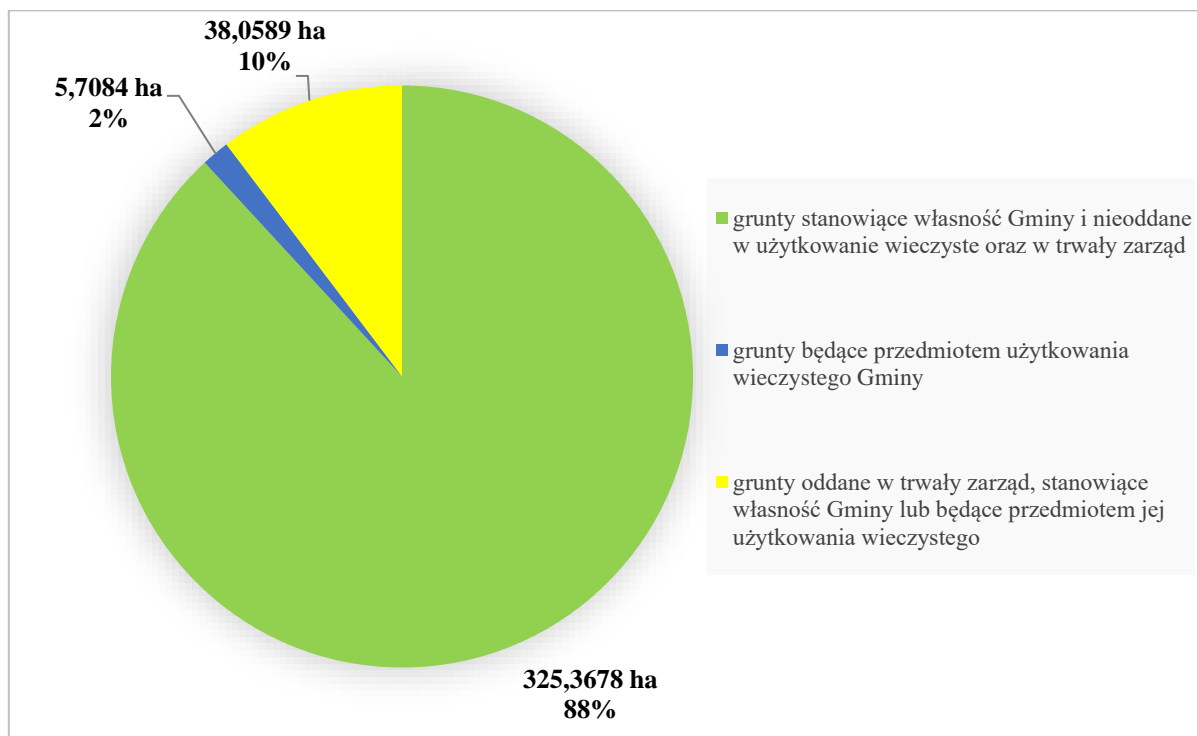
- grunty stanowiące przedmiot własności Gminy Czechowice-Dziedzice (i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz w trwały zarząd), których ogólna powierzchnia wynosiła: 325,3678 ha, w tym:

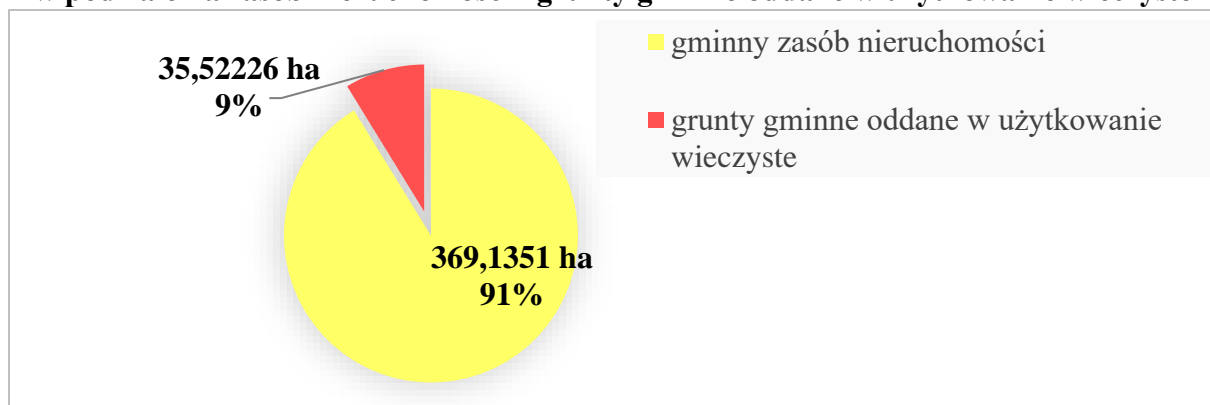
- grunty będące przedmiotem użytkowania wieczystego Gminy Czechowice-Dziedzice, których ogólna powierzchnia wynosiła: 5,7084 ha,
- grunty oddane w trwały zarząd, stanowiące własność Gminy Czechowice-Dziedzice lub będące przedmiotem jej użytkowania wieczystego, których ogólna powierzchnia wynosiła: **38,0589** ha.

Struktura powierzchniowa gminnego zasobu nieruchomości

Ewidencjonowaniu podlegają również grunty (nie wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości) stanowiące własność Gminy Czechowice-Dziedzice i oddane w użytkowanie wieczyste, których ogólna powierzchnia wynosiła: **35,5226** ha.

Struktura powierzchniowa grupy 0 (grunty) mienia gminnego w podziale na zasób nieruchomości i grunty gminne oddane w użytkowanie wieczyste

3.2 Sposób zarządzania nieruchomościami gminnymi.

Nieruchomości gminne zarządzane są bezpośrednio przez Burmistrza Czechowic-Dziedzic bądź dyrektorów jednostek organizacyjnych, działających w sposób określony w ich statutach w odniesieniu do powierzonych im nieruchomości (w formie trwałego zarządu lub przekazanych do administrowania) w zakresie opisanym w części dotyczącej informacji o stanie mienia.

W przypadku spraw majątkowych Gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących m.in. zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony i gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość - Burmistrz Czechowic-Dziedzic dokonuje tych czynności wyłącznie za zgodą Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach.

3.3 Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami.

Gospodarowanie nieruchomościami gminnymi, to w szczególności:

- zbywanie prawa własności lub prawa wieczystego użytkowania
  - nabywanie w drodze wykupu, darowizny, pierwokupu, komunalizacji na wniosek,
  - zamiana nieruchomości,
  - obciążanie ograniczonymi prawami rzeczowymi,
- które wymagają uzyskania zgody Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach, a także:
- przekształcenie prawa użytkowania wieczystego,
  - wydzierżawianie, wynajmowanie, użyczenie,
  - oddawanie w trwałe zarząd,
  - nabywanie w drodze zasiedzenia, ustawowego dziedziczenia,
  - nabywanie z mocy prawa, na podstawie:
    - ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
    - ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa
    - ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną,
    - ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
    - ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych,
    - ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych.

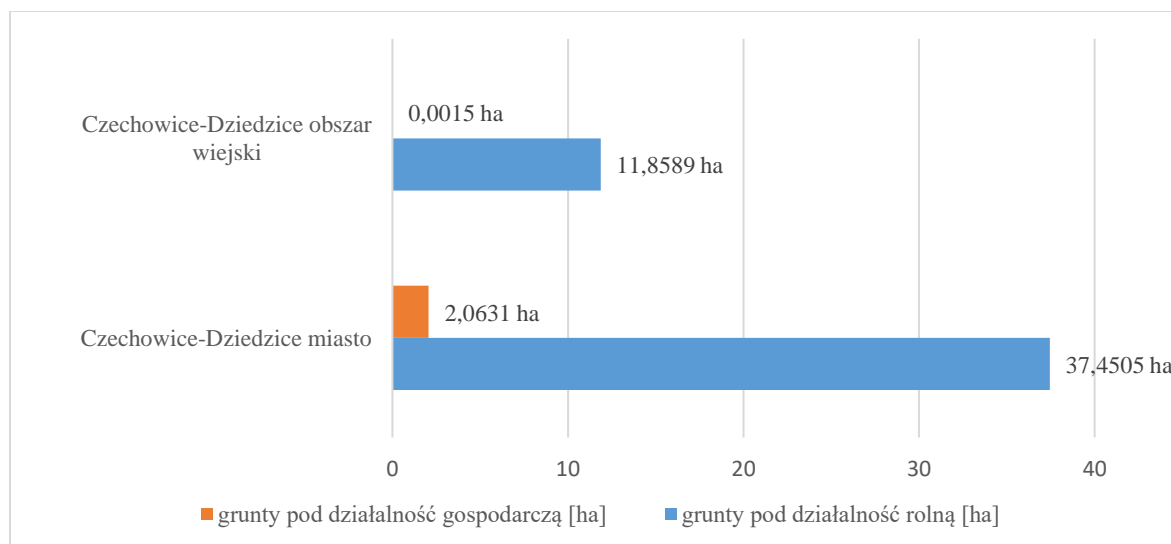
Zgodnie z art. 25 ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami został opracowany plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości na lata 2018-2020 i przyjęty zarządzeniem nr 222/17 Burmistrza Czechowic-Dziedzic z dnia 28.12.2017 r. zawierający m.in. prognozę dotyczącą udostępnienia nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu, zgodnie z którą udostępnianie następować będzie w drodze: sprzedaży, zamiany, użyczenia, oddania w trwałe zarząd, dzierżawę natomiast nabywanie następować będzie w drodze: kupna, zamiany, darowizny, komunalizacji gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, nabywania z mocy prawa gruntów rolnych stanowiących własność Skarbu Państwa, nabywania z mocy prawa gruntów zajętych pod drogi publiczne gminne, zasiedzenia, w innych formach przewidzianych prawem. Plan dotyczy również poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz

nabywaniem nieruchomości do zasobu, wpływów osiąganych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości, dotyczącą aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości i zawiera program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami gminnymi w 2018 r. obejmowały:

- 1) nabycie nieruchomości z mocy prawa – 174 działki i udział 1/2 cz. w 1 działce,
- 2) wykup nieruchomości gruntowych – 2 działki,
- 3) wykup prawa użytkowania wieczystego gruntu – 1 działka,
- 4) nabycie w drodze darowizny nieruchomości gruntowych – 12 działek i udziały 59/60 cz. oraz 108/180 cz. w 2 działkach,
- 5) nieodpłatne nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntu – 1 działka,
- 6) nabycie przez Gminę w drodze przeniesienia praw, w wyniku odwołania darowizny wcześniej dokonanej na rzecz Skarbu Państwa, nieruchomości lokalowej,
- 7) zamianę nieruchomości gruntowych – 1 działka została nabyta i 1 działka zbyta,
- 8) sprzedaż nieruchomości gruntowych – 14 działek,
- 9) zasiedzenie gminnych nieruchomości gruntowych – 2 działki,
- 10) oddanie w trwały zarząd jednej nieruchomości zabudowanej,
- 11) rozwiązanie użytkowania wieczystego jednej, gminnej nieruchomości gruntowej.
- 12) dzierżawę gruntów – zawarto 106 umów.

Ogólna powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Czechowice-Dziedzice objętych dzierżawą na dzień 31.12.2018 r. wynosiła: 51,3740 ha, w tym:

4. Program opieki nad zabytkami.

Gmina po raz ostatni uchwaliła Programu opieki nad zabytkami Gminy Czechowice-Dziedzice na lata 2012-2016 uchwałą nr XXIII/199/12 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 29 maja 2012 roku. W 2017 roku został przygotowany nowy „Program opieki nad zabytkami”, jednak w związku z trwającymi uzgodnieniami z Wojewódzkim Konserwatorem

Zabytków „Gminnej Ewidencji Zabytków” nie było możliwe zakończenie tego, nowego programu. W roku 2018 zakończyły się uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i przyjęto nową Gminną Ewidencję Zabytków zarządzeniem nr 73/18 Burmistrza Czechowic-Dziedzic z dnia 15 maja 2018 roku. Po uchwaleniu nowej ewidencji gminnej jest możliwe dokończenie nowego programu opieki nad zabytkami. Na 2019 rok w uchwale budżetowej gminy (nr V/28/18 z dnia 18 grudnia 2018 r.) przewidziano środki na zakończenie tego programu (kwota 15 000 zł). W roku bieżącym zostanie więc wykonane ww. zadanie, a w następnej kolejności Gmina (Rada Miejska) zapewne przyjmie nowy Program opieki nad zabytkami.

Realizując uchwałę Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach nr XXXVII/350/09 z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków Gmina w roku 2018 przeznaczyła 100 000 zł na pomoc przy ratowaniu zabytków. tj.:

- 1) na prace konserwatorsko-restauratorskie przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków: remont elewacji budynku Kaplicy przy kościele pw. N.M.P. Wspomożenia Wiernych w Czechowicach-Dziedzicach przy ul. Legionów na działce nr 702/7 - 50 000 zł,
- 2) na prace konserwatorsko-restauratorskie przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków:
  - wykonanie wzmocnień struktury tynków wewnętrznych odspojonych poprzez wykonanie zastrzyków lub częściowej wymiany
  - wykonanie wzmocnienia i zabezpieczenia konstrukcji murów i sklepień poprzez wykonanie szycia, kotwienia i klamrowania

w przęśle pierwszym oraz drugim w Kościele p.w. św. Józefa w Zabrzegu - 50 000 zł.

Gmina, zgodnie z art. 82 ust. 3 w związku z art. 82 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (T.J. Dz.U. z 2018 r. poz. 2067 ze zm.), co roku przesyła informację o udzielonych dotacjach na prace konserwatorsko-restauratorskie do następujących instytucji:

1. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach
2. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków - Delegatura w Bielsku-Białej
3. Starosta Bielski
4. Marszałek Województwa Śląskiego
5. Wojewoda Śląski
6. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Departament Ochrony Zabytków

IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

1. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego.

Czechowice-Dziedzice posiadają komunikację miejską organizowaną przez gminę za pośrednictwem Urzędu Miejskiego – Biura Publicznego Transportu Zbiorowego w Czechowicach-Dziedzicach. Przewozy realizowane są przez operatora będącego podmiotem wewnętrznym – Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach sp. z o.o. (spółka ze 100% udziałem gminy Czechowice-Dziedzice). Zasady realizacji przewozów reguluje umowa nr 7243.14.2014 z dnia 27 maja 2014 r. PKM otrzymuje rekompensatę za wykonywanie przedmiotu umowy.

Komunikacja miejska obejmuje 10 linii autobusowych zwykłych (dodatkowa linia kursuje w okresie Wszystkich Świętych). Sieć komunikacji miejskiej obejmuje miasto i sołectwa gminy Czechowice-Dziedzice, a także dojeżdża do miasta Bielsko-Biała (na podstawie porozumienia) i gminy Jasienica (na podstawie uzgodnienia). Do Czechowic-Dziedzic dojeżdżają także (na podstawie tego samego porozumienia) trzy linie komunikacji miejskiej organizowane przez

miasto Bielsko-Biała, a obsługiwane przez operatora Miejski Zakład Komunikacji w Bielsku-Białej.

Wśród linii PKM Czechowice-Dziedzice można wyróżnić następujące grupy:

- linia główna (szkieletowa): VII;
- linie obsługujące południowe rejony miasta: 2, 3, 4;
- linie obsługujące sołectwa: 1, 6, X;
- linie uzupełniające (szkolne, pracownicze): 5, 8, 9, C;

Cechą charakterystyczną czechowickiej komunikacji miejskiej, a zarazem ciekawostką, jest oznaczenie niektórych linii (VII i X) cyframi rzymskimi. Ma to na celu ułatwienie orientacji pasażerom, aby numeracja nie dublowała się z liniami komunikacji miejskiej w Bielsku-Białej. Główny ciąg komunikacyjny obejmuje relację łączącą Czechowice-Dziedzice z Bielskiem-Białą. Obsługują go równoległe linie VII (czechowicka) i 50 (bielska). Łącznie na tej trasie realizowany są w dzień powszedni nauki szkolnej aż 153 kursy w obu kierunkach, co daje średnio prawie 6 kursów na godzinę w jednym kierunku. Niestety obie te linie nie są ze sobą skoordynowane i każda kursuje wg niezależnego rozkładu jazdy. Oznacza to, że kursy nie są rozłożone równomiernie. Odstępy pomiędzy kursami wynoszą od 2-3 do 40-42 minut (średnio 14 minut).

Na terenie Czechowic-Dziedzic kursują także linie innych przewoźników. Istotne znaczenie z punktu widzenia mobilności miejskiej i powiązań transportowych na obszarze gminy i z sąsiednimi miejscowościami mają połączenia komunikacji powiatowej organizowanej przez Powiat Bielski i realizowanej przez operatora – Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bielsku-Białej S.A. z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach, a także jedna linia prywatnego przewoźnika kursująca na terenie gminy.

PKS Bielsko-Biała obsługuje relacje z Czechowic-Dziedzic do gminy Bestwina położonej na wschód od miasta, na drugim brzegu rzeki Białej. Linie kursują w dwóch relacjach:

- Silesia – Węglowa – Traugutta – Dworzec – Niepodległości – Prusa – Bestwińska – Bestwina – Stara Wieś – Dankowice, Przejazd – (Kaniów, Skrzyżowanie);
- Silesia – Węglowa – Traugutta – Dworzec – Drzymały – Kaniowska – Kaniów – Bestwinka – Bestwina – Janowice, Kościół;

Łącznie realizowanych jest 17 par kursów w dni powszednie (poza okresem ferii letnich) i 6 par kursów w okresie wakacji letnich. W soboty, niedziele i święta autobusy PKS nie kursują na tych trasach.

Przewoźnik prywatny – „Mar-Bus” Handel i Usługi Marek Ogrodzki z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach, obsługuje linię relacji Silesia – Węglowa – Traugutta – Dworzec – Kolejowa – Ochodza – Zabrzeg – Miliardowice – Bronów. Linia obsługiwana jest przez 1 pojazd (minibus). Kursuje w dni robocze i soboty z równą 60-minutową częstotliwością, realizowanych jest łącznie 19 par kursów.

W komunikacji miejskiej obsługiwanej przez PKM Czechowice-Dziedzice obowiązuje taryfa strefowo-czasowa. W zakresie biletów jednorazowych emitowane są dwa rodzaje biletów: w cenie 3 zł (ważny w granicach I strefy, czyli gminy Czechowice-Dziedzice lub przez 20 minut z możliwością przesiadek) oraz w cenie 3,40 zł (ważny w granicach I i II strefy, czyli Czechowic-Dziedzic, Bielska-Białej i Jasienicy lub przez 40 minut z możliwością przesiadek). Kierowcy sprzedają tylko droższy rodzaj biletów. Oprócz tego w ofercie znajdują się bilety na

okaziciela 24-godzinny (12 zł) i 7-dniowy (28 zł) oraz miesięczny (100 zł), które są ważne w I i II strefie. Bilety imienne można nabyć jako miesięczne (82 zł – I strefa i 90 zł – I i II strefa) lub trzymiesięczne (234 zł – I strefa i 258 zł – I i II strefa). Wszystkie bilety (poza miesięcznym na okaziciela) można nabyć również jako ulgowe (50% ceny). Oprócz tego dostępne są bilety imienne szkolne dla uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych, policealnych i artystycznych oraz dla studentów do ukończenia 26 roku życia – tylko jako ulgowe (miesięczny: 36 zł – I strefa, 40 zł – II strefa, trzymiesięczny: 96 zł – I strefa, 108 zł – II strefa) oraz bilet miesięczny imienny szkolny „junior” dla uczniów szkół podstawowych rozprowadzany przez placówki oświatowe i ważny tylko od poniedziałku do piątku na dojazd do i powrót ze szkoły lub zajęć pozalekcyjnych (bilet w cenie 24 zł ważny tylko w I strefie). Oprócz sprzedaży stacjonarnej i u kierowców bilety można nabyć za pośrednictwem aplikacji na telefony komórkowe – moBilet.

Sprzedaż biletów w czechowickiej komunikacji miejskiej osiąga wartość około 2,5 mln zł. W wolumenie sprzedaży blisko 60% to bilety jednorazowe, resztę stanowią bilety krótko- i długookresowe. Większość biletów (57%) to bilety ulgowe. Zdecydowana większość biletów (72%) obejmuje dwie strefy, czyli umożliwia podróżowanie poza granice gminy Czechowice-Dziedzice. Należy wziąć jednak pod uwagę, że w tej liczbie są także bilety sprzedawane przez kierowców, którzy mają w ofercie tylko taki rodzaj biletów. W segmencie biletów miesięcznych i 3-miesięcznych udział biletów na dwie strefy sięga 67% – oznacza to, że 2/3 stałych podróży realizowanych przez pasażerów czechowickiej komunikacji miejskiej odbywa się z przekraczaniem granic gmin. Bilety jednorazowe pasażerowie nabywają głównie u kierowców (58%), a w dalszej kolejności w kioskach lub sklepach. Pozostałe drogi dystrybucji mają marginalne znaczenie, m.in. zakup biletów za pomocą specjalnych aplikacji na telefony komórkowe (moBilet) sięga zaledwie 0,2% ogółu sprzedaży. Bilety miesięczne i 3-miesięczne można nabyć tylko w jednym punkcie sprzedaży – na dworcu autobusowym w Czechowicach-Dziedzicach.

Pomiędzy organizatorami oraz operatorami przewozów w publicznym transporcie zbiorowym na terenie gminy Czechowice-Dziedzice nie występuje żadna forma integracji taryfowo-biletowej. Każdy z nich ustala własne zasady taryfowe, emituje własne bilety swoimi kanałami sprzedaży i nie honoruje żadnych biletów innych podmiotów. Również zakres uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych różni się (najbardziej pomiędzy komunikacją miejską, a liniami PKS, z uwagi różny zakres i wymiar ulg ustawowych).

Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach sp. z o.o. posiada 18 autobusów, z czego w ruchu znajduje się:

- w dni powszednie nauki szkolnej: 13;
- w dni powszednie w okresie ferii zimowych i świątecznych: 12;
- w dni powszednie w okresie wakacji letnich (lipiec-sierpień): 11;
- w soboty: 6;
- w dni świąteczne: 6.

Pod względem pojemności autobusy PKM można podzielić na następujące grupy:

- minibus (29 miejsc): 1 szt.;
- autobusy midi (71-76 miejsc): 3 szt.;

- autobusy standardowe (92-105 miejsc) niskopodłogowe: 13 szt.;
- autobus standardowy (98 miejsc) wysokopodłogowy: 1 szt.;
- autobusy wielkopojemne (155 miejsc): 2 szt.

Taboru stanowią autobusy o standardowej pojemności i wielkości (długość 12 metrów). Tylko jeden z nich jest wysokopodłogowy(09 AUTOBUS ikarus ZABYTKOWY oraz IVECO).

Tabor wyposażona jest w wyświetlacze elektroniczne do prezentacji numeru linii i kierunku na zewnątrz pojazdu (jedynie minibus Iveco nie jest w nie wyposażony), a także w głosową i wizualną informację o kolejnych przystankach wewnątrz pojazdu. Wszystkie autobusy posiadają zainstalowany monitoring.

W ostatnich kilkunastu latach Czechowice-Dziedzice dokonywały bieżących zakupów taboru niskopodłogowego:

- w 2004 roku: jeden nowy autobus;
- w latach 2006-2008: cztery nowe autobusy;
- w roku 2009: dwa autobusy używane;
- w latach 2009-2011: sześć nowych autobusów.
- w roku 2017 cztery nowe autobusy
- w roku 2018 trzy nowe autobusy HYBRYD

Praca eksploatacyjna autobusów PKM wynosi (wkm):

- w dni powszednie nauki szkolnej: 3 608;
- w dni powszednie w okresie ferii zimowych i świątecznych: 3 273;
- w dni powszednie w okresie wakacji letnich (lipiec-sierpień): 3 077;
- w soboty: 1 970;
- w dni świąteczne: 1 840.

Przy drogach zlokalizowanych jest 169 przystanków autobusowych – wszystkie zarządzane przez gminę niezależnie od tego przy jakiej drodze leżą. Na przystankach usytuowano 86 wiat przystankowych. W centrum Czechowic-Dziedzic, w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego, przy ul. Towarowej, znajduje się dworzec autobusowy, będący własnością gminy. Dworzec został przebudowany w 2017 roku. Przebudowa obejmowała wymianę nawierzchni i wybudowanie czterech nowoczesnych peronów do obsługi podróżnych. Z dworca korzystają wszyscy przewoźnicy obsługujący komunikację miejską i lokalną. Na dworcu zainstalowane są tablice systemu dynamicznej informacji pasażerskiej, znajduje się tu również punkt sprzedaży biletów PKM.

W marcu 2017 r. roku PKM złożył wniosek o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 projektu pn. „Przyjazna komunikacja w Czechowicach-Dziedzicach” Wniosek złożony przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach Sp. z o.o. o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) dla osi priorytetowej: IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna dla działania: 4.5. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie dla poddziałania: 4.5.2. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – RIT Subregion Południowy otrzymał pozytywną ocenę formalną i merytoryczną i został wybrany do

dofinansowania. W dniu 28 sierpnia 2017 r. Zarząd Spółki podpisał umowę z Województwem Śląskim reprezentowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego pełniącego rolę Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 na dofinansowanie projektu „Przyjazna komunikacja w Czechowicach-Dziedzicach”.

Budżet projektu „Przyjazna komunikacja w Czechowicach-Dziedzicach”:

Planowana całkowita wartość projektu [PLN] 10 856 164, 50

Wydatki kwalifikowane projektu 8 582 900,00

Wnioskowane dofinansowanie projektu 7 295 465,00

Wkład własny do projektu 1 287 435,00

06.07.2018 r. podpisano aneks nr 1 do umowy o dofinansowanie, m.in. wydłużający okres realizacji projektu do 31.03.2019 r.

Zakres projektu obejmował:

1. Zakup 4 sztuk nowoczesnych, niskoemisyjnych, niskopodłogowych autobusów klasy maxi, napędzanych silnikiem diesla spełniającym normy emisji spalin Euro 6.

Nowe autobusy są w pełni przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych. Pojazdy są przystosowane do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się. Wyposażone są w uchylną rampę i funkcję tzw. przyklęku prawej strony pojazdu, dającą możliwość obniżenia pojazdu o około 70 mm. Dodatkowo rozmieszczenie i konstrukcja poręczy umożliwia swobodny wjazd do autobusu wózkiem inwalidzkim lub dziecięcym, a stanowisko dla osób na wózkach inwalidzkich wyposażone jest w biodrowy pas bezpieczeństwa. Na obudowie przycisków w przestrzeni pasażerskiej i zewnątrz autobusów znajdują się napisy w alfabecie Braille'a. W ramach przeprowadzonego postępowania przetargowego wyłoniono dostawcę 4 autobusów z silnikiem Diesla firmę Solaris Bus & Coach S.A.

2. Zakup 3 sztuk nowoczesnych, niskoemisyjnych, niskopodłogowych autobusów klasy maxi o napędzie hybrydowym. Autobusy wyposażone są m.in. w:

W ramach przeprowadzonego postępowania przetargowego wyłoniono dostawcę 3 autobusów hybrydowych firmę Solaris Bus & Coach S.A. Autobusy hybrydowe w Czechowicach-Dziedzicach otwierają nowy rozdział funkcjonowania komunikacji miejskiej, pokazują, że miasto dąży do tego, żeby uczynić komunikację bardziej ekologiczną, mniej uciążliwą dla mieszkańców i środowiska.

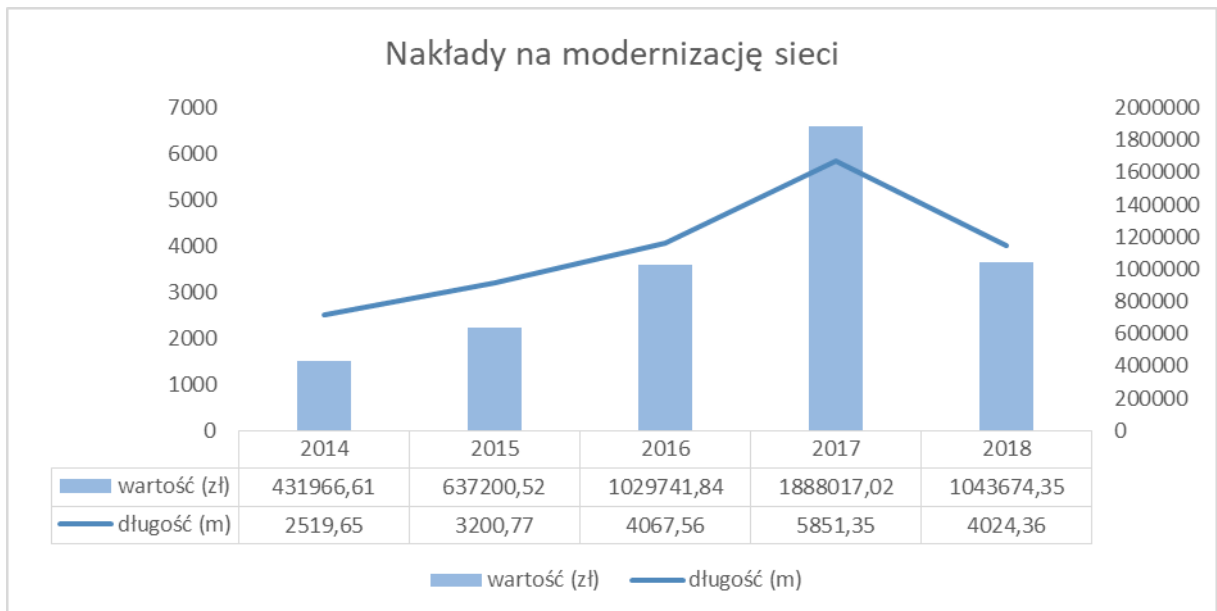
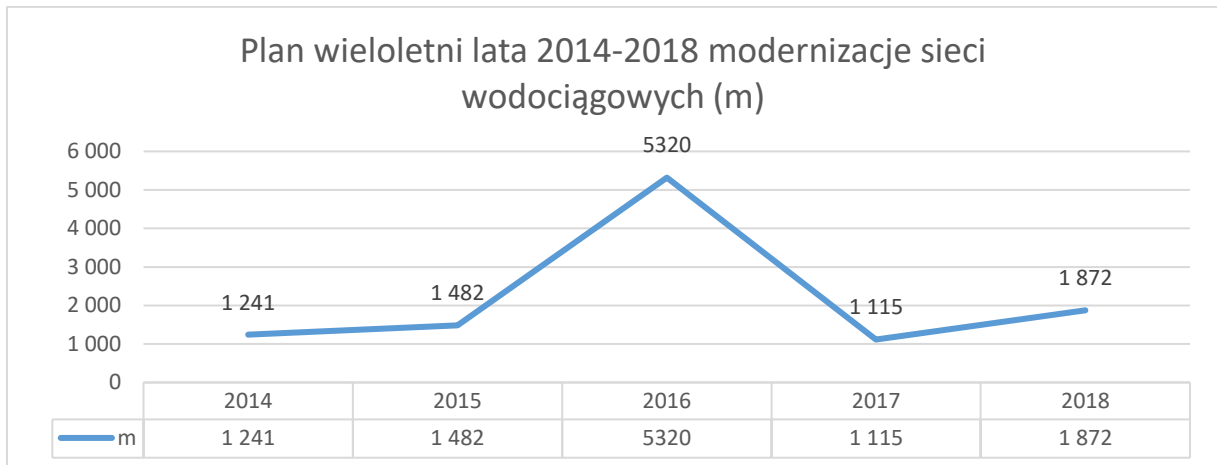
Rozbudowa systemu zarządzania flotą.

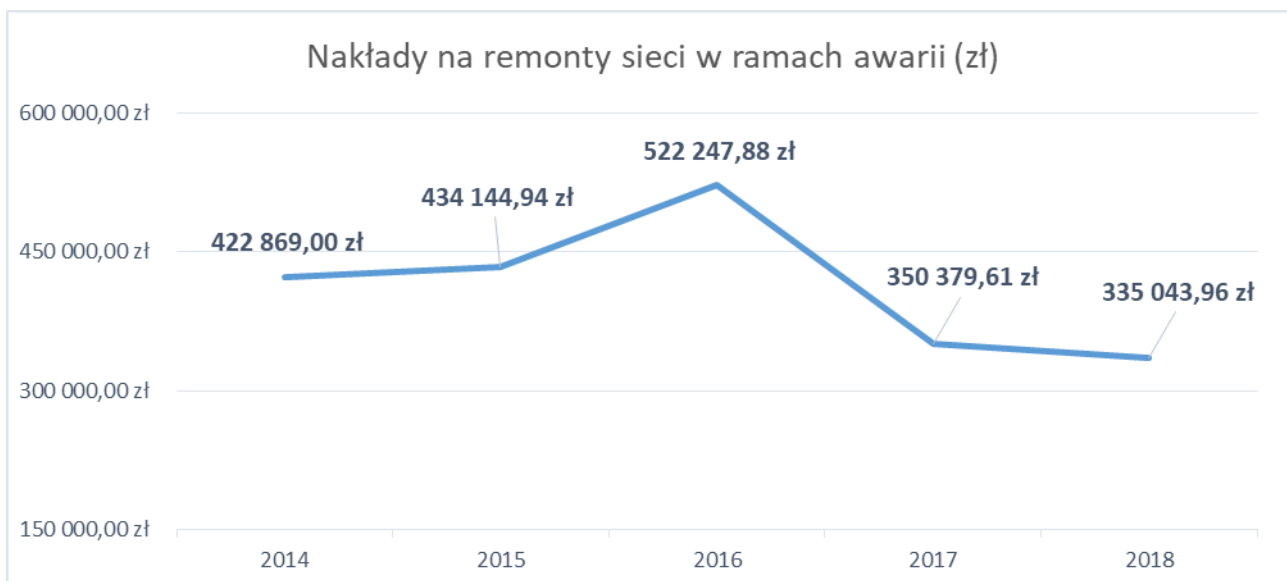
W ramach planowanych działań inwestycyjnych Spółka rozpoczęła testy autobusów komunikacji miejskiej o napędzie elektrycznym. W lipcu 2018 roku przeprowadzono testy eksploatacyjno-funkcjonalne autobusu Solaris Urbino 12 Electric. Początkiem 2019 roku testowano autobus elektryczny czeskiej marki SOR.

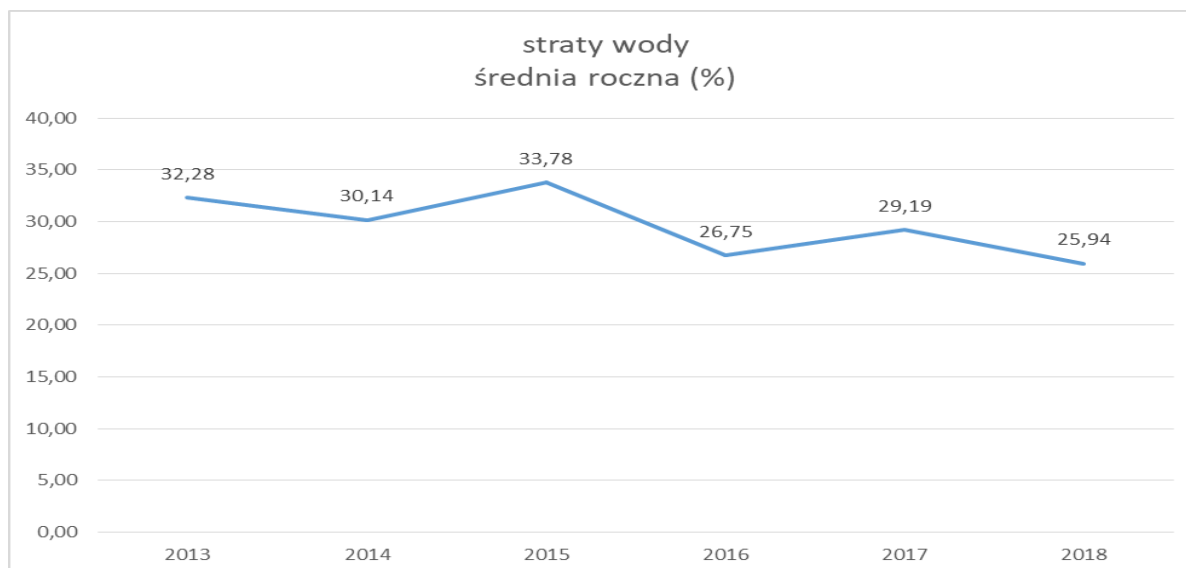
Spółka aktywnie poszukuje źródeł zewnętrznego dofinansowania zakupu autobusów elektrycznych, planuje się zakup dwóch autobusów elektrycznych klasy MEGA o dł.18m wraz z budową niezbędnej infrastruktury.

2. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

X. ŚRODOWISKO

1. Plan gospodarki niskoemisyjnej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) jest dokumentem o charakterze strategicznym, który określa cele strategiczne i szczegółowe dochodzenia do gospodarki niskoemisyjnej na poziomie lokalnym. Wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej jest związane z przyjęciem w 2007 roku pakietu energetyczno-klimatycznego Unii Europejskiej (tzw. pakietu 3x20), którego głównymi celami są:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w 2020 r. w stosunku do 1990 r.,
- zwiększenie efektywności energetycznej wykorzystania energii o 20% do roku 2020,
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych (OZE) do 20 % w 2020 r., w tym osiągnięcie 10 % udziału biopaliw.

PGN jest dokumentem wymaganym przy składaniu wniosków przez gminy o wsparcie ze środków UE w ramach perspektywy 2014–2020.

W dniu 17 grudnia 2015 r. Rada Miejska w Czechowicach-Dziedzicach uchwałą nr XVII/155/15 przyjęła Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czechowice-Dziedzice, który został zaktualizowany uchwałą nr XX/184/16 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 23 lutego 2016 r., a następnie ponownie zaktualizowany uchwałą nr XLIX/538/18 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 22 maja 2018 r. Ostatnia aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej nastąpiła w dniu 26 marca 2019 r. uchwałą nr VIII/65/19 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem otwartym, co oznacza, że powinien być stale monitorowany oraz aktualizowany w zależności od prowadzonych działań i rozwoju gminy.

Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czechowice-Dziedzice jest przedstawienie zakresu działań możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii finalnej oraz zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych do atmosfery. Zadaniem dokumentu jest również przedstawienie wyników inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń, gazów cieplarnianych oraz analiza działań proponowanych do realizacji.

Do celów szczegółowych należą:

- ugruntowanie pozycji Gminy Czechowice-Dziedzice w grupie polskich gmin rozwijających koncepcję zrównoważonych energetycznie, wyróżniających się w zakresie koncepcji niskoemisyjnych obszarów gminnych,
- rozwój planowania energetycznego oraz zarządzania energią w gminie,
- optymalizacja działań związanych z produkcją i wykorzystaniem energii na terenie gminy,
- zmniejszenie zużycia energii w poszczególnych sektorach odbiorców energii,
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (w tym gazów cieplarnianych) związanej ze zużyciem energii na terenie gminy,
- realizacja koncepcji „wzorcowej roli sektora publicznego” w zakresie racjonalnego gospodarowania energią,
- zaangażowanie poszczególnych uczestników lokalnego rynku energii w działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych,
- spełnienie wymagań Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dotyczących formy i zakresu Planu gospodarki niskoemisyjnej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czechowice-Dziedzice rozważa realizację skutecznego monitorowania efektów podejmowanych działań, przedstawiając szereg możliwych do wykorzystania wskaźników oraz propozycję harmonogramu monitoringu.

Zakres opracowania jest zgodny z wytycznymi WFOŚiGW w Katowicach oraz NFOŚiGW w Warszawie. Zawiera wszelkie elementy wyróżniające PGN spośród innych dokumentów planistycznych, funkcjonujących w gminie, a w szczególności:

- inwentaryzację emisji CO₂ związaną z wykorzystaniem energii na terenie Gminy Czechowice-Dziedzice, w tym inwentaryzację bazową dla roku 2013 oraz reinwentaryzację (inwentaryzację kontrolną) do roku 2016,
- określa stan istniejący w zakresie racjonalnej gospodarki energetycznej,
- wyznacza cel w postaci redukcji emisji możliwej do osiągnięcia w roku 2022,
- wyznacza poszczególne działania pozwalające na osiągnięcie zakładanego celu oraz ich efektów środowiskowych i społecznych,
- proponuje system monitoringu efektów wdrażania przedsięwzięć.

Działania wynikające z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czechowice-Dziedzice podjęte w roku 2018:

1. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie na realizację projektu pn: „Efektywne Oświetlenie Miejskie w Czechowicach-Dziedzicach” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (ze środków EFRR) dla osi priorytetowej: IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna dla działania: 4.5. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie dla poddziałania: 4.5.2. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – RIT Subregion Południowy.

Projekt obejmuje wymianę oświetlenia należącego do Gminy Czechowice-Dziedzice oraz Tauron SA na oświetlenie LED położonego w ciągu 24 ulic i dróg w Gminie Czechowice-

Dziedzice. Projekt obejmuje również zastosowanie nowoczesnego systemu sterowania oświetleniem, który przyczyni się do wygenerowania dodatkowej redukcji emisji CO₂ oraz dodatkowych oszczędności zużytej energii elektrycznej. Realizacja projektu w roku 2020.

Niniejszy projekt obejmuje w szczególności:

- wymianę 715 istniejących opraw sodowych na oprawy LED,
  - wymianę wyciągników i kabli: 138 sztuk,
  - dołożenie dodatkowych 35 opraw i 35 wyciągników (wydatek niekwalifikowany),
  - instalację i uruchomienie systemu sterowania oświetleniem.
2. Złożenie wniosku o dofinansowanie na realizację projektu pn: „Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Czechowice-Dziedzice” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (ze środków EFRR) dla osi priorytetowej: IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna dla działania: 4.1. Odnawialne źródła energii dla poddziałania: 4.1.3. Odnawialne źródła energii – konkurs.

Projekt uzyskał bardzo wysoką ocenę, ale niestety dofinansowanie nie zostało przyznane. Nadal trwają zabiegi o uzyskanie dofinansowania. Projekt polega na wykonaniu 660 instalacji OZE wytwarzających energię ciepłą i/lub elektryczną w budynkach mieszkalnych będących własnością Mieszkańców Gminy Czechowice-Dziedzice. W projekcie przewidziano udzielenie grantów na dostawę i montaż 660 szt. instalacji OZE, w tym instalacji fotowoltaicznych (413 szt.), solarnych (109 szt.), pomp ciepła (powietrzne – 89 szt. i gruntowe – 25 szt.) oraz kotłów na biomasę (24 szt.). Dodatkowo w ramach projektu zapewniony zostanie nadzór inwestorski wraz z koordynacją projektu.

Celem nadrzędnym realizacji tego projektu jest poprawa efektywności energetycznej regionu poprzez rozwój energetyki rozproszonej i prosumenckiej energii odnawialnej. Zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym Gminy Czechowice-Dziedzice przyczyni się do poprawy jakości powietrza dzięki redukcji zanieczyszczeń, w tym CO₂ oraz PM10, a także poprawy sytuacji zdrowotnej i ekonomicznej mieszkańców.

3. Realizacja projektu pn.: „Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Czechowicach-Dziedzicach z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii - etap I” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (ze środków EFRR) dla osi priorytetowej: IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna dla działania: 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej dla poddziałania: 4.3.2. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – RIT odbywa się zgodnie z założonym harmonogramem.

Przedmiotem projektu jest termomodernizacja 3 budynków użyteczności publicznej w Czechowicach-Dziedzicach z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii tj:

- 1) budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Zabrzegu,
- 2) budynku Przedszkola Publicznego nr 10 w Czechowicach-Dziedzicach,
- 3) budynku Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Czechowicach-Dziedzicach.

Celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej i obniżenie energochłonności infrastruktury publicznej oraz poprawy jakości powietrza w gminie i regionie. Dzięki realizacji projektu rozwiązane zostaną następujące problemy:

- zmniejszenie kosztów ogrzewania budynków, co w dłuższej perspektywie będzie miało wpływ na obniżenie kosztów funkcjonowania administracji publicznej,
- zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza,

- poprawa stanu technicznego oraz rozwiązań technologicznych w budynkach,
- zwiększy się komfort i bezpieczeństwo beneficjentów ostatecznych.

Realizacja projektu przyczyni się do poprawy poziomu życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego oraz wizerunku Gminy Czechowice-Dziedzice, a również do podniesienia jej atrakcyjności.

4. Realizacja oraz rozliczenie projektu pn: „Przebudowa wysokoparametrowej kanałowej sieci ciepłowniczej na odcinku C-D od ulicy Traugutta do budynku Stacji Wymienników Ciepła przy ulicy Dolnej 15 w Czechowicach-Dziedzicach”. Zadanie realizowane przez Przedsiębiorstwo Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. Źródłami finansowania zadania były środki własne PIM oraz dofinansowanie w formie pożyczki z **WFOŚiGW w Katowicach**.

Celem projektu była wymiana odcinków sieci ciepłowniczej wykonanej w technologii kanałowej na sieć ciepłowniczą wykonaną w technologii preizolowanej. Realizacja zadania przyczyni się do zmniejszenia strat przesyłu, co z kolei spowoduje osiągnięcie efektu ekologicznego polegającego na zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń w źródle ciepła.

5. Realizacja I etapu zadania pn: „Przebudowa wysokoparametrowej sieci ciepłowniczej na odcinku od węzła zaworowego przy ul. Legionów do ul. Piłsudskiego w Czechowicach-Dziedzicach – etap I i etap II”. I etap obejmował przebudowę sieci ciepłowniczej od ul. Legionów do ul. Jagiellońskiej. W chwili obecnej realizowany jest etap II niniejszego projektu.

Celem zadania jest wymiana odcinków sieci ciepłowniczej wykonanej w technologii kanałowej i preizolowanej na sieć ciepłowniczą wykonaną w technologii preizolowanej. Realizacja zadania spowoduje zmniejszenie strat ciepła, co z kolei spowoduje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w źródle ciepła. Zadanie realizowane przez Przedsiębiorstwo Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o.

6. Opracowanie raportu z przygotowania, realizacji i utrzymania efektów zadań termomodernizacyjnych w Gminie obejmujące następujące obiekty gminne:

- Szkoła Podstawowa nr 2 w Czechowicach-Dziedzicach,
- Przedszkole Publiczne nr 2 w Czechowicach-Dziedzicach,
- Przedszkole Publiczne nr 6 w Czechowicach-Dziedzicach,
- Przedszkole Publiczne nr 11 w Czechowicach-Dziedzicach,
- Ośrodek Dniennego Pobytu OPS w Czechowicach-Dziedzicach.

Celem raportu była ocena korzyści płynących z przeprowadzenia termomodernizacji 5 obiektów oraz porównanie uzyskanych oszczędności z teoretycznymi założeniami przedstawionymi w audytach energetycznych. Dodatkowo dla każdego obiektu zaproponowano działania mogące zwiększyć uzyskane w wyniku termomodernizacji oszczędności, jak również pomóc w zdiagnozowaniu przyczyn rozbieżności założeń audytorskich od rzeczywistości.

7. Podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Gminą Czechowice-Dziedzice a Stowarzyszeniem Czysta Energia SCEO w zakresie współpracy w projekcie związanym z realizacją stworzenia Elektromobilnych Szlaków Turystycznych oraz podjęcia wspólnych działań dla powstania szlaku stacji ładowania samochodów elektrycznych oraz stacji ładowania rowerów elektrycznych – projekt we wstępnej fazie koncepcyjnej.
8. Wdrożenie systemu pozwalającego na zdalne monitorowanie oraz regulację parametrów pracy urządzeń automatyki w celu optymalizacji zużycia ciepła w obiekcie Zespołu

Szkolno-Przedszkolnego nr 2 przy ul. Polnej 33 w Czechowicach-Dziedzicach. System ten został uruchomiony pilotażowo w pierwszym budynku gminnym. Planowane jest jego rozszerzenie na inne budynki gminne w późniejszym okresie.

2. Program ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Czechowice-Dziedzice na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 został sporządzony zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 tj.) Celem programu jest realizacja przez Gminę polityki ochrony środowiska zbieżnej z najważniejszymi dokumentami strategicznymi i programami dotyczącymi ochrony środowiska i przyrody.

W programie przeprowadzono analizę stanu środowiska w 10 obszarach interwencji tj. ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych gleby, terenów przemysłowych i zdegradowanych, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów, zasobów przyrodniczych i zagrożenia poważnymi awariami.

Na podstawie analizy stanu środowiska na terenie gminy wyznaczono cele, kierunki interwencji oraz zadania do realizacji na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024.

Program został zaopiniowany przez Zarząd Powiatu Bielskiego i przyjęty uchwałą nr XLI/450/17 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 21 listopada 2017 r.

Wnioski z ostatniego raportu realizacji Programu Ochrony Środowiska

Ostatni raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska obejmuje lata 2016-2017. W tym czasie na terenie gminy Czechowice-Dziedzice obowiązywały 2 dokumenty programowe: Program Ochrony Środowiska dla Gminy do roku 2016 z perspektywą do roku 2020, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Czechowice-Dziedzice na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024.

Wydatkowanie środków finansowych na zadania ujęte w programie w 2016 r. to 9 242 132,64 zł, natomiast w roku 2017 wydatkowano 30 300 460,00 zł. Najwięcej środków wydatkowano na poprawę jakości powietrza, bo aż 24 033 055,93 zł w roku 2017.

Za pozytywne należy uznać

- prowadzenie prac nad rozbudową wysokoparametrowej sieci ciepłowniczej co prowadzić będzie do zwiększenia liczby budynków włączanych do sieci,
- wymianę 85 kotłów opalanych paliwem stałym na kotły gazowe,
- działania minimalizujące ilość oddawanych odpadów biodegradowalnych poprzez zakup i użyczenie mieszkańcom 819 szt. kompostowników,
- usunięcie 119,287 Mg wyrobów zawierających azbest,
- ustanowienie 6 nowych pomników przyrody na terenie Gminy oraz przeprowadzono działania zabezpieczające i pielęgnacyjne na istniejących już pomnikach.

XI. POLITYKA SPOŁECZNA

1. Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.

Obowiązującą jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czechowice-Dziedzice na lata 2014-2020, przyjęta uchwałą nr XLIV/413/13 Rady Miejskiej z dnia 26 listopada 2013 r. Porusza ona tematykę jakości życia rodzin (problemy opiekuńczo-

wychowawcze oraz ubóstwo rodzin), jakości życia osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych. Odnosi się także do sytuacji osób bezrobotnych oraz bezdomnych w kontekście zapobiegania ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Omawia problemy wynikające z uzależnień oraz z przemocy w rodzinie.

1. 1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.

Pomoc i wsparcie w gminie Czechowice-Dziedzice z pomocy społecznej w 2018 roku uzyskało łącznie 1401 osób, co stanowiło 3% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2017 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 187 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 54. Liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej wyniosła 592 osób, co oznacza spadek w stosunku do roku 2017 o 29 osób.

W gminie Czechowice-Dziedzice najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2018 roku były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Pomoc i wsparcie w gminie Czechowice-Dziedzice z pomocy społecznej w 2018 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 427 rodzin, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 256 rodzin. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 58 osób. W gminie funkcjonowało 2 asystentów rodziny, którzy objęli swoją opieką 28 rodzin.

1. 2. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.

Średnia liczba pobierających w roku oceny zasiłek wychowawczy wyniosła 3 100 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 150 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła 24 335 066 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 557 017 zł. Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 1158 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 519 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 3 643 345 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 145 531 zł.

1. 3. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Czechowice-Dziedzice prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy: Dom Pomocy Społecznej Złota Jesień, Ośrodek Pomocy Społecznej w strukturze którego funkcjonują Dom Dziennego Pobytu, Noclegownia, Świetlica dla dzieci i młodzieży Zatoka.

1. 4. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

W roku oceny, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 67 osób w tym: kadra kierownicza 2 osoby, pracownicy socjalni 19 osób, pozostali pracownicy 46 osób. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 43 posiada wykształcenie wyższe, 20 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 8 pracowników socjalnych. Wśród pracowników zatrudnionych w Ośrodku 6 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

1. 5. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.

W gminie Czechowice-Dziedzice środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2018 roku 46 241 876 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego zmalał o 203 875 zł. (co stanowi 0,004 %).

W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 36 283 802 zł. co stanowi 78 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 8 802 812 zł. co stanowi 19% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 973 298 zł. co stanowi 0,02% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Są to trzy największe pozycje budżetowe w obszarze polityki społecznej. Ponadto w dziale 854- Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 45 200 zł, w dziale 853- Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej wydatkowano kwotę 158 598 zł.

1. 6. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku oceny gmina Czechowice-Dziedzice uczestniczyła: w dwóch projektach z EFS, na łączną kwotę 275 764 zł., które objęły 56 osób, w 1 konkursie ogłoszonym przez MRPiPS na łączną kwotę 136 936 zł., który objął 44 osoby oraz w realizacji 1 programu osłonowego na łączną kwotę 5 871 zł., który objął 5 rodzin, oraz programu osłonowego Koperta życia, który objął 189 osób.

1. 7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia.

W gminie zlecono realizację usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych Spółdzielni Socjalnej Czecho-Best na kwotę 616 372 zł.

1. 8. Prognoza.

Prognozuje się dalszy wzrost nakładów na usługi związane z pomocą osobom starszym, samotnym i chorym, czyli usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Szacuje się dalszy wzrost wydatków ponoszonych przez OPS na dopłaty do miejsc w domach pomocy społecznej na 2019 rok do kwoty 1 500 000. Koszty dopłat do pobytu mieszkańców systematycznie wzrastają. Z analizy wynika, że z kwoty 496 000 zł w 2009 roku wzrosły do kwoty 1 391 842 w 2018 roku.

Od 2012 roku obciążeniem budżetu gminnego jest koszt realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który co roku wzrasta. Gmina w myśl przepisów ustawy pokrywa koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej w pierwszym roku w wysokości 10 %, w drugim roku 30 %, a od 3 roku koszt gminy to 50 %. Ustawa obowiązuje od 5 lat, w związku z tym koszty gminy kształtują się już na poziomie 50 % wysokości opłaty za pobyt większości dzieci. W 2018 roku sfinansowano pobyt 46 dzieci w pieczy zastępczej, wydano na ten cel kwotę 342 138 zł, prognozowana kwota na 2019 wynosi 378 500 zł. Ponadto gmina ponosi koszty związane z zatrudnianiem asystentów rodzin. Część tych kosztów jest dofinansowywana ze środków rządowych.

1.9. Ocena realizacji.

Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym

ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i kolejnych latach.

Środki, jakie przeznacza Gmina na realizację zadań pomocy społecznej stale wzrastają. Na pierwszy plan wysuwa się potrzeba zabezpieczenia osób w domach pomocy społecznej oraz ośrodkach wsparcia. Kolejnym znaczącym wydatkiem są dopłaty do pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Na terenie gminy brak jest mieszkań chronionych, których prowadzenie jest zadaniem obowiązkowym w myśl ustawy o pomocy społecznej. Utworzenie przynajmniej jednego mieszkania chronionego na terenie gminy jest niezbędną koniecznością.

2. Gminny Program Wspierania Rodziny

2.1. Omówienie aktualnego programu.

Ustawa z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorząd obowiązek udzielania wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej. Odnosząc się do powyższych założeń gmina Czechowice-Dziedzice sukcesywnie rozbudowuje system wspierania rodzin poprzez realizowanie następujących zadań:

1) Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Aktualny Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 przyjęty został Uchwałą Nr XXVII/287/16 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 29 lipca 2016 r. Głównym celem Programu jest skuteczne wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w przywracaniu im zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji rodzicielskiej, podejmowanie działań prewencyjnych ograniczających marginalizację i degradację społeczną rodziny, jak również wsparcie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

2) Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem poprzez:

a) Prowadzenie placówki wsparcia dziennego

W roku 2018 na terenie gminy Czechowice-Dziedzice działały dwie placówki wsparcia dziennego. Świetlica dla dzieci i młodzieży „Zatoka” prowadzona w formie specjalistycznej, zapewnia m.in. zajęcia socjoterapeutyczne oraz logopedyczne dla dzieci i młodzieży; liczba miejsc w placówce wyniosła 30, natomiast do świetlicy narastająco uczęszczało 33 dzieci.

Koszt całkowity związany z prowadzeniem Świetlicy Zatoka wyniósł 281 392,71 zł

W 2018 r. funkcjonowała także świetlica Towarzystwa Charytatywnego im. Ojca Pio, prowadzona w formie opiekuńczej; liczba miejsc w placówce wynosiła 30, natomiast dzieci korzystających z wsparcia było 17. Wydatki na działalność świetlicy w 2018 r. wyniosły łącznie 122 655,42 zł

b) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz tworzenie możliwości podnoszenia ich kwalifikacji zawodowych

W roku 2018 pracę z 29 rodzinami prowadziło dwóch asystentów rodziny zatrudnionych w pełnym wymiarze etatu. Łączny koszt zadania w 2018 r. wyniósł 105 352,29 zł

Asystenci rodziny współpracujący z kadrą specjalistów zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej tj. pracownicy socjalni oraz wychowawcy placówki wsparcia dziennego w tym obszarze, w roku 2018 mieli możliwość systematycznego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i umiejętności pracy z rodzinami wieloprotblemowymi oraz uczestnictwa w spotkaniach superwizyjnych. Łączny koszt zadania wyniósł 11 310,00 zł.

c) Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

W roku 2018 w ramach pomocy udzielanej rodzinom doświadczającym trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich, zapewniono dostęp do specjalistycznej pomocy psychoterapeutycznej i psychologicznej. Koszt powyższego zadania w 2018 r. wyniósł 10 000 zł.

3) Współfinansowanie pobytu dzieci pozostających w pieczy zastępczej

W roku 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował koszty pobytu narastająco 42 dzieci przebywających w rodzinnej oraz instytucjonalnej formie pieczy zastępczej. Łączny koszt zadania w 2018 r. wyniósł 342 138,32 zł.

4) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych

Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco sporządza oraz przekazuje właściwemu wojewodzie sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu podejmowanych działań wspierania rodziny.

5) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi stały monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, a także działalność informacyjno-edukacyjną dla rodzin i przedstawicieli instytucji współpracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

6) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Jest to jedyne zadanie z katalogu zadań własnych gminy, o którym mowa w art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którego dotychczas gmina Czechowice-Dziedzice nie realizowała.

2.2. Wnioski z ostatniego rocznego sprawozdania.

Analiza sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2018 r. oraz lat wcześniejszych jednoznacznie wskazuje na potrzebę zabezpieczenia środków finansowych w budżecie gminy na rozszerzenie oferty realizowanego dotychczas wsparcia dla rodzin doświadczających trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej w następujących obszarach:

- a) zatrudnienie specjalistów do pracy z dzieckiem i rodziną tj. psycholog, logopeda, terapeuta
- b) zwiększenie liczby asystentów rodziny pracujących na rzecz rodziny
- c) zapewnienie stałego i systematycznego dostępu do szkoleń i superwizji
- d) zabezpieczenia środków finansowych na finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej
- e) zabezpieczenie środków finansowych na tworzenie instytucji rodzin wspierających
- f) utworzenie mieszkania chronionego dla rodzin doświadczających przemocy oraz usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

3. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3.1. Diagnoza problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.

Gminę zamieszkuje 43 459 osób, w tym w mieście: 34 059 osób, w sołectwach: 9 400 osób. Wśród ogółu mieszkańców 8 765 osób to dzieci i młodzież do 18 roku życia¹.

---

¹ Źródło: UM Wydział Spraw Obywatelskich (ewidencja ludności). Stan na dzień 31.10.2018 r.

Uchwałami Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach ustalono limity liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, poza miejscem jak i w miejscu sprzedaży w ilości po 100 dla poszczególnych rodzajów zezwoleń.

1. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Czechowice-Dziedzice przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (Detal):
  - 87 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo,
  - 74 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
  - 77 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu.
2. Liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Czechowice-Dziedzice przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (Gastronomia):
  - 47 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo,
  - 22 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
  - 32 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Wg stanu na 30 września 2018 r. na terenie gminy istnieje 136 punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

W stosunku do roku poprzedniego liczba punktów sprzedaży alkoholu spadła ze 144 punktów do 136, czyli o 8 punktów.

3. Rozmiary problemów alkoholowych w Gminie Czechowice-Dziedzice.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czechowicach-Dziedzicach adresowanej do dorosłych mieszkańców gminy.

	2018 r.
Liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego ogółem	48
w tym wobec kobiet	10
Liczba opinii sporządzonych przez zespół biegłych sądowych	12
Liczba wezwanych osób na zespół ds. rozmów interwencyjno – motywujących ogółem	242
w tym osób, których dot. postępowanie	100
Liczba wystąpień Komisji do Sądu Rejonowego z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	20
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Kart”	2
Liczba grup roboczych, w których uczestniczyli pracownicy Biura PPU/członkowie GKRPA	108

Działalność Punktu Konsultacyjnego

	2018 r.
PSYCHOLOG	
Liczba porad	110

PRAWNIK	
Liczba porad	152
PSYCHOLOG (uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnienia behawioralne)	
Liczba porad	60

W czerwcu 2012 r. i 2015 roku zostały przeprowadzone we wszystkich szkołach na terenie całej Gminy badania ankietowe. Badanie obejmowało dzieci klas IV – VI szkół podstawowych, uczniów wszystkich klas gimnazjalnych oraz uczniów szkół średnich (bez klas maturalnych). Badanie miało na celu przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale nie tylko. Autorzy ankiety chcieli także poznać zwyczaje panujące wśród czechowickich dzieci i młodzieży, a także zorientować się, co do zagrożeń i problemów z jakimi borykają się młodzi ludzie. Badano postawy młodzieży wobec alkoholu, narkotyków, nikotyny, zagrożenia związane z przemocą i cyberprzemocą, hazardem czy wczesną inicjacją seksualną.

Po alkohol sięgają zarówno chłopcy, jak i dziewczyny. W roku 2012, ponad 77% uczniów szkół średnich przyznało, że po alkohol sięga regularnie. Ponad 34 % gimnazjalistów potwierdziło, że spożywało alkohol w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem ankietowym. Natomiast w roku 2015 twierdząco odpowiedziało 73% uczniów szkół średnich, 21% gimnazjalistów. Młodzi ludzie (zwłaszcza uczniowie szkół średnich i starszych klas gimnazjalnych) piją w sposób niekontrolowany, powodujący przykre konsekwencje (m.in. złe samopoczucie, wymioty, czy utrata pamięci). Uczniowie podają też, że najczęściej alkoholem częstowani są przez rodziców lub innych dorosłych członków rodziny.

3.2. Działania.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czechowice-Dziedzice stanowił kontynuację oraz uzupełnienie wcześniej prowadzonych w Gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Uzupełniono go o zdobyte w trakcie realizacji poprzednich programów doświadczenia oraz wnioski wynikające z diagnozy lokalnych problemów. Właściwe wydaje się kreowanie profilaktyki uzależnień poprzez wzmacnianie czynników chroniących i eliminację czynników ryzyka.

Program przedstawia zadania własne Gminy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a realizowany jest przez Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czechowicach-Dziedzicach.

Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom Urzędu Miejskiego w Czechowicach-Dziedzicach realizuje szereg działań w takich obszarach jak przeciwdziałanie szeroko rozumianej przemocy (przemoc domowa, przemoc rówieśnicza, cyberprzemoc, hejt), w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych. Pracownicy Biura aktywnie współpracują z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z innymi instytucjami i jednostkami na terenie Gminy m.in. z Zespołem Obsługi Placówek Oświatowych, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisariatem Policji, Kuratorami zawodowymi i społecznymi, Miejskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Szkołami i Przedszkolami z terenu Gminy. Zdobyte na przestrzeni kilku ostatnich lat doświadczenia wskazują jednoznacznie na konieczność łączenia oddziaływań w zakresie

profilaktyki alkoholowej z działaniami zapobiegającymi innym uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym. Stąd konieczność realizacji wielowymiarowych działań w zakresie przemocy i cyberprzemocy, oraz kształtujących umiejętności interpersonalne i społeczne (np. komunikacja, poczucie własnej wartości szacunek do siebie, swojego ciała, do drugiego człowieka, rozpoznawanie psychomanipulacji jako profilaktyka wchodzenia w różnego rodzaju grupy destrukcyjne itp.). Tak właśnie kreowana jest profilaktyka uzależnień w Czechowicach- Dziedzicach, poprzez wzmacnianie czynników chroniących i eliminację czynników ryzyka.

Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom oprócz wspierania osób już uwikłanych w problemy uzależnień m.in. poprzez finansowanie Wyjazdowych Sesji Terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików oraz finansowanie w Punkcie Konsultacyjnym poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób i rodzin z problemami uzależnień i przemocy, prowadzi także szeroko rozumianą profilaktykę na terenie całej Gminy, adresowaną do wielu różnych grup odbiorców.

W ramach realizacji profilaktyki szkolnej i przedszkolnej we wszystkich szkołach realizowane są programy profilaktyczne. Duży nacisk kładzie się aby nie były to jednorazowe akcje profilaktyczne, a działania cykliczne oraz rekomendowane programy o potwierdzonej skuteczności

Wspomaganie rodziny w pełnieniu jej funkcji, jest istotnym celem wielu działań profilaktycznych realizowanych w Czechowicach- Dziedzicach. W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na przestrzeni ostatnich kilku lat, odbyło się wiele inicjatyw wspierających rodziców w procesie wychowawczym. Oprócz działań edukacyjnych i rozwijających kompetencje rodzicielskie (Szkoła dla Rodziców i Wychowawców) w Gminie realizowane były także wydarzenia kulturalne, które promowały wartości rodzinne, zachęcały do rodzinnego spędzania wolnego czasu

W gminie od wielu lat, we wrześniu, odbywa się bezalkoholowy Piknik Rodzinny, który rozpoczyna Jesienną Szkołę Profilaktyki. Jest to wielkie wydarzenie, na które przychodzi wiele rodzin z dziećmi. W tym dniu atrakcje dla dzieci są dostępne nieodpłatnie, a w czasie trwania imprezy okoliczni sprzedawcy wstrzymują sprzedaż alkoholu, tak by atrakcją zabawy nie były używki, a czas spędzony z najbliższymi. W czasie imprezy prowadzona jest edukacja publiczna, są rozdawane ulotki, prowadzone są dla dzieci zabawy i pokazy. Promowano zdrowe nawyki oraz życie wolne od używek, a przede wszystkim rodzinne spędzanie wolnego czasu.

Oprócz wyżej opisanych działań w roku 2018, we wszystkich szkołach, Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom organizowało spotkania ze specjalistami w różnych obszarach. Są to warsztaty dla młodzieży prowadzone przez psychologów, terapeutów w obszarze przeciwdziałania przemocy, wspomaganie komunikacji, zapobiegania dyskryminacji, ale też podnoszenia własnej wartości i kształtowania postawy asertywnej. Ponadto spotkania np. z policjantami są dla uczniów okazją do poznania swoich praw, ale też źródłem wiedzy na temat norm, obowiązków, przepisów i sankcji grożących za łamanie prawa. Na takich warsztatach dzieciom i młodzieży przypominane są zasady dotyczące bezpieczeństwa w życiu codziennym oraz bezpiecznego użytkowania cyberprzestrzeni. Za każdym razem takie działania organizowane są w sposób zintegrowany i adresowane są do dzieci, ich rodziców oraz grona pedagogicznego.

W ramach edukacji publicznej w 2018 r. Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, zorganizowało Konferencję Profilaktyczną. W konferencji brali udział przedstawiciele różnych środowisk: nauczyciele, pedagodzy, psychologowie, wychowawcy, kuratorzy, pracownicy pomocy społecznej, policjanci, pracownicy służby zdrowia, osoby duchowne, rodzice, opiekunowie.

3.3. Efekty działań.

W ocenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowane działania dają zadawalające rezultaty. Efektem podejmowanej działalności profilaktycznej jest realizacja we wszystkich gminnych szkołach rekomendowanych programów profilaktycznych, które zaczęliśmy wdrażać dużo wcześniej niż inne gminy. Z badań przeprowadzonych w latach 2012 oraz 2015 wynika, że spada odsetek uczniów sięgających po alkohol i narkotyki. Na pytanie „Czy kiedykolwiek piłeś alkohol? Czy kiedykolwiek brałeś narkotyki?” uczniowie odpowiadali w następujący sposób:

Odpowiedź twierdząca

Szkoły:	Średnie		gimnazjalne		podstawowe	
	alkohol	narkotyki	alkohol	narkotyki	alkohol	narkotyki
2012	93%	22%	64%	7%	18,1%	0,7%
2015	89%	21%	41%	6%	7,9%	0,1%

4. Program przeciwdziałania narkomanii.

4.1. Diagnoza problemów uzależnień od narkotyków.

Wyniki badań ogólnopolskich realizowanych metodologią ESPAD w 2007 r. wskazały na stabilizację lub nawet spadek problemu używania narkotyków wśród młodzieży szkolnej. W 2007 r. 16% badanej młodzieży (15-16 lat) deklaroowało chociaż jednorazowy kontakt z marihuaną i haszyszem, a w przypadku amfetaminy 4%. Rozpowszechnienie używania narkotyków w Polsce jest niższe niż w innych krajach UE, z wyłączeniem zażywania leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza (18% badanych). W przypadku tych środków Polska należy do krajów o najwyższym rozpowszechnieniu. Wyniki badania ESPAD z 2011 r. wskazały, że najbardziej popularne substancje nielegalne, po które sięga młodzież, to marihuana i haszysz. Do używania przetworów konopi przyznało się 24,3% 15-16-latków i 37,3% 17-18-latków. W obu przypadkach stanowiło to wzrost względem wyników z 2007 r. Wśród substancji nielegalnych na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania uplasowała się amfetamina.

Wyniki badań przeprowadzonych w 2012 roku na terenie Gminy Czechowice Dziedzice wskazują, że wśród uczniów szkół gimnazjalnych na pytanie „Czy kiedykolwiek brałeś/łaś, próbowałeś/łaś narkotyki?”, twierdząco odpowiedziało 7 % ankietowanych. Badania powtórzone w 2015 roku, wskazują na nieznaczny spadek liczby młodzieży gimnazjalnej eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi. Wśród gimnazjalistów 55 osób odpowiedziało na to pytanie twierdząco, co stanowiło 6% odpowiadających na pytanie. Spośród uczniów szkół średnich w 2012 roku twierdząco odpowiedziało 114 osób, co daje 22 %, zaś w 2015 – 82 osoby, co daje 21 %. Jeśli chodzi o uczniów szkół podstawowych, to w 2012 roku 8 uczniów przyznało, że próbowało narkotyków, zaś w roku 2015, był to jeden uczeń (10-cio latek)

W 2012 roku 15 gimnazjalistów przyznało, że w ciągu ostatnich 30 dni zażyło narkotyk, zaś w 2015 roku było to 21 osób. Wśród uczniów szkół średnich w 2012 roku – 32 odpowiedziały twierdząco, zaś w 2015 roku – 30 osób. Młodzież najczęściej sięgała po marihuanę, pojedyncze osoby wskazywały amfetaminę i tzw. kryształ.

Należałoby także zwrócić uwagę na stosowanie przez młodych ludzi NSP (Nowe Substancje Psychoaktywne, zwane potocznie „dopalaczami”) oraz pozamedyczne przyjmowanie produktów leczniczych, które także może prowadzić do uzależnienia.

4.2. Działania.

Program przedstawia zadania własne Gminy związane z przeciwdziałaniem narkomanii, wynikające z art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program realizowany jest przez Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Urzędzie Miejskim w Czechowicach-Dziedzicach, a poszczególne zadania Programu mogą zostać zlecone do wykonania wybranym wykonawcom.

Główne zadania to:

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin.
- II. Udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnień w szczególności udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej.
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.
- IV. Wspomaganie działań służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

4.3. Efekty działań.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czechowice-Dziedzice na rok 2018 stanowił kontynuację oraz uzupełnienie wcześniej prowadzonych w Gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. W efekty prowadzonych działań są zadowalające.

Z badań przeprowadzonych w latach 2012 oraz 2015 wynika, że spada odsetek uczniów sięgających po alkohol i narkotyki (szczegóły w części dotyczącej programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych).

W roku 2018 realizowano warsztaty profilaktyczne dla młodzieży oraz wywiadówki profilaktyczne dla rodziców pn.: „Współczesne zagrożenia młodzieży związane z narkotykami i innymi środkami psychoaktywnymi” oraz „Wykorzystanie przestrzeni wirtualnej w zjawiskach narkotykowych”. Przeprowadzono szkolenie pt.: „Narkotyki, dopalacze – rozpoznawanie, sygnały ostrzegawcze” dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, policjantów, pracowników socjalnych, kuratorów z terenu gminy Czechowice-Dziedzice. Celem przeprowadzenia szkolenia było podniesienie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą.

Realizowano także warsztaty profilaktyczne pn.: „DRIFTOWANIE” dla młodzieży dwóch szkół średnich z terenu gminy Czechowice-Dziedzice. Celem warsztatów było umożliwienie uczestnikom krytycznego spojrzenia na podejmowanie zachowań ryzykownych mogących doprowadzić do używania substancji psychoaktywnych czy kolizji z prawem.

W ramach realizacji GPPN w 2018 r. zorganizowano również Piknik Rodzinny otwierający „Jesienną Szkołę Profilaktyki” na Placu Jana Pawła II 1.

Zakupiono ulotki profilaktyczne nt.: „Narkotyki? To mnie nie kręci!, które rozdysponowane zostały do szkół podstawowych i średnich z terenu Gminy Czechowice-Dziedzice (zakupiono 1600 ulotek i 16 plakatów. Ponadto w pakiecie znajdowały się certyfikaty, scenariusze zajęć dla nauczycieli oraz płyta CD – Dopalacze 2018/2019 audycje edukacyjne). Rozdysponowano wszystkie materiały.

W 2018 r. zorganizowano V konferencję profilaktyczną pn.: „Trudności okresu adolescencji”. Adresatami konferencji byli psycholodzy, wychowawcy, kuratorzy, pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, pedagodzy szkolni, rodzice, opiekunowie.

W ramach Punktu Konsultacyjnego w Czechowicach-Dziedzicach Podpisano umowę z psychologiem Krzysztofem Czubem – psychoterapeutą, specjalistą terapii uzależnień, pedagogiem. W czasie dyżurów możliwe było uzyskanie informacji między innymi na temat form pomocy osobom używającym substancji psychoaktywnych, diagnoza uzależnienia, kierowanie osób do konkretnych placówek leczenia uzależnień, udzielania porad

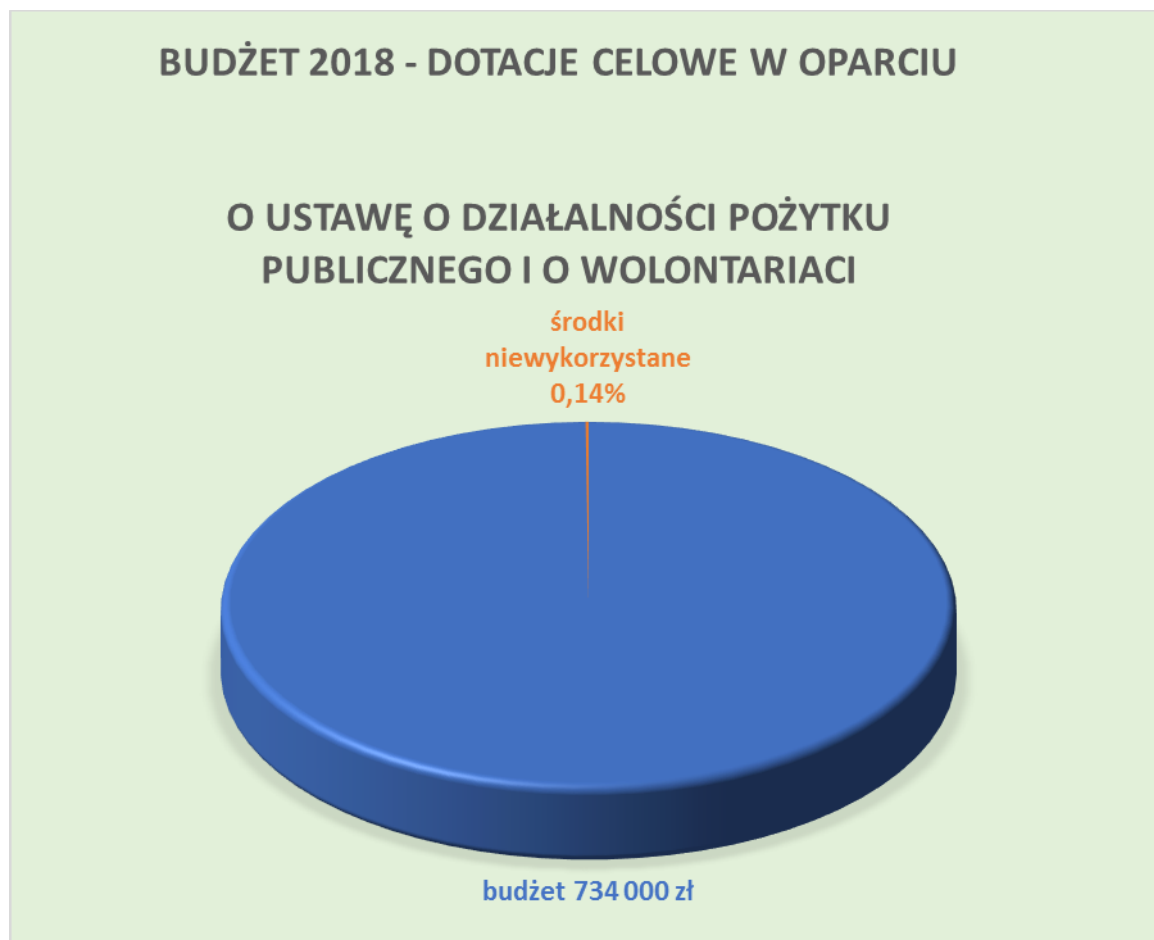

i wsparcia, kierowanie do programów profilaktycznych: Candis oraz FRED GOES NET. Liczba udzielonych porad – 60, liczba osób – 37.

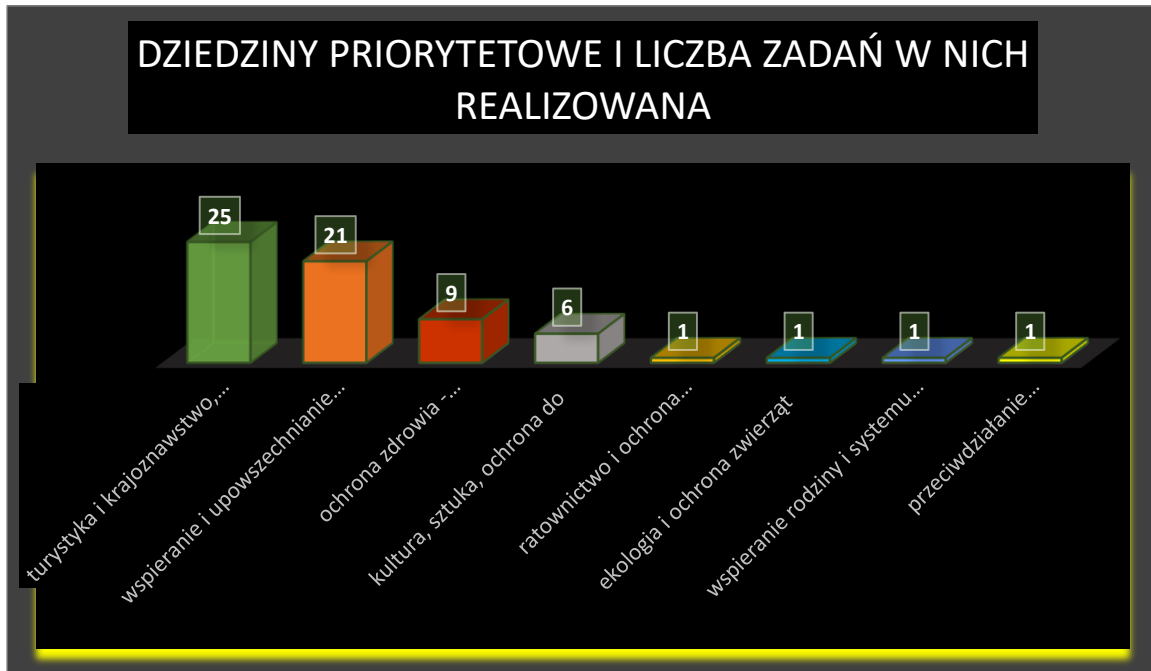
5. Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Roczny Program Współpracy Gminy Czechowice-Dziedzice z organizacjami pozarządowymi oraz pozostałymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018 został uchwalony przez Radę Miejską 21 listopada 2017 roku, stosownie do zapisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Podobnie, jak w latach poprzednich, opracowano go przy współpracy z Zespołem Konsultacyjnym ds. organizacji pozarządowych. Uwzględniał propozycje zadań na 2018 r. złożone przez organizacje działające na terenie naszej Gminy i był kontynuacją programu z 2017 r. Wysokość środków na 2018 rok wyniosła 714 000 zł (z uwzględnieniem budżetu przeznaczanego na Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii), zwiększoną w trakcie roku o kolejne 20 000 zł w ramach udzielenia wsparcia z pominięciem procedury konkursowej, to jest w formie tzw. „małych grantów”. Sprawozdawczość z realizacji zadań oraz wykorzystania środków gminnych dała rezultat wykorzystania 99,86% dotacji przez organizacje pozarządowe. Z ogólnej puli zwrócono do budżetu Gminy 1 000 zł z przyczyn niezależnych od realizatora zadania, tym samym rozliczając 733 000 zł wszystkich wydatkowanych środków publicznych na wspierane zadania.

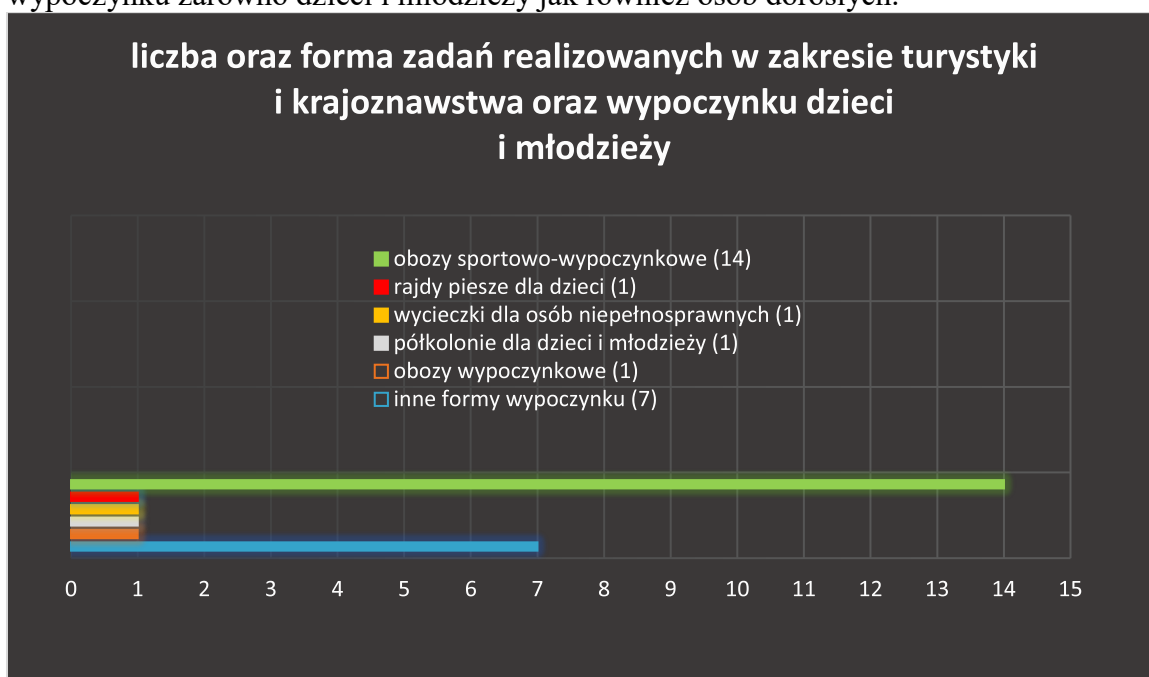

Gmina Czechowice-Dziedzice zrealizowała 65 zadań, w tym 3 w ramach „małego grantu” w ośmiu priorytetowych obszarach tematycznych. Największe zapotrzebowanie na współpracę organizacji przy wsparciu Gminy wykazuje środowisko sportowe, które zarówno na zadania całoroczne dotyczące szkolenia sportowego jak również wyjazdy w ramach obozów zgłasza najwięcej projektów do otwartych konkursów ofert.

Największa liczba organizacji realizuje zadania z dziedziny turystyki i wypoczynku dzieci i młodzieży oraz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Również znaczącą rolę odgrywa realizacja zadań dla osób niepełnosprawnych, która wymaga wysokich środków finansowych i profesjonalnych, indywidualnych zajęć dla adresatów. Wkład pracy jest nieoceniony, a nieustannie występuje ogromne zapotrzebowanie finansowe, aby zadania realizować prawidłowo i kompleksowo z troską o swoich podopiecznych wymagających wyjątkowej opieki. Gmina chętnie i z pełną odpowiedzialnością wystawia **rekomendacje** dla tych stowarzyszeń, które ubiegają się w innych instytucjach o dofinansowania na prawidłowe realizowanie swoich statutowych działań.

Wszystkie organizacje w wymienionych powyżej dziedzinach zajmują się działalnością związaną z poszczególnym przedmiotem zadań, natomiast priorytetowe zadania w zakresie turystyki i krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży mają na tyle szeroki zakres, że są realizowane w różnej formie i przez różne organizacje. Warto wymienić charakter tych zadań oraz podać rodzaje organizacji realizujących dodatkowo zadania w formie aktywnego wypoczynku zarówno dzieci i młodzieży jak również osób dorosłych.

➔ **obozы sportowo-wypoczynkowe** realizowane są przez kluby sportowe

➔ **rajdy piesze dla dzieci** – całoroczne wyjazdy grup dzieci na liczne rajdy piesze w formie wędrówek górskich lub poznawania i zwiedzania innych atrakcji turystycznych (miasta, wioski, okolice w regionie i cały kraj)

➔ **wycieczki dla osób niepełnosprawnych** – cyklicznie organizowane przez stowarzyszenie dla osób niepełnosprawnych wycieczki wyjazdowe nad morze w formie wypoczynku dla podopiecznych i ich opiekunów

➔ **półkolonie dla dzieci i młodzieży** – realizowane przez świetlicę środowiskową dla dzieci zagrożonych marginalizacją społeczną

➔ **obozы wypoczynkowe** – realizowane przez harcerstwo

inne formy wypoczynku – organizowane przez działkowców rodzinne spotkania z okazji dni dziecka, dni działkowca; wyjazdy harcerskie na wycieczki krajoznawczo-kulturalne; wyjazdy emerytów i rencistów na czynny wypoczynek w formie wycieczek tematycznych związanych z ruchem, odnową biologiczną czy kulturoznawstwem i zwiedzaniem; ogólnodostępny wypoczynek na wodzie dla całych rodzin z wykorzystaniem rowerków wodnych i łódek proponowany przez stowarzyszenie wędkarzy; kolonie organizowane przez parafie kościelne.

Analizując rok 2018 pod kątem współpracy Gminy Czechowice-Dziedzice z organizacjami pozarządowymi widać tendencję wzrostową uczestników biorących udział w realizowanych przez organizacje zadaniach. Społeczność lokalna, a w głównej mierze jej młodsza część, tj. dzieci i młodzież miała okazję uczestniczyć w nowych przedsięwzięciach kulturalnych oraz ekologicznych skierowanych bezpośrednio do tej grupy odbiorców. Sprawozdawczość z realizacji Roczno Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok 2018 dała nam wynik zrealizowania 65 zadań przez 44 organizacje przy liczbie prawie 6200 adresatów biorących udział w proponowanych na ten rok publicznych przedsięwzięciach realizowanych w ośmiu priorytetowych obszarach.

6. Program „Rodzina 3+”.

6.1. Informacje ogólne.

Program „Rodzina 3+” realizowany jest od dnia 1 października 2013 r., przyjęty uchwałą nr XL/360/13 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 16 lipca 2013 r., zmienionego uchwałą nr XXXIII/360/17 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 25 kwietnia 2017 r.

W Programie uczestniczą rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie Gminy Czechowice-Dziedzice, składające się z rodziców (rodzica) lub opiekunów prawnych (opiekuna prawnego) mających na utrzymaniu troje lub więcej dzieci w wieku do 18. roku życia lub do ukończenia 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje. W przypadku, gdy w rodzinie wielodzietnej jest dziecko niepełnosprawne – bez względu na wiek dziecka, niezależnie od faktu kontynuowania nauki.

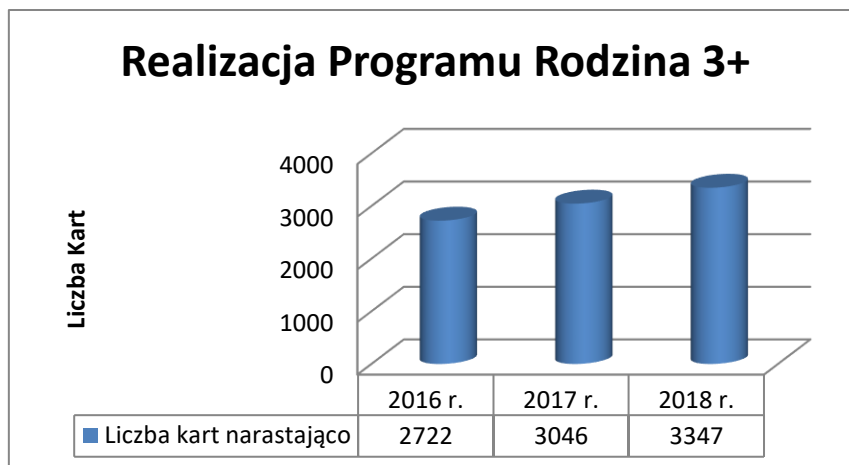
Celem Programu jest zwiększenie dostępu członków rodzin do kultury, rekreacji, sportu oraz innych dóbr i usług poprzez zastosowanie systemu finansowych ulg.

Realizatorami Programu Rodzina 3+ są jednostki organizacyjne Gminy Czechowice-Dziedzice, osoby prawne lub fizyczne, organizacje pozarządowe oraz inne zainteresowane instytucje.

6.2. Realizacja „Programu Rodzina 3+”.

Na dzień **31 grudnia 2018** roku wydano **3 347 kart** Rodzina 3+ dla **647 rodzin** z terenu Gminy Czechowice-Dziedzice, w tym:

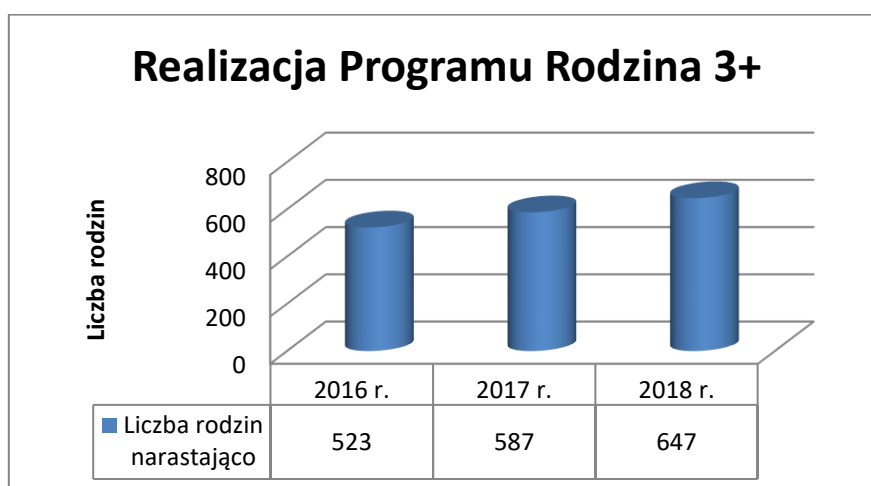
- ROK 2016 - 2 722 karty – członków rodzin
- ROK 2017 - 3 046 kart – członków rodzin (wzrost 324 karty)
- ROK 2018 - 3 347 kart – członków rodzin (wzrost 301 kart)

Wykres: Liczba członków rodzin wielodzietnych, które otrzymały karty Rodzina 3+

Realizacja „Programu Rodzina 3+” – liczba rodzin objętych Programem w poszczególnych latach:

- ROK 2016 - 523 rodziny
- ROK 2017 - 587 rodzin (wzrost 64 rodziny)
- ROK 2018 - 647 rodzin (wzrost 60 rodzin)

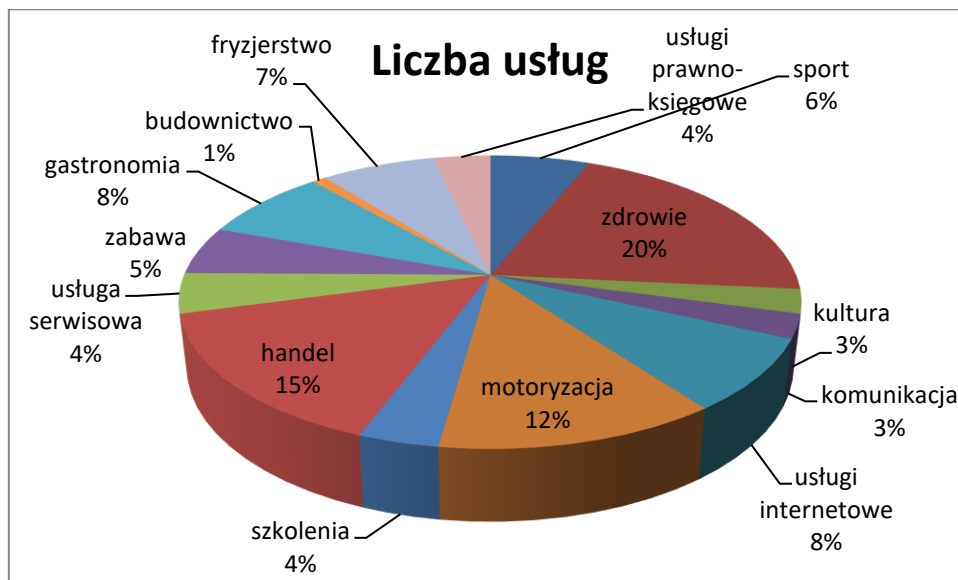
Wykres: Liczba rodzin wielodzietnych, które otrzymały karty Rodzina 3+

6.3. Usługi w Programie” Rodzina 3+”

Na dzień **31 grudnia 2018** roku w ramach Programu „Rodzina 3+” rodziny wielodzietne korzystają ze **113** usług w **75** obiektach, gdzie Partnerzy oferują ulgi w wysokości od 5% do 99%, w tym:

- sport - 7 usług
- zdrowie - 23 usługi
- kultura - 3 usługi
- komunikacja - 3 usługi
- usługi internetowe - 9 usług
- motoryzacja - 14 usług
- szkolenia - 4 usługi
- handel - 17 usług

- usługa serwisowa - 5 usług
- zabawa - 6 usług
- gastronomia - 9 usług
- budownictwo - 1 usługa
- fryzjerstwo - 8 usług
- usługi prawno-księgowe - 4 usługi

Wykres: Procentowe zestawienie usług realizowanych przez Partnerów Programu Rodzina 3+

7. Karta Dużej Rodziny.

7.1. Informacje ogólne.

Karta Dużej Rodziny realizowana jest od 16 czerwca 2014 r. Zasady działania określa ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832 z późn. zm.). Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

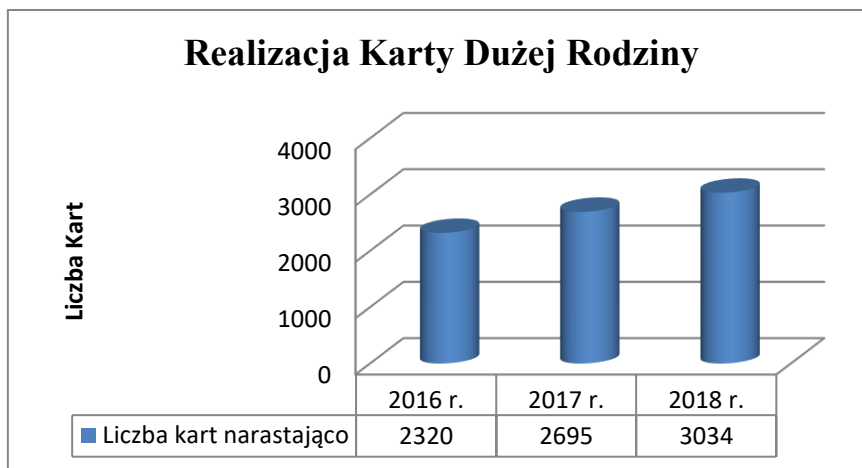
Rodziny korzystają z ulg oferowanych przez Partnerów na terenie całego kraju. Interaktywna wyszukiwarka firm znajduje się na stronie: <https://www.gov.pl/web/rodzina>

Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny mogą również korzystać z ulg oferowanych przez Partnerów projektu „Śląskie dla rodziny”. Interaktywna wyszukiwarka firm znajduje się na stronie: www.slaskiedlarodziny.pl

7.2. Realizacja Karty Dużej Rodziny w Gminie Czechowice-Dziedzice.

Na dzień **31 grudnia 2018 r.** w naszej Gminie do Karty Dużej Rodziny przystąpiło 594 rodziny, dla których wydano 3 034 karty.

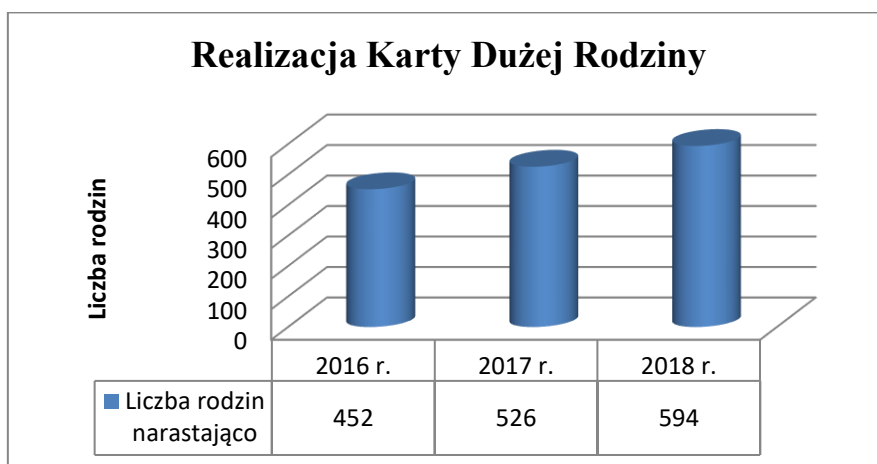
- ROK 2016 - 2 320 kart – członków rodzin
- ROK 2017 - 2 695 kart – członków rodzin (wzrost 375 kart)
- ROK 2018 - 3 034 kart – członków rodzin (wzrost 339 kart)

Liczba członków rodzin wielodzietnych, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny

Realizacja karty Dużej Rodziny - liczba rodzin objętych Programem w poszczególnych latach:

- ROK 2016 - 452 rodziny
- ROK 2017 - 526 rodzin (wzrost 74 rodziny)
- ROK 2018 - 594 rodzin (wzrost 68 rodzin)

Liczba rodzin wielodzietnych, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny

Od 2018 r. rodziny wielodzietne mają możliwość korzystania z kart elektronicznych. Na dzień 31.12.2018 r. wydano 309 kart elektronicznych.

8. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ustawa z dnia 21 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie formułuje zadania i zasady postępowania wobec osób dotkniętych oraz stosujących przemoc w rodzinie, nakładając jednocześnie obowiązek udzielania bezpłatnej pomocy osobie dotkniętej przemocą w rodzinie. Jednostki samorządowe w myśl art. 6 pkt 2 powyższej ustawy zostały zobowiązane w szczególności do tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Odnosząc się do powyższych założeń gmina Czechowice-Dziedzice realizowała w 2018 r. następujące zadania:

8.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach na lata 2013-2012 przyjęty został Uchwałą Nr XXXIII/297/13 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 29 stycznia 2013 r. Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy oraz podejmowanie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

8.2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z przedstawicielami pozostałych instytucji lokalnych na bieżąco prowadzi działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, poprzez realizowanie pracy socjalnej, wsparcia asystenta rodziny, kierowania do pomocy specjalistycznej.

8.3. Zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie oraz stosujące przemoc domową są objęci poradnictwem specjalistycznym w zakresie możliwości podejmowania działań na rzecz poprawy ich sytuacji życiowej, w tym są informowani o możliwości skorzystania z miejsc w placówkach wsparcia. Na terenie gminy w roku 2018 funkcjonowały 3 placówki wsparcia dziennego (2 świetlice, 1 dom dziennego pobytu dla osób starszych).

8.4. Tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych.

Zarządzeniem Nr 169/11 Burmistrza Czechowic-Dziedzic z dnia 20 października 2011 r. został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach. Zespół liczy 12 stałych członków będących przedstawicielami instytucji działających na rzecz rodziny z zakresu pomocy społecznej, oświaty, sądownictwa, ochrony zdrowia, policji, prokuratury, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz organizacji pozarządowej. Głównym zadaniem Zespołu jest koordynowanie działań podmiotów zaangażowanych w realizację pracy na rzecz rodziny, diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą, a także rozpowszechnianie informacji i instytucjach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym. Posiedzenia Zespołu odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

W celu rozwiązywania problemów przemocy w poszczególnych rodzinach, Zespół tworzy grupy robocze, podejmujące bezpośrednią współpracę z rodziną doświadczającą przemocy. Zadaniem grupy roboczej jest opracowanie i realizowanie planu pracy w ramach procedury „Niebieskie karty”, monitorowanie i dokumentowanie sytuacji rodzin w których dochodzi do przemocy. W roku 2018 procedurę „Niebieskie Karty” realizowano w 148 rodzinach. W ramach pracy grup roboczych odbyły się 402 spotkania w tym z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc domową. W ramach działalności ośrodka pomocy Społecznej oraz Punktu Konsultacyjnego rodziny zagrożone przemocą lub doświadczające przemocy mają możliwość uzyskania specjalistycznego poradnictwa i wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego, celem przezwyciężenia trudnej sytuacji domowej. Osoby wymagające działań w ramach interwencji kryzysowej, mają możliwość uzyskania bezpłatnego schronienia z Podbeskidzkim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej lub Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia na terenie innej gminy. Osoby stosujące przemoc

domową mają zaś możliwość skorzystania z programu korekcyjno-edukacyjnego organizowanego przez PCPR w Bielsku-Białej.

Kadra specjalistów realizująca działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie systematycznie korzysta ze szkoleń podnoszących kompetencje i umiejętności z tego zakresu, zarówno bezpłatnych jak i finansowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny mają także możliwość uczestniczenia w spotkaniach superwizyjnych.

Członkowie Zespołu oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Obsługę organizacyjno-techniczną prac zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej. Koszt zadania w 2018 r. pokrywany był w ramach bieżącej działalności Ośrodka.

XII. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

W 2018 roku Rada Miejska w Czechowicach-Dziedzicach podjęła 170 uchwał. Stan realizacji w ujęciu ilościowym przedstawia się następująco:

- uchwały zrealizowane – 116
- uchwały w trakcie realizacji – 15
- uchwały porządkowe – 32
- uchwały uchylone całości – 7.

XIII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI

1. Porozumienia międzygminne.

Gmina Czechowice-Dziedzice część zadań realizuje we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. W 2018 roku współpraca ta obejmowała między innymi porozumienie międzygminne z Gminą Bielsko-Biała z dnia 3 stycznia 2018 r. na realizację zadania publicznego związanego z zapewnieniem opieki bezdomnym zwierzętom na terenie Gminy Czechowice-Dziedzice, na podstawie którego Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Bielsku-Białej realizowało zadania związane z:

- odbiorem żywych zwierząt domowych ze wskazanego miejsca na terenie gminy Czechowice-Dziedzice,
- odbiorem żywych zwierząt domowych w schronisku,
- odbiorem zwłok zwierząt domowych w schronisku i przekazaniem ich do unieszkodliwiania,
- sterylizacją i kastracją zwierząt domowych przyjętych do schroniska,
- zbieraniem zwłok zwierząt pozostawionych na terenie gminy Czechowice-Dziedzice i przekazaniem ich do unieszkodliwiania,
- usypianiem ślepych miotów w schronisku,
- zapewnieniem całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt domowych.

Porozumienie zawarto na czas od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. Koszt zadania w roku 2018 wyniósł 147.229,42 zł.

Porozumienia międzygminne z gminami Jaworze, Wilkowice, Suszec, Szczyrk, Porąbka, Bestwina, Kozy i Wilamowice zawarte w okresie od 10.01.2018 do 08.08.2018 w celu udzielenia noclegu osobom bezdomnym z tych gmin w noclegowni prowadzonej przez Gminę

Czechowice-Dziedzice. Koszt zadania poniesiony przez w/w gminy wyniósł w 2018 r. 7 900 zł, a termin zawartych porozumień upłynął w dniu 31.12.2018 r.

Porozumienie z Powiatem Bielskim, Miastem Bielsko-Biała, Powiatem Cieszyńskim, Powiatem Żywieckim i Miastem Cieszyn zawarte 24.09.2015 obejmujące swym zakresem współdziałanie z jednostkami samorządu terytorialnego w celu wspólnego przygotowania i realizacji projektu pn. „Podniesienie jakości, dostępności oraz zwiększenie wykorzystania administracyjnych zasobów mapowych subregionu południowego województwa śląskiego” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa II Cyfrowe Śląskie, Działanie 2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych.

Porozumienie z Powiatem Bielskim, Miastem Bielsko-Biała, Powiatem Cieszyńskim, Powiatem Żywieckim i Miastem Cieszyn zawarte 20.10.2016 w zakresie współdziałania z jednostkami samorządu terytorialnego w celu wspólnego przygotowania i przeprowadzenia zamówień publicznych oraz zamówień przeprowadzanych zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji planowanych do realizacji w projekcie pn.: „Podniesienie jakości, dostępności oraz zwiększenie wykorzystania administracyjnych zasobów mapowych subregionu południowego województwa śląskiego” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa II Cyfrowe Śląskie, Działanie 2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych. Wartość finansowa (koszt Gminy Czechowice-Dziedzice w zadaniu): 2.413.630,00 zł.

Porozumienie z Powiatem Bielskim z dnia 22.10.2002 w sprawie powierzenia Burmistrzowi Czechowic-Dziedzic prowadzenia spraw należących do zakresu zadań i kompetencji Starosty Bielskiego realizującego zadania Służby Geodezyjnej i Kartograficznej w Powiecie Bielskim. Zakres przedmiotowego porozumienia – realizacja zadań należących do kompetencji Starosty Bielskiego, wynikających z ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne, w zakresie:

- prowadzenie powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego,
- koordynacja usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu,
- zakładanie osnów szczegółowych,
- ochrona znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych,

dla obszaru Gminy Czechowice-Dziedzice.

W dniu 28.05.2018 został zawarty aneks do ww. porozumienia pomiędzy Starostą Bielskim a Burmistrzem Czechowic-Dziedzic określający wysokość dotacji na rok 2018 w wysokości 553.596,53 zł (w tym pomoc finansowa na dofinansowanie przedmiotowych zadań dla Powiatu Bielskiego w wysokości: 284.430,00 zł).

Umowa z Powiatem Bielskim (lider projektu) i gminami Bestwina, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice i Wilkowice z dnia 08.05.2012 w sprawie współdziałania przy przygotowaniu i realizacji projektu pn. „Rozwój elektronicznych usług Systemu Informacji o Terenie Powiatu Bielskiego”. Zakres przedmiotowej umowy: utworzenie i wdrożenie systemu informatycznego w gminach powiatu bielskiego poprzez rozbudowę Systemu Informacji o Terenie Powiatu Bielskiego funkcjonującego w Starostwie Powiatowym w Bielsku-Białej.

W dniu 05.03.2018 r. zawarto aneks do ww. umowy w sprawie udziału finansowego w pokryciu kosztów opieki technicznej dla modułów wdrożonych w ramach przedmiotowego projektu w okresie 31.01-31.12.2018. Udział finansowy każdej gminy określono na poziomie 9.166,67 zł.

Porozumienie z Powiatem Bielskim z dnia 19.05.2016 dotyczące współdziałania przy sprzedaży i dzierżawie nieruchomości położonych w Czechowicach-Dziedzicach i Bestwinie.

Porozumienie z Gminą Pszczyna

- a) w sprawie zasad prowadzenia pozaszkolnego punktu katechetycznego zlokalizowanego w siedzibie Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Pszczynie oraz Studzionce oraz ustalenia zasad prowadzenia grupy międzyszkolnej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Piasku na okres od 1.09.2018 do 31.12.2018 , data podpisania 14.11.2018r., koszt 199,76 zł (płaci gmina Czechowice-Dziedzice)
- b) w sprawie zasad prowadzenia pozaszkolnego punktu katechetycznego zlokalizowanego w siedzibie Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Pszczynie oraz Studzionce oraz ustalenia zasad prowadzenia grupy międzyszkolnej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiśle Wielkiej oraz w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Piasku na okres od 1.01.2018 do 31.08.2018 , data podpisania 9.03.2018r., koszt 385,12 (płaci gmina Czechowice-Dziedzice)
- c) w sprawie zasad prowadzenia pozaszkolnego punktu katechetycznego zlokalizowanego w siedzibie Kościoła Zielonoświątkowego Zbór „Nowe Życie” w Czechowicach-Dziedzicach na okres od 1.09.2018 do 31.12.2018 , data podpisania 15.11.2018r., koszt 1459,36 (płaci gmina Pszczyna)
- d) w sprawie zasad prowadzenia pozaszkolnego punktu katechetycznego zlokalizowanego w siedzibie Kościoła Zielonoświątkowego Zbór „Nowe Życie” w Czechowicach-Dziedzicach na okres od 1.01.2018 do 31.08.2018 , data podpisania 26.03.2018r., koszt 2867,08 (płaci gmina Pszczyna)

Porozumienie z gminą Brzeszcze (z płatnością gmina Brzeszcze)

- a) w sprawie współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Kościoła Zielonoświątkowego Zbory „Nowe Życie”, data podpisania 22.11.2018r., koszt 486,44 zł
- b) w sprawie współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Kościoła Zielonoświątkowego Zbory „Nowe Życie”, data podpisania 12.03.2018r., koszt 955,69 zł

Porozumienie z Gminą Bestwina (z płatnością gmina Bestwina)

- a) w sprawie współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Kościoła Zielonoświątkowego Zbory „Nowe Życie”, data podpisania 15.11.2018 r., koszt 324,32 zł
- b) w sprawie współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Czechowicach-Dziedzicach”, data podpisania 15.11.2018 r., koszt 1019,48 zł
- c) w sprawie współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Kościoła Zielonoświątkowego Zbory „Nowe Życie”, data podpisania 12.03.2018 r., koszt 637,13 zł
- d) w sprawie współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Czechowicach-Dziedzicach”, data podpisania 12.03.2018 r., koszt 2607,33 zł

Porozumienie z Miastem Bielsko-Biała (płaci gmina Czechowice-Dziedzice)

- a) w sprawie współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego - Parafia w Białej, data podpisania 6.12.2017r, koszt 589,28 zł za okres I-VIII 2018r.
- b) w sprawie współfinansowania Pozaszkolnego Punktu Katechetycznego Chrześcijańskiej Wspólnoty Ewangelicznej, data podpisania 6.12.2017r, koszt 273,68 zł za okres I-VIII 2018r.

2. Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.

Gmina Czechowice-Dziedzice poprzez swoich przedstawicieli aktywnie działa w następujących stowarzyszeniach zrzeszających jednostki samorządu terytorialnego:

Związek Miast Polskich. Organizacja jest instytucją wymiany doświadczeń i polem współpracy samorządów miejskich. Burmistrz Czechowic-Dziedzic jako przedstawiciel ZMP pełni funkcję członka Zespołu do spraw analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich w województwie śląskim do 2030 r., powołanego zarządzeniem wojewody śląskiego w dniu 9.06.2017.

Śląski Związek Gmin i Powiatów. Gmina Czechowice-Dziedzice aktywnie uczestniczy w pracach ŚZGiP. Burmistrz Czechowic-Dziedzic jest członkiem zarządu stowarzyszenia. Pełni także funkcję gminnego koordynatora projektu „Benchmarking – narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych”, realizowanego przez ŚZGiP z jednostkami samorządu terytorialnego z całej Polski. Przedstawiciele gminy uczestniczą w posiedzeniach specjalistycznych komisji, pracując nad rozwiązaniami wspólnych problemów i wypracowując wspólne stanowiska. Śląski Związek Gmin i Powiatów jest organizatorem wielu szkoleń, w których biorą udział pracownicy samorządowi, podnosząc swoje kwalifikacje.

Stowarzyszenie „Region Beskidy”. Gmina jako członek stowarzyszenia pracuje na rzecz rozwoju obszaru transgranicznego pn. Euroregion Beskidy, obejmującego przygraniczne tereny Polski, Czech i Słowacji. Współpraca transgraniczna owocuje realizacją wielu projektów finansowanych środkami Unii Europejskiej. Przykładem takiego projektu jest zrealizowany w 2018 roku we współpracy ze słowackim miastem Rajec projekt pn. „Polsko-Słowackie szlaki dziedzictwa”, który składał się ze współpracy młodzieży szkolnej, poznawaniu dziedzictwa sąsiadów, a na terenie gminy Czechowice-Dziedzice dał efekt w postaci wytyczenia i oznakowania szlaku dziedzictwa obejmującego 15 miejsc i obiektów o znaczącym dziedzictwie historyczno-kulturowym. Wartość tego projektu wyniosła 188.878 zł, z czego ponad 160 tys. zł stanowiły środki europejskie. Burmistrz Marian Błachut od 2007 roku jest członkiem zarządu, a od 2015 roku pełni funkcję sekretarza Stowarzyszenia.-

Lokalna Grupa Działania „Ziemia Bielska”. Gmina Czechowice-Dziedzice współpracuje z innymi gminami powiatu bielskiego, przedstawicielami organizacji pozarządowych i przedsiębiorcami oraz rolnikami na rzecz rozwoju obszarów wiejskich powiatu bielskiego. Burmistrz Czechowic-Dziedzic pełni funkcję członka zarządu stowarzyszenia, a przedstawiciel UM jest przewodniczącym rady stowarzyszenia, dokonującej wyboru projektów do dofinansowania środkami unijnymi w ramach instrumentu pn. „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność”. Dzięki zaangażowaniu w działalność LGD zostało zrealizowanych wiele

projektów na terenie Ligoty, Zabrzega i Bronowa, których beneficjentami byli, poza gminą i jej jednostkami, także organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i osoby rozpoczynające działalność gospodarczą.

Lokalna Grupa Rybacka „Bielska Kraina”. Gmina Czechowice-Dziedzice wraz z gminami Jaworze, Jasienica, Bestwina i Wilamowice współpracuje na rzecz rozwoju obszaru tych gmin, wykorzystując do tego celu wspólnie pozyskane środki z programu unijnego „Rybacko i morze”. Zastępca Burmistrza Czechowic-Dziedzic jest członkiem zarządu stowarzyszenia, a przedstawiciel UM jest członkiem komitetu stowarzyszenia dokonującego wyboru projektów do dofinansowania. W odróżnieniu od zasad kierujących dystrybucją środków unijnych z Lokalnej Grupy Działania, w ramach mechanizmów Lokalnej Grupy Rybackiej, dotacje mogą służyć realizacji projektów zarówno na terenach wiejskich gminy, jak i na obszarze miasta Czechowice-Dziedzice.

3. Inne formy współdziałania.

Gmina Czechowice-Dziedzice korzysta z różnych możliwych form współpracy mających na celu jej zrównoważony rozwój. Jako ich przykłady można wymienić:

Spółdzielnia Socjalna „Czecho-Best”. Gminy Czechowice-Dziedzice i Bestwina powołały spółdzielnię socjalną jako podmiot ekonomii społecznej głównie w celu realizacji usług opiekuńczych, wsparcia medycznego, usług fizjoterapeutycznych. Jest to ważny podmiot w strukturze lokalnej opieki i pomocy społecznej w szczególności w zakresie opieki nad osobami starszymi i chorymi.

Projekt pn. „Powiat bielski – Partnerstwo, Integracja, Aktywizacja. Edycja 2”, realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czechowicach-Dziedzicach w okresie 01.01.2018-31.12.2020 współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem głównym projektu jest wdrożenie programów aktywnej integracji w oparciu o kompleksowe działania, których zastosowanie prowadzi do zwiększenia zdolności do zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego. Projekt przewiduje udzielenie indywidualnie dobranych form wsparcia – na podstawie przeprowadzonej analizy i diagnozy potrzeb uczestniczek i uczestników projektu, wyłonionych w procesie rekrutacji. Odpowiedni dobór tych instrumentów pozytywnie wpłynie na poziom integracji społecznej, na zwiększenie motywacji i chęci do działania oraz zmianę swojej dotychczasowej sytuacji życiowej wśród osób korzystających z projektu. Koszt zadania w 2018 r. wyniósł 117.166,13 zł w tym 16.891,13 zł to środki własne gminy.

Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Komitet jest niezależnym ciałem doradczo-opiniującym dla Marszałka Województwa Śląskiego, jako instytucji zarządzającej programem, za pomocą którego są dystrybuowane środki unijne na rozwój regionalny województwa. Jest to ważny organ zapewniający kontrolę społeczną nad realizacją programu. Burmistrz Czechowic-Dziedzic bierze udział w posiedzeniach komitetu, zamiennie z Prezydentem Tychów reprezentując Związek Miast Polskich.

Rada Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Południowego Województwa Śląskiego i Zespół Roboczy RIT. Burmistrz jest członkiem Rady, a przedstawiciel UM uczestniczy w pracach Zespołu Roboczego. Są to organy koordynujące wdrażanie środków unijnych na rozwój regionalny województwa śląskiego terytorialnie przypisanych subregionowi południowemu województwa. Aktywne udział w obradach tych organów pozwala lepiej przygotować się do absorpcji środków unijnych i wykorzystać szanse na zdynamizowanie rozwoju gminy.

4. Współpraca międzynarodowa.

Gmina Czechowice-Dziedzice w ramach swojej aktywności o charakterze międzynarodowym współpracuje z miastami: Cortona (Włochy), Hiddenhausen (Niemcy), Orlová (Czechy), Rajec (Słowacja), Słonim (Białoruś), Žilina (Słowacja). W oparciu o umowę partnerską prowadzi działania wspólne, zwłaszcza o charakterze kulturalnym i sportowym, w tym m.in. przez organizowanie zawodów sportowych, spotkań i wymian między chórami czy szkołami kształcącymi młodzież.

W roku 2018 w dniach 13-14 stycznia drużyna piłkarzy klubu UKS Orlik 2012 Czechowice-Dziedzice reprezentowała gminę w turnieju piłki halowej LVM Cups 2018 ☺ w Hiddenhausen w kategorii U-13.

W dniach od 10 do 16 marca gościliśmy uczniów oraz ich opiekunów z Olof-Palme-Gesamtschule w Hiddenhausen. Młodzież z Niemiec przyjechała do Czechowic-Dziedzic nie po raz pierwszy, jednak była to pierwsza wizyta uczniów z partnerskiego miasta Hiddenhausen, odbywająca się na zaproszenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2. Była to rewizyta po wyjeździe uczniów ZSP nr 2 do Hiddenhausen. Goście podczas wizyty zwiedzili między innymi: Kraków, Wieliczkę oraz Niemiecki Nazistowski Obóz Koncentracyjny Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu.

Co roku w maju lekkoatleci z Miejskiego Klubu Sportowego Czechowice-Dziedzice reprezentują gminę podczas zawodów sztafetowych w Orlovej. „Bieg Oswobodzenia” jest integralną częścią rocznicowych obchodów wyzwolenia czeskiego miasta.

Nawiązanie zagranicznej współpracy partnerskiej stwarza podstawy do rozwoju wzajemnych kontaktów gospodarczych i społecznych. Ponadto umożliwia pozyskanie środków pochodzących z funduszy unijnych na realizację przedsięwzięć, które służą wzmocnieniu współpracy poprzez wzrost liczby inicjatyw dotyczących między innymi ochrony środowiska, rozbudowy infrastruktury, wymiany kulturalnej, czy służących poznaniu historii, kultury, tradycji i obyczajów obu społeczności. W ramach współdziałania ze słowackim miastem Rajec, w roku 2018 zrealizowany został mikroprojekt transgraniczny dotyczący ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Projekt pn.: *Polsko-słowackie szlaki dziedzictwa* obejmował opracowanie informacji o wybranych zabytkowych obiektach w mieście, posiadających znaczącą wartość historyczną. Założeniem szlaku było przybliżenie mieszkańcom i turystom historii Czechowic-Dziedzic oraz ciekawych miejsc o walorach historycznych i krajoznawczych, które znajdują się na terenie miasta. Szlak prowadzi po obiektach i miejscach, które opowiadają o dziejach miasta, sięgając do wydarzeń i okresów na długo przed uzyskaniem przez Czechowice-Dziedzice praw miejskich. W centrum miasta zamontowana została główna, ogólna tablica informacyjna, z planem i opisem szlaku. Zadanie zostało zrealizowane z Programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.

W dniu 11 lipca 2018 r. Gmina Czechowice-Dziedzice zawarła umowę o partnerstwie ze słowackim miastem Rajec. W ceremonii uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych oraz trzyosobowa delegacja słowacka. Umowa o współpracy zagranicznej przewiduje wzajemną promocję obu miast i współpracę między samorządami, społecznościami oraz instytucjami z Rajca i Czechowic-Dziedzic na wielu płaszczyznach.

Wymiana doświadczeń samorządowych, kulturalnych i edukacyjnych stanowi ważny element polityki rozwoju gminy.

XIII. INNE ISTOTNE DZIAŁANIA BURMISTRZA

Efekty działań wszystkich ciał konsultacyjnych, działających w gminie:

	<i>Rada Sportu w Gminie Czechowice-Dziedzice</i>	<i>Komisja do spraw przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechnia i ochrony kultury w Gminie Czechowice-Dziedzice</i>
<i>Data powołania</i>	18.06.2007 r.	29.12.2009 r.
<i>Liczba członków składu</i>	8 osób	5 osób
<i>Działania</i>	<ul style="list-style-type: none"> - ocena merytoryczna złożonych wniosków o przyznanie nagrody lub wyróżnienia za osiągnięcie wysokich wyników sportowych; - propozycja wysokości ww nagród; - ocena merytoryczna złożonych wniosków o przyznanie stypendium sportowego za osiągnięte wyniki sportowe; - propozycja wysokości ww stypendium; 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o przyznanie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury; - proponowanie osoby laureata lub laureatów;

XIV. EFEKTY DZIAŁAŃ W WYBRANYCH DZIEDZINACH

1. Ład przestrzenny.

1.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W 2018 r. uchwalono **4 plany** zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni **398,76 ha**. Pokrycie gminy obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi **75%** o łącznej powierzchni 4984,13 ha. Nadal trwają prace planistyczne nad następnymi planami zagospodarowania przestrzennego (o łącznej powierzchni **104 ha**) w oparciu o obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czechowice-Dziedzice - uchwała nr XXXIV/379/17 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 30 maja 2017 r.

1.2. Renty planistyczne.

Wpływy z tytułu opłaty planistycznej wyniosły **329 563 zł**. W związku z procedurami związanymi z rentami planistycznymi Gmina poniosła koszty operatów szacunkowych wraz z materiałami geodezyjnymi w wysokości **9 500 zł**.

1.3. Dotacje do zabytków.

W roku 2018 udzielono dotacji do prac restauratorsko-konserwatorskich w wysokości **100 000 zł**.

2. Mienie komunalne

W okresie od **01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.** Gmina Czechowice-Dziedzice nabyła prawo własności oraz prawo użytkowania wieczystego nieruchomości w następujący sposób:

1) z mocy prawa:

- grunty o pow. ogólnej **6,8779 ha**,
- udział ½ cz. w działce o pow. **0,0025 ha**,

w tym:

- w drodze komunalizacji - grunty o pow. **0,6976 ha**,
- w oparciu o art. 73 ustawy *Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną*
  - grunty o pow. **0,6512 ha** zajęte pod gminne drogi publiczne,
  - udział ½ cz. w gruncie o pow. **0,0025 ha** zajęty pod gminną drogę publiczną,
- w oparciu o art. 98 ustawy *o gospodarce nieruchomościami*
  - grunty o pow. **0,1622 ha** przeznaczone w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod gminne drogi publiczne lub pod ich poszerzenie,
- w oparciu o art. 12 ust. 4 ustawy *o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych*
  - grunty o pow. **0,2710 ha**,
- w oparciu o art. 19 ust. 4 ustawy *o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych*
  - grunty o pow. **4,9559 ha**,
- w oparciu o art. 13 ustawy *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*
  - grunty o pow. **0,1400 ha**,

2) w drodze wykupu, zamiany, darowizny, zwrotu w wyniku odwołania darowizny, nieodpłatnego przekazania:

- prawo własności gruntów o **pow. ogólnej 0,6140 ha,**
- udziały w prawie własności gruntów o **pow. 0,1029 ha,**
- prawo użytkowania wieczystego gruntów o **pow. ogólnej 0,0992 ha,**
- udział 29/100 cz. w prawie użytkowania wieczystego gruntu o **pow. 0,1669 ha,**

w tym :

- w drodze wykupu
  - prawo użytkowania wieczystego gruntu o **pow. 0,0072 ha,**
  - grunty o **pow. 0,0172 ha,**
- w drodze zamiany - grunt o **pow. 0,0375 ha,**
- w drodze darowizny - grunty o **pow. 0,5593 ha** oraz udział 59/60 cz. w gruncie o **pow. 0,0784 ha** i udział 108/180 cz. w gruncie o **pow. 0,0145 ha**
- w drodze nieodpłatnego przekazania - prawo użytkowania wieczystego gruntu o **pow. 0,0920 ha,**

- w drodze przeniesienia praw (zwrotu) w wyniku odwołania darowizny na rzecz Skarbu Państwa - lokal niemieszkalny wraz z udziałem 29/100 cz. w prawie własności tych części budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, i udziałem 29/100 cz. w prawie użytkowania wieczystego gruntu o **pow. 0,1669 ha,** na którym budynek jest posadowiony.

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. Gmina Czechowice-Dziedzice zbyła prawo własności nieruchomości w następujący sposób:

- w drodze sprzedaży - grunty o **pow. 1,2100 ha,**
- w drodze zamiany - grunt o **pow. 0,0220 ha,**
- w drodze zasiedzenia - grunty o **pow. 0,0598 ha.**

3. Oświata i edukacja.

Rok szkolny 2016/2017 to rok przygotowań do zmian w szkolnictwie związanych z reformą oświaty. Zespół Obsługi Placówek Oświatowych wraz z dyrektorami szkół dokonał dogłębnej analizy organizacji naszej gminnej sieci szkół. Wraz z organem prowadzącym podjęto decyzję o dostosowaniu sieci szkół w taki sposób by żadna placówka nie została zlikwidowana. Tworząc nową sieć szkół zdecydowano by wszystkie szkoły przekształcić w ośmioklasowe szkoły podstawowe. W szkołach wiejskich uczniowie dalej kontynuują naukę w klasie siódmej. Gimnazja przekształcono w szkoły podstawowe i w okresie przejściowym zostały one zasilone klasami siódmymi. Obecne szkoły podstawowe na terenie miasta przekształcono w szkoły ośmioletnie lecz w okresie przejściowym bez klas siódmych. To rozwiązanie pozwoli najbardziej łagodnie dla dzieci i nauczycieli wdrożyć zmiany systemowe.

Rok szkolny 2016/2017 to również ostatni rok sprawdzianu po klasie szóstej. Zostanie on zastąpiony egzaminem po klasie ósmej.

Rok szkolny 2017/2018 to drugi rok wprowadzania zmian dotyczących edukacji. Jest to kontynuacja działań z poprzedniego roku. Szkoły dostosowały swoją organizację do wymogów reformy. Powoli następuje wygaszanie gimnazjów. Znaczącym utrudnieniem pracy szkół jest okresowy brak sal lekcyjnych oraz wydłużenie zajęć dydaktycznych.

Rok szkolny 2018/2019 to rok zakończenia działalności gimnazjów. W tym roku po raz pierwszy zostanie przeprowadzony egzamin na zakończenie klasy ósmej.

Dane statystyczne: ilość placówek oświatowych w Gminie Czechowice-Dziedzice w latach 2016-2018

	Rok szkolny 2016/2017	Rok szkolny 2017/2018	Rok szkolny 2018/2019
Przedszkola	12	10	10
Szkoły podstawowe	7	11	11
Gimnazja	3	0	0
Zespoły Szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum)	2	0	0
Zespoły Szkolno-Przedszkolne	2	3	3

Dane statystyczne: ilość uczniów w placówkach oświatowych w Gminie Czechowice-Dziedzice w latach 2016-2018

	Rok szkolny 2016/2017	Rok szkolny 2017/2018	Rok szkolny 2018/2019
Przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	1448	1592	1580
Szkoły podstawowe	2774	3102	3483
Gimnazja/oddziały gimnazjalne w szkołach podstawowych (od 1.09.2017)	1133	737	352

Dane statystyczne: ilość oddziałów w placówkach oświatowych w Gminie Czechowice-Dziedzice w latach 2016-2018

	Rok szkolny 2016/2017	Rok szkolny 2017/2018	Rok szkolny 2018/2019
Przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	64	69	70
Szkoły podstawowe	139	163	189
Gimnazja/oddziały gimnazjalne w szkołach podstawowych (od 1.09.2017)	47	30	15

Dane statystyczne: nakłady finansowe na oświatę
2016 r.

2017 r.

2018 r.

Wydatki (W)	55 900 589,48 zł	58 115 840,19 zł	62 407 060,34 zł
Dochody (D)	29 742 542,25 zł	30 922 716,03 zł	33 465 713,05 zł
Koszty ponoszone przez gminę (W-D)	26 158 047,23 zł	27 193 124,16 zł	28 941 347,29 zł

Nasze szkoły to placówki nowoczesne, zadbane, dające poczucie bezpieczeństwa. Podwyższyliśmy ich standard działania poprzez inwestycje w ludzi oraz w zaplecze techniczne.

Wykaz inwestycji zrealizowanych w latach 2016-2018

2016 r.	2017 r.	2018 r.
<p>1. ZSP 1 Cz.-Dz. - wykonanie drogi dojazdowej do boiska szkolnego/ 16 000,00 zł Dostawa i montaż kontenera modułowego/ 14 000,00 zł</p> <p>2. SP 5 Cz.-Dz. - wykonanie elewacji wraz z ociepleniem jednej ze ścian/ 88 036,81 zł.</p> <p>3. ZSP1 Cz.-Dz. - utwardzenie terenu przy szkole kwota/ 28 000,00 zł.</p> <p>4. SP 5 Cz.-Dz. - utwardzenie drogi wjazdowej/ 38 500 zł -</p> <p>5. PP Ligota - wykonanie elewacji 3 ścian, naprawa schodów do kuchni, remont wejścia do pomieszczeń piwnicznych, wykonanie trzech daszków- kwota / 133 474,23 zł</p> <p>6. PP Ligota – wykonanie adaptacji poddasza na 2 oddziały przedszkolne (przystosowanie strychu na 2 sale zajęć z komunikacją i zapleciami, montaż windy)/ 669 009,57 zł</p> <p>7. PP Zabrzeg - modernizacja kuchni, etap II / 135 054,62 zł</p> <p>8. Gim.1 Cz.Dz. - adaptacja pomieszczeń na stołówki przedszkolne / 608 322,20 zł. -</p>	<p>1.ZSP 1 Cz.-Dz. - wykonanie nawierzchni brukowej miejsc postojowych/ 30 000,00 zł</p> <p>2.SP7 Cz.-Dz. - adaptacja pomieszczeń na przedszkola (wykonanie toalet i sal przedszkolnych)/ 50 000,00 zł</p> <p>3.PP 3 Cz.-Dz. - instalacja wewnętrzna CO (zakup i montaż grzejników i zaworów i roboty elektryczne w obrębie instalacji CO), docieplenie ścian zewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej/ 472 925,14 zł</p> <p>4.PP 6 Cz.-Dz. - wykonanie ogrodzenia i wygrodenie śmietnika/ 12 999,99 zł</p> <p>5.PP 8 Cz.-Dz. - wykonanie drogi i miejsc parkingowych/ 43 000,00 zł</p> <p>6.ZSP 2 Cz.-Dz. – wykonanie placu zabaw dla przedszkola/ 53 000,00 zł</p> <p>7.ZSP 2 Cz.-Dz. - wykonanie adaptacji pomieszczeń na 4 oddziałowe przedszkole (przebudowa pomieszczeń sal zajęć z komunikacją i zapleciami oraz wykonanie wejść ze schodami zewnętrznymi, platforma dla niepełnosprawnych i chodnikiem)/ 819 056,75 zł</p> <p>8.ZSP 2 Cz.-Dz. - wykonanie części parkingu, drogi pożarowej oraz dojazdu do przedszkola, montaż nowej bramki i bramy)/ 234 875,07 zł</p> <p>9.SP 6 Cz.-Dz. - adaptacja pomieszczeń na przedszkola (wydzielenie przestrzeni korytarza, toalety przy salach dla dzieci)/ 60 000,00 zł</p>	<p>1.SP 1 Ligota – przebudowa pomieszczeń w starej szkole na sale zajęć przedszkola dwuoddziałowego / - 726 390,50 zł</p> <p>2.ZSP Bonów – nadbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego/ - 820 000 zł</p> <p>3. SP 7 Cz.-Dz.- budowa parkingu przy szkole/ 5 000 zł</p> <p>4.PP Zabrzeg - termomodernizacja budynku, wymiana stolarki okiennej w piwnicy/ 376 685,90 zł</p> <p>5.PP Zabrzeg- budowa parkingu wraz z oświetleniem/ 285 405,85 zł</p> <p>6.PP 8 Cz.-Dz. – ogrodzenie drogi wjazdowej od placu zabaw (wykonanie ogrodzenia) 4 000 zł</p> <p>7.ZSP 2 Cz.-Dz. „Arboretum inspiruje”/ roboty ziemne, nawierzchnie żwirowe, montaż lamp/ - 50 000 zł</p>

Oprócz prac budowlano-instalacyjnych wyposażyliśmy przedszkola w nowe meble, sprzęty oraz pomoce dydaktyczne. Postanowiliśmy również polepszyć sposób zarządzania przedszkolami dlatego wdrożyliśmy, w 2018 r., elektroniczny system rejestracji pobytu dzieci w placówkach.

Dodatkowym zadaniem jest profilaktyka zdrowotna, dlatego do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach kupiliśmy 27 oczyszczaczy powietrza.

Powyższe zadania realizowaliśmy przede wszystkim z funduszy budżetu gminy. Środki te uzupełniliśmy darowiznami z Fundacji Lotos, wsparciem Rad Rodziców oraz środkami unijnymi. Pozostałe działania mamy rozpisane na kolejne lata. Niektóre działania to termomodernizacja PP 5 w roku 2019, projektowanie termomodernizacji PP 8 w tym samym roku.

4. Polityka społeczna.

W roku 2018 **Ośrodek Pomocy Społecznej w Czechowicach-Dziedzicach** zrealizował następujące zadania:

Rozdz. 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne zadania własne

\Zasiłki celowe oraz celowe specjalne na kwotę 260 590,83 zł:

- a) 16 rodzin otrzymało pomoc na żywność poza programem dożywiania w kwocie 2 730 zł,
- b) 68 rodzinom przyznano zasiłki celowe na zakup leków w kwocie 15 283,79 zł,
- c) 100 rodzinom wypłacono zasiłki celowe na zakup odzieży lub obuwia w kwocie 13 910 zł,
- d) 45 rodzin otrzymało pomoc na pokrycie wydatków mieszkaniowych w kwocie 9 487,48 zł,
- e) 158 rodzinom udzielono pomocy na zaspokojenie innych niezbędnych potrzeb w kwocie 29 389,64 zł.

Rozdz. 85214 - Zasiłki okresowe – dotacja do zadań własnych

Zasiłki okresowe przyznane zostały m.in. z powodu bezrobocia, niepełnosprawności lub długotrwałej choroby na łączną kwotę 212 346 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 186 osobom z 183 rodzin, w których gospodaruje 410 osób.

Rozdz. 85230 - „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – program rządowy - dotacja do zadań własnych

Pomocą w formie posiłków objęto 57 dzieci w przedszkolach oraz 128 dzieci w szkołach, a także 66 osób dorosłych na kwotę 138 172 zł. Pomocą w formie zasiłku celowego na zakup żywności objęto 289 rodzin na kwotę 207 000 zł. Łączny koszt pomocy wyniósł 345 172 zł.

Rozdz. 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – zadania własne

Udzielono pomocy w formie usług opiekuńczych 86 osobom na kwotę 607 572 zł. Wypracowano łącznie 28 932 godziny, stawka za jedną godzinę wynosiła 21 zł.

Rehabilitacja ruchowa realizowana była u 2 dzieci u których wypracowano 176 godzin. Stawka za jedną godzinę wynosiła 50 zł. Łączny koszt zadania 8 800 zł.

Realizowano również specjalistyczne usługi opiekuńcze polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia u jednego dziecka u którego wypracowano 315 godzin. Stawka godzinowa wynosiła 24 zł. Koszt usługi wyniósł 7 560 zł.

Rozdz. 85228 - Specjalistyczne usługi opiekuńcze – zadania zlecone

Pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych objęto 21 osób, w tym 4 dzieci autystycznych u których wypracowano 1 525 godzin. Stawka za jedną godzinę wynosiła 24 zł. Łączny koszt zadania 36 600 zł.

Rozdz. 85195 - Pozostała działalność – koszty wywiadów

Za wywiadu przeprowadzone w celu wydania decyzji przez Burmistrza Czechowic-Dziedzic o finansowaniu kosztów leczenia osób nieubezpieczonych ze środków publicznych Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymuje dofinansowanie. Koszt tego zadania wyniósł 1 920 zł

Rozdz. 85216 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – zadania własne dotowane

Zasiłki stałe wypłacono 88 osobom. Wysokość udzielonej pomocy w formie zasiłku stałego wyniosła 420 994 zł.

Rozdz. 85213 - Składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające zasiłki – zadanie własne dotowane

Ośrodek Pomocy Społecznej jest płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne dla 81 osób. W 2018 r. opłacono 687 składek osobom pobierającym zasiłek stały oraz 25 składek dla osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 35 832 zł.

Rozdz. 85202 - Zadania własne – dopłaty do mieszkańców dps

W 2018 r. Ośrodek ponosił koszty pobytu za 30 mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „Złota Jesień” w Czechowicach-Dziedzicach oraz za 27 osób przebywających w domach pomocy społecznej, w tym specjalistycznych poza gminą. Łącznie wydatkowano kwotę 1 391 842,97 zł.

Rozdz. 85295 - Jednostki pomocnicze – zadania własne

Rada Osiedla „Renardowice” przeznaczyła kwotę 2 000 zł na bony świąteczne dla mieszkańców Osiedla pozostających w trudnej sytuacji finansowej i losowej oraz kwotę 1 995,17 zł na paczki dla dzieci z ubogich rodzin.

Rada Osiedla „Południe” przeznaczyła kwotę 2 500 zł na paczki dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Rozdz. 85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej – zadania własne

Koszt prowadzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w 2018 r. wyniósł 2 394 025,30 zł

Rozdz. 85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej – zadania własne dotowane

Otrzymana kwota dotacji z budżetu państwa wys. 492 805,00 zł przeznaczona została na częściowe sfinansowanie wynagrodzenia dla 14 etatów pracowników socjalnych.

Rozdz. 85219 - Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego – zadania zlecone

W 2018 r. wypłacono kwotę 1 800 zł dla 1 opiekuna prawnego.

Rozdz. 85295 - Prace społecznie - użyteczne

W 2018 r. 12 osób (2 kobiety i 10 mężczyzn) wykonujących prace społecznie-użyteczne przepracowało łącznie 3 020 godzin. Koszt tego zadania wyniósł 11 544,80 zł

Rozdz. 85295 - Roboty publiczne

W ramach robót publicznych zatrudniono 1 osobę na stanowisku pomoc kuchenna w Domu Dziennego Pobytu. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 22 086,07 zł.

Rozdz. 85203 - Dom Dziennego Pobytu

Koszt prowadzenia Domu Dziennego Pobytu w 2018 r. wyniósł 768 209,52 zł.

Rozdz. 85154 - Świetlica „Zatoka”

Koszt utrzymania Świetlicy „Zatoka” w 2018 r. wyniósł 278 892,71 zł.

Rozdz. 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi – Osiedla (Rada Osiedla Lesisko)

Środki Rady Osiedla „Lesisko” w kwocie 2 500,00 zł zostały wydatkowane na cele rekreacyjno-kulturalne dla podopiecznych Świetlicy „Zatoka”.

Rozdz. 85154 - Pomoc rodzinom zagrożonym utratą dziecka

W 2018 r. pomocą psychologa objęto 27 dzieci i 14 rodziców natomiast wsparciem psychoterapeuty 19 rodzin. Koszt wynagrodzenia wyniósł 8 518,50 zł.

Rozdz. 85504 - Pobyty dzieci w pieczy – zadania własne

Współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej 342 138,32 zł

Rozdz. 85504 - Asystent rodziny – zadania własne i dotowane

W 2018 r. zatrudnionych było dwóch asystentów rodzin, pracujących na 2 pełne etaty. Wsparciem asystenta objętych zostało łącznie 28 rodzin. Koszt realizacji zadania wyniósł 105 352,29 zł (73 513,29 zł – środki własne; 31 839,00 zł – dotacja).

Rozdz. 85295 - Projekt „Powiat bielski – Partnerstwo, Integracja, Aktywizacja” zadanie 2 „Chcę? Mogę... Działam! – aktywizacja mieszkańców gminy Czechowice-Dziedzice” w ramach EFS

Koszt realizacji projektu w 2018 r. wyniósł 117 166,13 zł

Rozdz. 85295 - Program wieloletni Senior +

Koszt realizacji projektu w 2018 r. wyniósł 136 787,99 zł.

Darowizny

1. Za pośrednictwem Śląskiego Banku Żywności pozyskano darowizny w postaci artykułów spożywczych o łącznej wartości 121 657,89 zł.
2. Pozostałe darowizny rzeczowe oraz finansowe o wartości 8 918, 20 zł.

Rodzina stanowi podstawową strukturę każdej społeczności i realizowane programy wzmacniają oraz zapewniają optymalne warunki dla prawidłowego funkcjonowania. Kondycja pojedynczych rodzin przekłada się na funkcjonowanie lokalnej społeczności.

Zadania z zakresu Programu Rodzina 500+, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o funduszu alimentacyjnym, ustawy o dodatkach mieszkaniowych i energetycznych, Programu „Dobry start”, ustawy o stypendiach socjalnych stanowią finansowy fundament wsparcia rodzin.

Powyższe programy przyczyniają się do poprawy sytuacji materialnej rodzin i zmniejszają ubóstwo, szczególnie wśród dzieci. Dodatkowe środki w budżecie rodziny pozwalają na inwestycję w rozwój umiejętności i kwalifikacji dziecka oraz przyczyniają się poczucia bezpieczeństwa.

W roku 2018 Wydział Świadczeń Społecznych Urzędu Miejskiego zrealizował następujące zadania:

Rozdział 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego **- dotacja celowa na zadania zlecone**

W rozdziale ujęto wydatki na: realizację świadczeń rodzinnych, opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na realizację wypłaty zasiłków dla opiekunów oraz na realizację wypłaty świadczeń wynikających z ustawy „Za życiem”.

- kwotę: 8.465.908,03 zł. przeznaczono na wypłatę: 21.726 zasiłków rodzinnych, 10.476 dodatków do zasiłków rodzinnych, 394 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka, 10.418 zasiłków pielęgnacyjnych, 1.558 świadczeń pielęgnacyjnych, 147 specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz 1.180 opłat składek emerytalnych i rentowych z ubezpieczenia społecznego odprowadzonych za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy.
- kwotę: 1.091.093,67 zł. przeznaczono na wypłatę: 2.714 świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- kwotę: 65.109,89 zł. przeznaczono na wypłatę 109 zasiłków dla opiekuna oraz na zapłatę składek emerytalnych i rentowych z ubezpieczenia społecznego
- kwotę: 828.869,50 zł. przeznaczono na wypłatę 934 świadczeń rodzicielskich,

- kwotę: 40.000,00 zł. przeznaczono na wypłatę 10 świadczeń „Za Życiem”.

Rozdział 85213   **Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej**
- dotacja celowa na zadania zlecone

W rozdziale ujęto wydatki na opłatę składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz zasiłki dla opiekuna i nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Jest to zadanie bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminie ustawami, środki na finansowanie zadania pochodzą z budżetu państwa, otrzymywane są w formie dotacji celowej.

W 2018 roku wydatkowano kwotę: 67.329,90 zł., z tego:

- za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne opłacono 446 składki na łączną kwotę: 59.204,70 zł.
  - za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy opłacono 103 składki na łączną kwotę: 4.928,40 zł.
  - za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna opłacono 66 składki na łączną kwotę: 3.196,80 zł.
- Łączna liczba składek wyniosła: 615. Miesięcznie składka zdrowotna opłacana była średnio dla 50 osób.

Rozdział 85215   **Dodatki mieszkaniowe**
- zadanie własne gminy

W rozdziale ujęto wydatki związane z wypłatą dodatków mieszkaniowych osobom spełniającym kryteria.

Wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy, w całości finansowana ze środków budżetu gminy.

Wykonanie wydatków na wypłatę dodatków mieszkaniowych w 2018 roku wyniosło 622.058,22 zł.

W tym okresie wydano 523 decyzje, w tym: 442 decyzje przyznające dodatki mieszkaniowe, 43 decyzji odmownych. Wydano 14 decyzji o wstrzymaniu wypłaty dodatku mieszkaniowego, 13 decyzji o wygaśnięciu oraz 11 decyzji o ponownej wypłacie dodatku mieszkaniowego.

Rozdział 85504   **Wspieranie rodziny**
- dotacja celowa na zadania zlecone

W rozdziale ujęto wydatki związane z realizacją zadania w ramach rządowego programu „Dobry start”.

Jest to zadanie bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminie ustawami, środki na finansowanie zadania pochodzą z budżetu państwa, otrzymywane są w formie dotacji celowej.

Kwotę: 1.629.000,00 zł. przeznaczono na wypłatę 5.430 świadczeń. Z programu skorzystało 3.875 rodzin.

Rozdział 85415   **Pomoc materialna dla uczniów**

- dotacja celowa na dofinansowanie zadań własnych gminy

W rozdziale ujęto wydatki związane z wypłatą świadczeń o charakterze socjalnym – stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych – uczniom i słuchaczom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych, a także wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest zadaniem własnym gminy, na dofinansowanie wypłaty tych świadczeń, gmina otrzymała środki pochodzące z rezerwy celowej na podstawie zawartej umowy.

Wydatki ogółem (z dotacji celowej i środków własnych gminy) w 2018 roku wyniosły: 45.199,60 zł.

Z dotacji wydatkowano kwotę: 36.159,68 zł., z tego: wypłacono stypendia szkolne w kwocie 35.215,68 zł. oraz zasiłki szkolne na kwotę 944,00 zł. Ze środków własnych wydatkowano kwotę 9.039,92 zł., z tego: na stypendia szkolne wydano 8.803,92 zł. oraz na zasiłki szkolne kwotę 236,00 zł.

Wypłacono stypendia dla 54 uczniów (100 świadczeń) oraz dwóm uczniom wypłacono zasiłek szkolny.

Żłobek Miejski w Czechowicach-Dziedzicach jako jednostka organizacyjna został utworzony 1 września 2012 r. Został wpisany do rejestru żłobków i klubów dziecięcych z dniem 31.10.2012 r. Do placówki w poszczególnych latach uczęszczała następująca liczba dzieci:

- w całym roku 2016 – 62 dzieci, najmłodsze przyjęte dziecko miało 12 miesięcy, a najstarsze 2 lata,
- w całym roku 2017 – 55 dzieci, najmłodsze przyjęte dziecko miało 8 miesięcy, a najstarsze 2 lata,
- w całym roku 2018 – 58 dzieci, najmłodsze przyjęte dziecko miało 9 miesięcy, a najstarsze 2 lata.

Placówka dysponuje 35 miejscami dla dzieci.

Miesięczna opłata za pobyt wynosiła:

- w 2016 roku – 350 zł.
- w 2017 roku – 370 zł.
- w 2018 roku – 400 zł.

Dzieci w latach 2016 – 2018 korzystały z posiłków przygotowywanych przez kuchnię Domu Dziennego Pobytu: śniadanie, drugie śniadanie, dwudaniowy obiad oraz podwieczorek w cenie 6,00 złotych za dzień.

Utrzymanie jednego miejsca w Żłobku wynosiło:

- w 2016 r.:

Średnia liczba miejsc	35
Średnia liczba dzieci uczęszczających w tym okresie	24,38
Przeciętny koszt utrzymania 1 miejsca	17.966,77 zł

co miesięcznie wynosi	17.966,77 : 12	1.497,23 zł
w tym: za pobyt		15.776,17 zł
z tego odpłatność rodziców		3.177,24 zł
ponoszony przez gminę	12.598,93 zł	
za żywienie		2.190,60 zł
z tego odpłatność rodziców		1.014,57 zł
ponoszony przez gminę		1.176,03 zł
• w 2017 r.:		
Średnia liczba miejsc		35
Średnia liczba dzieci uczęszczających w tym okresie		24,84
Przeciętny koszt utrzymania 1 miejsca		19.270,32 zł
co miesięcznie wynosi	19.270,32 : 12 m-cy	1.605,86 zł
w tym: za pobyt		17.026,70 zł
z tego odpłatność rodziców		3.407,80 zł
ponoszony przez gminę		13.618,90 zł
za żywienie		2.243,62 zł
z tego odpłatność rodziców		1.044,37 zł
ponoszony przez gminę		1.199,25 zł
Rzeczywisty miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka		
wynosi	674.461,27 : 12 m-cy : 24,84 dzieci	2.262,53 zł
• w 2018 r.:		
Średnia liczba miejsc to		35
Przeciętny roczny koszt utrzymania 1 miejsca		20.513,43 zł
w tym: za pobyt		18.221,37 zł
z tego odpłatność rodziców		3.625,24 zł
ponoszony przez gminę		14.596,13 zł
za żywienie		2.292,06 zł
z tego odpłatność rodziców		1.030,83 zł
ponoszony przez gminę		1.261,23 zł
co miesięcznie wynosi	20.513,43 : 12 m-cy	1.709,45 zł
Średnia liczba dzieci uczęszczających w tym okresie		25,10
Rzeczywisty średni miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka		
wynosi	717.969,97 : 12 m-cy : 25,10 dzieci	2.383,70 zł
Rzeczywista średnia odpłatność za 1 dziecko miesięcznie		
wynosi	162.962,50 : 12 m-cy : 35 dzieci	388,01 zł

Wydatki w ramach rządowego programu MALUCH:

- **2016 rok** – 30.036,00, w tym:
  - wkład własny 6.007,20

- dotacja 24.028,80
- **2017 rok** – 21.000,00, w tym:
  - wkład własny 4.200,00
  - dotacja 16.800,00
- **2018 rok** – 22.500,00, w tym:
  - wkład własny 4.500,00
  - dotacja 18.000,00

5. Kultura

5.1. Miejski Dom Kultury

1. Forma organizacyjno-prawna.

Miejski Dom Kultury (MDK) prowadzi działalność jako samorządowa instytucja kultury. Źródłem finansowania jest dotacja z budżetu gminy oraz wypracowane środki własne, przeznaczone na działalność statutową. Ramy działalności kulturalnej MDK określa statut jednostki. W latach 2016 – 2018 działalność nie uległa zmianie.

2. Infrastruktura – 2016 – 2018.

MDK prowadzi działalność w obiektach:

- 1) przy ul. Niepodległości 42 w Czechowicach-Dziedzicach, gdzie mieszczą się:
  - sala widowiskowa – kino, spektakle teatralne, koncerty
  - Piwnica Muz – kameralne imprezy artystyczne, wykłady, spotkania, prezentacje
  - sala baletowa – próby i zajęcia warsztatowe grup teatralnych i tanecznych
  - od roku 2017 – 2 sale baletowe
  - 3 sale prób do zajęć muzycznych indywidualnych i zespołów chóralskich
  - galeria wystawiennicza
  - pracownia plastyczna
  - Izba Regionalna
- 2) przy ul. Miliardowickiej 64 w Ligocie – filia MDK:
  - sala widowiskowa – miejsce prób i koncertów m.in. Młodzieżowej Orkiestry Dętej
  - pracownia plastyczna i ceramiczna

3. Budżet i zatrudnienie.

LP.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Przychody ogółem, w tym:	2 459 254,16	2 760 379,69	3 213 571,06
	- dotacja organizatora	1 801 613,00	2 106 091,99	2 339 367,30
	- przychody własne	601 568,48	613 996,43	784 171,44
2.	Koszty ogółem	2 468 124,99	2 737 131,10	3 264 318,90
3.	Średnioroczne zatrudnienie	19,42	20,33	20,83

4. Imprezy cykliczne stałe – lata 2016 – 2018:

- Karnawałowy Ogródek Teatralny

- Majowy Bzik Miłosny
- Festiwal Dobrych Filmów
- Tydzień Filmu Polskiego
- Alkagran /Festiwal Amo Cantare
- Festiwal Poezji Słowiańskiej
- Zimowe Spotkania Teatralne
- Teatr Polska.

5. Stałe formy działalności – lata 2016 - 2018

- Chór Moniuszko
- DKF Puls
- Zespół Regionalny Zabrzeg
- Młodzieżowa Orkiestra Dęta
- Teatr Muzyczny Movimento
- Izba Regionalna
- Koło Badaczy Kultury

6. Prowadzone zajęcia – lata 2016 -2018

- zajęcia taneczne dla dzieci
- zajęcia baletowe
- mażoretki
- zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży
- warsztaty teatralne
- kurs tańca dla dorosłych
- lekcje gry na instrumentach
- lekcje śpiewu.

5.2 Miejska Bibliotek Publiczna

1. MODERNIZACJE I REMONTY – 2016 ROK

W 2016 roku nie dokonano żadnych modernizacji i remontów lokali bibliotecznych. Została natomiast przekazana działka o powierzchni 1,158 h pod budowę nowej Biblioteki.

2. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWA – 2016 ROK

Od wielu lat cała sieć Miejskiej Biblioteki prowadzi:

- cykliczne głośne czytanie – 82, uczestniczyło w nim 5 742 osób,
- lekcje biblioteczne – 217, uczestniczyło w nich 4 540 dzieci i młodzieży,
- spotkania w bibliotece – 526, uczestniczyło w nich 4 361 osób,
- warsztaty dla dzieci – 312, uczestniczyło w nich 2 358 dzieci,
- warsztaty dla dorosłych – 139, uczestniczyło w nich 1 167 osób,
- konkursy – 17, uczestniczyło w nich 285 osób,
- Akcja „Lato w Bibliotece” przeprowadzona przez wszystkie filie i Oddział Dziecięcy – 173 imprezy, uczestniczyło w niej 1 252 dzieci,
- Akcja „Zima w Bibliotece” – 69 imprez, uczestniczyło w niej 479 dzieci,
- wystawy – 125, obejrzało je 41 063 osoby,
- „Bawimy się razem” impreza dla dzieci niepełnosprawnych, uczestniczyło w niej 130 osób,
- cykl comiesięcznych spotkań integracyjnych pt. „Kolorowe spotkania czwartkowe” – każdorazowo uczestniczyło w nich 91 dzieci i ich opiekunów,
- „Kulturkowo – zajęcia rozwijające potencjał twórczy dzieci w wieku od 1,5 do 3 lat”,
- „Noc z Andersenem”- organizowana z okazji Międzynarodowego Dnia Książki

Dziecięcej i urodzin H.Ch. Andersena

- Akademia Pięknego Czasu – oferta Biblioteki dla seniorów obejmowała szereg zajęć i warsztatów kulturalno-edukacyjnych oraz animacyjnych, w których łącznie wzięło udział 6 860 osób, przeprowadzono 783 godziny zajęć dydaktycznych w tym: lektoraty, warsztaty komputerowe, zajęcia ruchowe, warsztaty plastyczne, cykl warsztatów psychologicznych, 21 wykładów o różnorodnej tematyce, 14 wycieczek autokarowych,
- zorganizowano spotkania autorskie z :
  - Krystyną Czubówną
  - Michałem Rusinkiem
  - Pawłem Beręsewiczem
  - Łukaszem Wierzbickim

3. MODERNIZACJE I REMONTY - 2017 ROK

W 2017 roku został przeprowadzony generalny remont w Filii nr 6 w Ligocie Burzeju. Jest to filia publiczno-szkolna i remont został całkowicie sfinansowany przez Zespół Obsługi Placówek Oświatowych. Biblioteka zakupiła stół ośmiokątny i krzesła.

4. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWA – 2017 ROK

Cała sieć Miejskiej Biblioteki prowadzi:

- cykliczne głośne czytanie – 213, uczestniczyło w nim 2 574 osób,
- lekcje biblioteczne – 62, uczestniczyło w nich 1 014 dzieci i młodzieży,
- spotkania w bibliotece – 427, uczestniczyło w nich 5 173 osób,
- warsztaty dla dzieci – 224, uczestniczyło w nich 1 269 dzieci,
- warsztaty dla dorosłych – 607, uczestniczyło w nich 6 837 osób,
- konkursy – 23, uczestniczyło w nich 352 osoby,
- Akcja „Lato w Bibliotece” – 56 imprez, uczestniczyło w nich 132 dzieci,
- Akcja „Zima w Bibliotece” – 46 imprez, uczestniczyło w nich 477 dzieci,
- wystawy – 119, obejrzało je 91 720 osób,
- impreza dla dzieci niepełnosprawnych „Bawimy się razem”- uczestniczyło w niej 150 osób,
- Akademia Bibliotecznych Odkrywców – warsztaty techniczno-plastyczne pn. *Mały Artysta, Klub Plastyczny Pędzelek, Malownicza Biblioteka w Drodze*
- Akademia Pięknego Czasu – zajęcia i warsztaty dla seniorów, w których udział wzięło 7 050 osób, przeprowadzono 809 godzin zajęć dydaktycznych w tym: lektoraty, warsztaty komputerowe, zajęcia ruchowe, warsztaty plastyczne, warsztaty psychologiczne, 22 wykłady o różnorodnej tematyce, 12 wycieczek autokarowych,
- Skarby historii Czechowic-Dziedzic - cykl spotkań z ciekawymi ludźmi zajmującymi się historią naszego miasta i regionu,
- Klub za regałem – comiesięczne spotkania czytelniczek połączone z rozmowami o książkach,
- Poranek w bibliotece – cykliczna propozycja dla dorosłych czytelników,
- akcje czytelnicze m.in. „Czytam w podróży Herberta”, „Jak nie czytam, jak czytam”, „Przerwa na wspólne czytanie”, „Cała Polska Czyta Dzieciom”,
- zorganizowano spotkania autorskie z:
  - Wiesławem Drabikiem
  - Jakubem Skworzem
  - Marcinem Pałaszem

5. MODERNIZACJE I REMONTY – 2018 ROK

W 2018 roku nie dokonano żadnych modernizacji i remontów lokali bibliotecznych.

6. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-OŚWIATOWA – 2018 ROK

Cała sieć Miejskiej Biblioteki prowadzi:

- cykliczne głośne czytanie – 164, uczestniczyło w nim 3 910 osób,
- lekcje biblioteczne – 46, uczestniczyło w nich 763 dzieci i młodzieży,
- spotkania w bibliotece – 398, uczestniczyło w nich 5 650 osób,
- warsztaty dla dzieci – 77, uczestniczyło w nich 1 550 dzieci,
- warsztaty dla dorosłych – 567, uczestniczyło w nich 5 548 osób,
- konkursy – 32, uczestniczyło w nich 490 osób,
- Akcja „Lato w Bibliotece” – 64 imprezy, uczestniczyło w nich 627 dzieci,
- Akcja „Zima w Bibliotece” – 23 imprezy, uczestniczyło w nich 251 dzieci,
- wystawy – 136, obejrzało je 138 721 osób,
- impreza dla dzieci niepełnosprawnych „Bawimy się Razem” – uczestniczyło w niej 150 osób,
- Czechowicka Noc Kultury – przedsięwzięcie mające swoje korzenie w imprezach Noc Muzeów i Noc Bibliotek,
- Akcja „Kiedy myślę Polska...”- zorganizowana w ramach obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości,
- Poranek w bibliotece – cykliczna propozycja dla dorosłych czytelników,
- akcje czytelnicze m.in. „Czytamy książki, kochamy zwierzęta”, „Jak nie czytam, jak czytam”, udział w Narodowym Czytaniu powieści „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego,
- „Noc z Andersenem” – święto książki dziecięcej, obchodzone dla upamiętnienia dnia urodzin H.Ch.Andersena,
- Akademia Pięknego Czasu – zajęcia i warsztaty dla seniorów, w których wzięło udział 5 688 osób, przeprowadzono 817 godzin zajęć dydaktycznych,
- zorganizowano spotkania autorskie z:
Mieczysławem Bieńkiem
Zdzisławem Nowrotkiem
bp. Tadeuszem Pieronkiem
Ryszardem Grajkiem i Piotrem Machalicą
Edytą Jungowską
Grzegorzem Kasdepke
Justyną Bednarek
Marianną Oklejak
Przemysławem Wechterowiczem
Elżbietą Kożurno
Tomaszem Michniewiczem.

6. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

INFRASTRUKTURA – BAZA

1. Stadion wielofunkcyjny piłkarsko-lekkoatletyczny Czechowice – Dziedzice
2. Boisko ze sztuczną nawierzchnią i trybunami Czechowice-Dz.
3. Stadion wielofunkcyjny piłkarsko – lekkoatletyczny – Zabrzeg zmodernizowany
4. Boisko wielofunkcyjne Bronów
5. Boiska do siatkówki plażowej – Czechowice-Dziedzice
6. Korty tenisowe otwarte Czechowice-Dz.
7. Sala judo Czechowice-Dz.
8. Kryta pływalnia Czechowice-Dz.
9. Basen letni (otwarte kąpielisko) / lodowisko sztucznie mrożone Czechowice-Dz.
10. Siłownia zewnętrzna – baseny Czechowice, Zabrzeg, Bronów

11. Plac zabaw – baseny Czechowice, Zabrzeg, Bronów
12. Boisko piłkarskie wraz z zapleczem technicznym w Ligocie
13. Zaplecze kajakowe Czechowice-Dziedzice
14. Boisko piłkarskie w Bronowie.
15. Altany grillowe – Bronów, Zabrzeg, kąpielisko Czechowice-Dz.

Efektom działań prowadzonych w poprzednich latach w zakresie poprawienia infrastruktury było:

- w 2016 r. – budowa boiska piłkarskiego w Ligocie
- w 2017 r. – budowa placu zabaw i siłowni plenerowej przy basenie
- w 2018 r – budowa zaplecza sportowego w Ligocie

W 2018 r. infrastruktura wzbogaciła się również o altanę grillową w Zabrzegu i budynek zaplecza kajakowego. W 2018 r. przeprowadzono także modernizację stadionu lekkoatletycznego i boiska piłkarskiego w Zabrzegu. Do realizacji w/w przedsięwzięć pozyskane zostały środki zewnętrzne.

ILOŚĆ MEDALI NA POZIOMIE MISTRZOSTW ŚLĄSKA I WYŻSZEJ RANGI W LATACH 2016-2018		
ROK	SEKCJA/KLUB	ILOŚĆ MEDALI
2016	LEKKOATLETYKA-LUKS ZABRZEG	30
	KAJAKARSTWO-MKS CZ-DZ	37
	TENIS STOŁOWY- MKS CZ-DZ	3
	JUDO- KS JUDO	10
	KOSZYKÓWKA- MKS CZ-DZ	1
RAZEM		81
2017	LEKKOATLETYKA- MKS CZ-DZ	53

	KAJAKARSTWO-MKS CZ-DZ	58
	TENIS STOŁOWY- MKS CZ-DZ	10
	JUDO- KS JUDO	7
	SIATKÓWKA- MKS CZ-DZ	1
RAZEM		129
2018	LEKKOATLETYKA- MKS CZ-DZ	48
	KAJAKARSTWO- MKS CZ-DZ	65
	TENIS STOŁOWY- MKS CZ-DZ	15
	SIATKÓWKA- MKS CZ-DZ	2
	JUDO- KS JUDO	6
RAZEM		136
RAZEM 2016-2018		346

Osiągnięcia naszych klubów piłkarskich:

W latach 2016-2018 w piłce nożnej największy sukces odniósł MRKS, który w 2018 roku awansował z ligi okręgowej do IV ligi. Ponadto awanse uzyskali też zawodnicy UMKS Trójka: do II wojewódzkiej ligi trampkarzy C1 i juniorów młodszych B1. Awansował również UKS Rotuz Bronów do klasy A

7. Rozwój gospodarczy

Gmina Czechowice-Dziedzice jest ośrodkiem o zróżnicowanej gospodarce. Miasto jest siedzibą kopalni węgla kamiennego oraz licznych przedsiębiorstw reprezentujących między innymi sektory: samochodowy, elektroenergetyczny, metalurgii miedzi, kabli i przewodów, wyrobów elektrotechnicznych, organiczny, ceramiki budowlanej, betonów, tartaczny, zapalczany, odzieży i bielizny osobistej, mięsny i piekarniczy. Do największych działających

tu zakładów pracy należą: PG Silesia, Valeo Electric and Electronic Systems Sp. z o.o., PKP Cargo SA Zakład Taboru, Walcownia Metali Dzierżyc SA, Lotos Terminale SA oraz ZF TRW Steering Systems Poland Sp. z o.o. Warty odnotowania faktem jest działalność przedsiębiorstwa sektora kosmicznego, którym jest Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego Sp. z o.o. Ponadto od 2017 r. działa tutaj spółdzielnia socjalna Czecho-Best, będąca wspólnym przedsięwzięciem gmin Czechowice-Dzierżyc i Bestwina, a zarazem pierwszym tego typu podmiotem działającym w województwie śląskim.

W gminie rozwijają się usługi oraz handel, czego wyrazem jest obecność licznych hurtowni branżowych, hipermarketu, targowiska miejskiego, supermarketów i sklepów detalicznych, w tym specjalistycznych oraz prowadzących sprzedaż przez Internet. Ponadto - głównie w sołectwach Bronów, Ligota i Zabrzeg – prowadzona jest działalność rolnicza.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2018 w Gminie Czechowice-Dzierżyc zarejestrowane są 4494 podmioty gospodarki narodowej, w tym 3244 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz 1250 osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Najwięcej podmiotów gospodarczych prowadzi działalność w branżach takich, jak handel hurtowy i detaliczny, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w tym działalność prawnicza, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe oraz działalność w zakresie architektury i inżynierii - badania i analizy techniczne) oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.

Liczba podmiotów w ostatnich latach rośnie, co obrazują dane zawarte w poniższej tabeli.

Lata	2016	2017	2018
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON – ilość ogółem	4353	4451	4494
Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej	312	359	366
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	259	287	306
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	69	80	81

Źródło danych: GUS

W odniesieniu do jednostek samorządowych o zbliżonej wielkości i strukturze, mogących pełnić funkcję referencyjną, a także na tle powiatu, województwa i kraju wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności kształtuje się następująco:

Lata	2016	2017	2018
Czechowice-Dziedzice	69	80	81
Powiat bielski	77	84	88
Województwo śląskie	76	77	brak danych
Polska	77	81	brak danych
Pszczyna	82	83	82
Cieszyn	88	84	86
Żywiec	100	80	95

Źródło danych: strateg.stat.gov.pl

Łączna liczba podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Czechowice-Dziedzice w ostatnich latach rośnie, natomiast w jednostkach referencyjnych sytuacja jest zróżnicowana, co ilustruje poniższa tabela.

Lata	2016	2017	2018
Czechowice-Dziedzice	4353	4451	4494
Pszczyna	6457	6522	6611
Cieszyn	5277	5178	5032
Żywiec	3939	3903	3923

Źródło danych: GUS

Pomimo, iż tworzenie warunków systemowych dla rozwoju gospodarczego pozostaje w kompetencjach administracji rządowej, Gmina Czechowice-Dziedzice podejmuje liczne inicjatywy, których celem jest wspieranie przedsiębiorczości na jej terenie.

Od 2011 roku inwestujący tu przedsiębiorcy mogą otrzymać zwolnienie z podatku od nieruchomości na warunkach określonych w Uchwale nr V/22/15 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 3 lutego 2015r. W 2018 r. skorzystało z tej możliwości 25 firm, natomiast kolejnych 5 nabyło prawa do zwolnienia w roku kolejnym.

Aby skuteczniej prowadzić działania stymulujące wzrost gospodarczy na mocy Uchwały nr XLV/495/18 Rady Miejskiej w Czechowicach-Dziedzicach z dnia 20 lutego 2018 r. przejęto od Powiatu Bielskiego zadanie publiczne w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, co pozwoliło na rozpoczęcie realizacji projektu „Wsparcie

przedsiębiorczości w Czechowicach-Dziedzicach I”, w ramach którego mieszkańcy obszarów rewitalizowanych Czechowic-Dziedzic (podobszary rewitalizacji „Centrum” i „Kolonja”) mogli ubiegać się o dofinansowanie założenia własnej działalności gospodarczej. W 2018 r. skorzystało z tego wsparcia 9 osób.

Istotnym działaniem promującym aktywność i przedsiębiorczość jest coroczne honorowanie przedsiębiorstw, które budując własną markę przyczyniają się do budowania pozytywnego wizerunku Czechowic-Dziedzic. Prestiżowe statuetki Czechosławów trafiły w 2018 r. do Grupy Termopian Sp. z o.o. Spółki komandytowej oraz do Kulig Sp. z o.o.

8. Rozwój zasobów ludzkich w sektorze samorządowym

Informacja zbiorcza o ilości osób i poniesionych wydatkach na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Gminy i inne osoby szkolone, realizowane w formie szkoleń lub poprzez uzyskiwanie wykształcenia uzupełniającego.

Rok 2018:

Lp.	Komórka	Ilość osób przeszkolonych	Wydatki na szkolenia 2016	Ilość osób - dofinansowanie studiów	Kwota na dofinansowanie studiów
1	Urząd Miejski w Czechowicach-Dziedzicach	320	93 404,99	0	0
2	Miejski Dom Kultury	5	2 399,00	0	0
3	Placówki Oświatowe w Gminie	653	183 460,35	60	53 338,00
4	Zespół Placówek Oświatowych	13	8 382,93	0	0
5	Administracja Zasobów Komunalnych	50	12 361,27	0	0
6	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	37	9 514,47		
7	Miejska Biblioteka Publiczna	117	3 819,74	0	0
8	Żłobek Miejski	6	950,00	0	0
9	Ośrodek Pomocy Społecznej	155	23 904,99	0	0

10	Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień”	42	3 010,00	0	0
11	Straż Miejska	9	18 050,00	1	2 400,00
12	Biuro ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom	210	15 154,97	0	0

9. Gmina w rankingach, konkursach, publikacjach

Rok	Nazwa konkursu, organizator	Zajęte miejsce, zdobyty tytuł
2018	„Perły Samorządu 2018 – najlepsza gmina i najlepszy wólarz”, Dziennik „Gazeta Prawna” oraz Deloitte	VIII miejsce w Polsce, I miejsce w województwie śląskim dla Burmistrza Mariana Błachuta w kategorii wólarze gmin miejsko-wiejskich
2018	„Śląskie Budowanie 2018”, Śląska Izba Budownictwa	tytuł „Autorytet Budownictwa i Gospodarki Śląskiej” osób indywidualnych za szczególne osiągnięcia w działalności zawodowej oraz wkład w rozwój regionu – przyznany Burmistrzowi Marianowi Błachutowi
2018	Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach	Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji dla Zastępcy Burmistrza Czechowicz-Dziedzic Macieja Kołoczka
2018	Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach	Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji dla Zastępcy Burmistrza Czechowicz-Dziedzic Pawła Mrowca
2018	„Ogólnopolski Ranking Gmin i Powiatów 2018”, Związek Powiatów Polskich	III miejsce w Polsce, I miejsce w województwie śląskim w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich
2017	Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach	Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji dla Przewodniczącego Rady Miejskiej Damiana Żelaznego
2017	„Ogólnopolski Ranking Gmin i Powiatów 2017”, Związek Powiatów Polskich	IV miejsce w Polsce, I miejsce w województwie śląskim w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich

2016	„Perły Samorządu 2016” – najlepsza gmina i najlepszy władarz”, Dziennik „Gazeta Prawna” oraz Deloitte	X miejsce w Polsce Gminy Czechowice-Dziedzice i Burmistrza Czechowic-Dziedzic Mariana Błachuta
2016	Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach	Platynowy Laur Umiejętności i Kompetencji dla Burmistrza Czechowic-Dziedzic Mariana Błachuta
2016	„Ogólnopolski Ranking Gmin i Powiatów 2016”, Związek Powiatów Polskich	V miejsce w Polsce, I miejsce w województwie śląskim w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich
2016	Ranking Zrównoważonego Rozwoju Jednostek Samorządu Terytorialnego Województwa Śląskiego, Politechnika Warszawska	I miejsce Gminy Czechowice-Dziedzice w kategorii gmin miejsko-wiejskich

XV. PODSUMOWANIE

Informacje zawarte w powyższym Raporcie przedstawiające obecny stan Gminy Czechowice-Dziedzice we wszystkich obszarach działania, które zostały wyznaczone Gminie- dokonują jej rzeczywistej obiektywnej oceny. Obrazują one przy pomocy danych liczbowych, wykresów i tabel, to że poziom realizacji wcześniej wytyczonych celów, zapisanych w strategii rozwoju i innych dokumentach planistycznych jest właściwy i zgodny z wcześniej obranym kierunkiem rozwoju Gminy.

Potwierdzają to również liczne nagrody i wyróżnienia przyznawane w obiektywnych i niekomercyjnych rankingach i plebiscytach – zarówno Gminie Czechowice-Dziedzice ,jak i burmistrzowi.